

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

„Службен весник на СРМ“ излегува по потреба. Ракописите не се враќаат. Огласи по тарифата.

Петок, 20 април 1973

Скопје

Број 16

Год. XXIX

Претплатата за 1973 година изнесува 150 динари. Овој број чини 6 дин. Жиро сметка 40100-601-123

159.

Врз основа на член 11 о Законот за социјална заштита („Службен весник на СРМ“ бр. 16/70, 20/71 и 35/71), Собранието на Социјалистичка Република Македонија, на седницата на Републичкиот собор, одржана на 29 март 1973 година, и на седницата на Социјално-здравствениот собор, одржана на 29 март 1973 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ПРОГРАМА ЗА РАЗВОЈ НА СОЦИЈАЛНАТА ЗАШТИТА ВО 1973 ГОДИНА

Програмата за развој на социјалната заштита во 1973 година е заснована врз:

— движењата остварени во претходните години (1970—1972 год.), со тоа што за 1972 година остварувањата се дадени врз основа на дадената оцена за движењето на корисниците и облиците на социјалната заштита, како и за потрошувачката во оваа област;

— зацртаната политика во Резолуцијата за основите на развојот на Републиката во 1973 година; и

— очекуваните движења во општествено-економскиот развој во Републиката во 1973 година во услови на нестабилност на пазарот, неликвидноста на дел од стопанството, стабилизационите мерки и др., што на одреден начин ќе се рефлектира и врз состојбата и потребите во социјалната заштита.

1. ОСТВАРУВАЊА ВО 1972 ГОДИНА

Развојот на социјалната заштита во текот на 1972 година се остваруваше врз основа на зацртаната политика во Резолуцијата за основите на општествено-економската политика и Програмата за развој на социјалната заштита.

Активностите на носителите на социјалната заштита беа насочени кон создавање на поповолни услови за развој на социјалната заштита по однос на подобрување нивото на социјалната заштита на социјално загрозените граѓани; подобрување на постојните капацитети на установите за социјална заштита и создавање на нови; усовршување на стручната работа на службите и установите за социјална заштита; развивање на материјалната и доградување на правната основа во оваа област.

Во текот на 1972 година се остварени следните движења:

1. Подобен е третманот на корисниците на социјалната заштита и како резултат на тоа во 1971, во однос на 1970 година, е постигнат поголем опфат на категориите: децата лишени од нормален семеен живот со 3,40%; децата попречени во физичкиот и психичкиот развој 18,80%; возрасни инвалидни лица 20,90%; граѓански жртви од војната 100,00%; членови на семејствата чии хранители се на отслужување на воениот рок во ЈНА 24,40%; и лица со асоцијално однесување 23,20%.

Истовремено е намален бројот на воспитно запустените за 15,60%, на материјално необезбедените за 11,00%.

Вкупниот број на корисниците на социјална заштита во 1971 година во однос на претходната, покажа опаѓање за 3,70%.

Се оценува дека во 1972 година вкупниот број на корисниците на социјална заштита е зголемен а околу 4%, при што кај корисниците на постојана и еднакратна помош е задржано нивото од претходната година, кај воспитната запустеност и малолетничкото престапништво е забележано благо опаѓање, додека кај другите категории (деца попречени во физичкиот и психичкиот развој, деца лишени од нормален семеен живот, членови на семејствата чии хранители се на отслужување на воениот рок во ЈНА и некои други) се забележува пораст.

2. Извршено е проширување и квалитетно подобрување на капацитетите на установите за социјална заштита, така што во 1972 година се дадени на употреба два нови објекта за деца без родителска грижа со вкупен капацитет за 265 деца; пред довршување е новата зграда на Центарот за професионална рехабилитација на младинци со оштетен слух со капацитет за 120 лица; зголемен е капацитетот на установите за старци за 120 лица, за тешко ментално ретардирани за 35 лица и за лица со оштетен слух и говор за 40 лица; во тек е изградбата на дом — установа за тешко физички инвалидни лица со капацитет од 80 легла. Се вршат подготовки за изградба на 2 нови дома за сместување на стари лица со капацитет од 180 легла. Покрај тоа, проширени се капацитетите и на заштитните работилници за слепи и ментално ретардирани за 50 лица.

3. Средствата за социјалната заштита, преку буџетите на општините, во текот на 1971 година се зголемени за 17% во однос на претходната година, а во текот на 1972 година растежот се оценува на 18,5% во однос на 1971 година. Освен тоа, преку Републичкиот фонд за социјална заштита во текот на 1971 година се остварени 26,1% повеќе средства во однос на 1970 година, а до крајот на 1972 година се остварени за 16,5% повеќе од претходната година.

4. Подобрена е и правната основа во областа на социјалната заштита со донесување на неколку подзаконски акти и со менување на одлуките за социјална заштита во општините и нивното усогласување со Законот за социјална заштита.

Меѓутоа, и покрај постигнатите резултати се цени дека развојот на социјалната заштита не ги оствари очекуваните резултати:

— потрошувачката во социјалната заштита не го следеше порастот на вкупните буџетски приходи. Додека вкупните буџетски приходи во 1971 година пораснаа за 19%, социјалната заштита остана над тој пораст за 2 поена. Се оцени дека такви односи се задржани и во 1972 година;

— политиката на општините во врска со издвојувањето на средства за социјална заштита е мошне неизедначена, така што во 12 општини во Републиката средствата издвоени за оваа намена се движат од 3,50 до 7,00 динари по жител, додека во еден помал број на општини тие се движат од 16,00 до 34,00 динари. Како резултат на тоа висината на материјалните помошти, освен во неколку општини, останаа на ниво од претходната година. Во тој поглед нешто е подобрена состојбата во 1972 година;

— недоволно се обезбедуваат средства за сместување на лица во установи за социјална заштита, поради што во некои установи не се пополнуваат капацитетите, иако од такво сместување има голема потреба;

— во развивањето на службите за социјална заштита во текот на годината не се постигнати очекуваните резултати, така што сè уште во 18 општини во Републиката работат само 19 работници, од кои поголем дел се со несоодветно образование, а се задолжени да работат на задачи од целокупната социјална заштита, инвалидско-боречката заштита, а некаде и по проблеми од здравството, образованието и др. Исто така, не е забележано подобрување и во развојот на центрите и другите стручни служби за социјална работа.

II. ОПШТИ НАСОКИ И ПОТРЕБНИ МЕРКИ ЗА РАЗВОЈ НА СОЦИЈАЛНАТА ЗАШТИТА ВО 1973 ГОДИНА

Политиката за развој на социјалната заштита во 1973 година ќе биде насочена кон создавање на поповолни услови за остварување на комплексна социјална заштита.

Во рамките на тоа дејноста на носителите на социјалната заштита ќе биде насочена кон следните приоритетни задачи во социјалната заштита.

1. Во 1973 година се очекува пораст на бројот на корисниците на социјалната заштита за околу 40%, во кои со поголемо учество ќе бидат застапени деца и младинци попречени во физичкиот и психичкиот развој, деца лишени од нормален семеен живот, членови на семејства чии хранители се на отслужување на воениот рок во ЈНА, стари и тешко физички инвалидни лица.

Истовремено се очекува благо опаѓање на воспитната запуштеност и малолетничкото престапништво, а бројот на корисниците на постојана и повремена парична помош да го задржи нивото од претходната година, со тоа што ќе се зголеми висината на паричните помошти.

2. За остварување на таков опфат на корисниците на социјалната заштита и создавање на услови за ефикасна заштита, дејноста ќе биде насочена кон:

— вршење на подготовки за создавање на нов капацитет за рехабилитација на умерено ментално ретардирани деца и младинци за околу 100 штитеници; пуштање во употреба на започнатиот дом во Банско за тешко физички инвалидни лица, со капацитет за 80 штитеници; пуштање во употреба на нов објект за професионално оспособување на младинци со оштетен слух во Скопје со капацитет од 120 рехабилитанти, што претставува проширување на сегашниот капацитет за 60 рехабилитанти; проширување на сместувачките и други простории на Центарот за слух, говор и глас во Скопје; обновување и проширување на сместувачките капацитети за стари лица во Куманово, Прилеп и Катланово со изградба на нови простории; создавање на заштитна работилница за умерено ретардирани лица во Скопје и проширување на капацитетот на постојната во Прилеп;

— рационално користење на постојните капацитети на установите за социјална заштита, подобрување на сместувачките услови, организацијата на работата и кадровското опремување;

— создавање на единствена мрежа и класификација на постојните установи за воспитно запуштени и малолетни престапници, во која ќе спаѓаат: центар за опсервација, дијагностицирање и класификација на малолетниците; дом за деца до

14 годишна возраст; завод за малолетници од 14 до 18-годишна возраст; воспитно-поправен дом за малолетници; и казнено-поправен дом за малолетници;

— подобрување на условите за рано откривање, дијагностицирање и категоризација на деца и младинци попречени во физичкиот и психичкиот развој;

— обезбедување на поефикасна заштита на деца без родителска грижа преку користење на постојните капацитети и применување на други форми на заштита; посвојување, сместување во други семејства, дом-семејства и подобрување работата на старателските органи;

— сузбивање на воспитната запуштеност и малолетничкото престапништво, при што посебно внимание ќе се посвети на превентивната дејност, како и обезбедување на поголема ефикасност во извршувањето на воспитните и дисциплинските мерки со подобрување на кадровските и другите услови во службите и постојните установи за воспитно запуштени деца и младинци и малолетни престапници;

— создавање на услови за унапредување заштитата на старите лица преку установите за сместување на стари и изнемоштени лица, како и применување на други облици на заштита — домашна нега, помош во водењето на домаќинството, обезбедување на здравствена заштита, материјална помош и друга заштита;

— развивање и унапредување на социјалната работа во општините и организациите на здружен труд во областа на стопанството, образованието, здравството и другите општествени дејности.

3. Подобрување на материјалните услови за развој на социјалната заштита, во согласност со Резолуцијата за основите на општествено-економскиот развој на Републиката и Законот за републичкиот буџет за 1973 година, како и Општествениот план за развој на Републиката до 1975 година.

4. Создавање на поадекватен систем на социјална заштита во согласност со уставните амандмани, донесување на нов закон за социјална заштита и усогласување на други акти со новиот систем на социјална заштита.

5. Натомошно развивање на службите за социјална заштита со подобрување на кадровската структура во постојните центри за социјална работа, создавање на нови центри, кадровско зајакнување на службите за социјална заштита во општините каде што не постојат центри за социјална работа, развивање на службите за социјална работа во организациите на здружен труд во областа на стопанството, здравството, образованието и др.

6. Натомошно усовршување на евиденцијата и документацијата во службите за социјална заштита како услов за следење и програмирање развојот на социјалната заштита.

За остварување на ваквата политика во оваа област нужна е поголема мобилизација на носителите на социјалната заштита, особено на ниво на општините.

СОБРАНИЕ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 03-1009
30 март 1973 година
Скопје

Претседател
на Собранието на СРМ,
Никола Минчев, с.р.

160.

Врз основа на член 39 од Законот за организацијата и подготовките на народната одбрана („Службен весник на СРМ“, бр. 6/72), Извршниот совет донесува

УРЕДБА ЗА КРИТЕРИУМИТЕ ЗА ЕВАКУАЦИЈА НА ЛИЦЕТА И ЗА КАТЕГОРИИТЕ НА ЛИЦАТА ШТО ПОДЛЕЖАТ НА ЕВАКУАЦИЈА

Член 1

Во војна или во случај на непосредна воена опасност, на евакуација (дисперзија), подлежат:

- децата до 14 години;
- лицата постари од 65 години;
- бремените жени и жените кои имаат деца до 7 години;
- инвалидите од I категорија;
- лицата кои се тешко болни.

Децата до 7 години се евакуираат заедно со своите родители или со членови на семејството кои подлежат на евакуација.

Член 2

Приоритет при евакуацијата имаат децата до 7 години, бремените жени, жените кои имаат деца до 7 години и лицата кои се тешко болни.

Член 3

Евакуацијата се изведува пешки и по споредни патишта.

Со превозни средства се евакуираат само лица кои се тешко болни, а доколку постојат услови и бремените жени, деца до 7 години и инвалиди од I категорија.

Член 4

Евакуацијата се изведува пред започнувањето или по завршувањето на воените дејствија и другите општи опасности.

Член 5

Евакуацијата се изведува на подрачјето на општината.

По исклучок од ставот 1 од овој член, доколку на подрачјето на општината нема поволни услови за сместување и заштита, евакуацијата се изведува на подрачјето на друга соседна општина.

Член 6

Евакуацијата се изведува во реоните кои обезбедуваат услови за: ефикасна заштита од воените дејствија, снабдување на евакуираното население и негово здравствено згрижување.

Член 7

Лицата кои се евакуираат со себе понесуваат неопходна облека, лични документи, храна за 3—5 дена, средства за лична заштита и други неопходни средства за живеење.

Член 8

На лицата кои подлежат на евакуација, им се овозможува да бидат евакуирани кај свои роднини и пријатели кои живеат во реоните за разместување.

Член 9

Оваа уредба влегува во сила наредниот ден по објавувањето во „Службен весник на СРМ“.

Бр. 12-504/1
12 март 1973 година
Скопје

Претседател
на Извршниот совет,
д-р **Ксенте Богоев**, с. р.

161.

Врз основа на член 38 став 5 од Основниот закон за здравствениот надзор над прехранбените продукти („Службен лист на СФРЈ“, бр. 44/65), во врска со член 6 став 1 точка 69 и член 8 од Уставниот закон за спроведување на Уставните амандмани од XV до XXXIX на Уставот на Социјалистичка Република Македонија („Службен весник на СРМ“, бр. 40/71, 4/72 и 45/72), републичкиот секретар за здравство и социјална политика донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ ЗДРАВСТВЕНИ И ДРУГИ РАБОТНИ ОРГАНИЗАЦИИ ЗА ВРШЕЊЕ ИСПИТУВАЊЕ НА ЗДРАВ- СТВЕНАТА ИСПРАВНОСТ НА ПРЕХРАН- БЕНИТЕ ПРОДУКТИ

I

Испитување на здравствената исправност на прехранбени продукти може да се врши во следните здравствени и други работни организации и тоа:

А. Микробиолошки и хемиски прегледи на прехранбени продукти вклучително и хемиски прегледи по однос на пестициди во прехранбени продукти и во сировини можат да се вршат во Републичкиот завод за здравствена заштита.

Б. Микробиолошки и хемиски прегледи на прехранбени продукти можат да се вршат во:

1. Здравствен дом Скопје — Завод за здравствена заштита,
2. Медицински центар — Прилеп,
3. Медицински центар — Тетово,
4. Медицински центар — Штип,
5. Војна пошта бр. 5573 — Скопје — Хигиенско-епидемиолошки одред.

В. Само микробиолошки прегледи на прехранбени продукти можат да се вршат во:

1. Медицински центар — Битола,
2. Медицински центар — Куманово,
3. Медицински центар — Титов Велес,
4. Медицински центар — Охрид.

Г. Микробиолошки и хемиски прегледи на прехранбени продукти од животинско потекло можат да се вршат во Ветеринарниот институт — Скопје.

II

Со влегувањето во сила на ова решение престанува да важи Решението за определување здравствени и други установи за вршење испитување на здравствената исправност на прехранбените продукти („Службен весник на СРМ“, бр. 29/68 и 1/69).

III

Ова решение влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Бр. 06-01-900
27 март 1973 година
Скопје

Републички секретар
за здравство и социјална политика,
д-р **Вулнет Старова**, с. р.

ОПШТИ АКТИ НА САМОУПРАВНИТЕ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ

ЗАЕДНИЦА НА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА РАБОТНИЦИТЕ — ПРИЛЕП

39

Врз основа на член 88 од Законот за здравственото осигурување и задолжителните видови на здравствената заштита на населението („Службен весник на СРМ“ бр. 21/71), Собранието на Заедницата на здравственото осигурување на работниците — Прилеп, на седницата одржана на 26. X. 1972 година, донесе

СТАТУТ НА ЗАЕДНИЦАТА НА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА РАБОТНИЦИТЕ — ПРИЛЕП

Глава I

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Осигурениците од подрачјето на општините: Прилеп, Крушево и Македонски Брод основаа Заедница на здравственото осигурување на работниците со изјаснувањето на мнозинството на собирите (чл. 82 од Законот), (во натамошниот текст: Заедницата).

Заедницата е самоуправни организација на осигурениците-работници, во која тие, врз начелата на заемност и солидарност, самостојно ги утврдуваат правата и обврските од здравственото осигурување.

Во Заедницата се здружени осигурениците-работници, лицата што вршат самостојни професионални дејности како и други лица на кои им е со закон и овој статут признато својство на осигуреник-работник.

Член 2

Со овој статут се регулира кругот на осигурени лица, обемот на нивните права и обврски, начинот на обезбедување средства за остварување на осигурените права, составот и делокругот на органите на управувањето и времето за кое тие органи се избираат, како и условите и начинот на нивното избирање односно разрешување, начинот на остварувањето на самоуправните права на осигурениците, утврдувањето на прашањата што се регулираат со општи акти, прашањата за кои се одлучува по пат на референдум и начинот на вршење на стручните и административните работи на Заедницата.

Член 3

Осигурениците задолжително се осигуруваат себе и членовите на своите семејства на здравствена заштита и другите права од здравственото осигурување утврдени со закон и овој статут.

Член 4

Во Заедницата осигурениците ги обезбедуваат и задолжителните видови на здравствената заштита што се утврдени со закон.

Член 5

Заедницата врши одредени работи на спроведување на здравственото осигурување по конвенциите и другите меѓународни спогодби.

Член 6

Осигурениците за себе и членовите на своите семејства самостојно ги утврдуваат во Заедницата: здравствената заштита и другите права и обврски

од здравственото осигурување, обемот и нивото на правата, условите и начинот на нивното користење, како и средствата потребни за остварување на тие права според законот и овој статут.

Член 7

Во рамките на Заедницата осигурениците ги здружуваат средствата заради остварување здравствена заштита и другите права од здравственото осигурување за себе и членовите на своите семејства.

Средствата за остварување на здравствената заштита и другите права од здравственото осигурување се обезбедуваат со придонесот од осигурениците, со придонесот од обврзниците за плаќање, а придонесот определен со закон и општите акти на Заедницата, со учество на општествено-политичките заедници и со други приходи.

Член 8

Од придонесите и другите приходи се формираат средства на Заедницата.

Правата од здравственото осигурување се остваруваат на товар на средствата на Заедницата до колку нивното користење е во согласност со начинот утврден со закон, овој статут и другите општи акти на Заедницата.

При користењето на определени видови здравствена заштита, осигурените лица партиципираат во трошоците кога е тоа предвидено со овој статут или општите акти на Заедницата.

Член 9

Во програмирањето, планирањето и унапредувањето на здравствената заштита и нејзината материјална основа, во развојот на самоуправните односи, во создавањето на што поповолни услови за користење на здравствената заштита и што порационална употреба на средствата на здравствената заштита, како и во спроведувањето на превентивните мерки и акции Заедницата соработува со другите заедници на здравственото осигурување, работните организации, општествено-политичките заедници, здравствените работни организации и нивните асоцијации и другите организации.

Содржината и формите на соработката и обезбедувањето на финансиските средства потребни за спроведување на програмите и задачите на развој на здравствената заштита се утврдуваат преку самоуправното договарање.

Член 10

За определени ризици во спроведувањето на здравственото осигурување, Заедницата се реосигурува во Сојузот на заедниците на здравственото осигурување на работниците на Македонија.

Член 11

Никој не може да ги намали или ограничи правата на осигурените лица што им се обезбедуваат со закон и со овој статут.

Правата од здравственото осигурување не можат да се пренесуваат од едно на друго лице.

Паричните примања од здравственото осигурување што стасале за исплата до смртта на осигуреникот, а не биле исплатени можат да се наследуваат.

Член 12

Заедницата ја сочинуваат, односно ги опфаќа осигурениците од подрачјата на општините: Крушево, Македонски Брод и Прилеп.

Називот на Заедницата е: Заедница на здравственото осигурување на работниците — Прилеп.

Седиштето на Заедницата е во Прилеп.

Член 13

Заедницата има својство на правно лице.
Заедницата е регистрирана кај Окружниот стопански суд во Битола.

Член 14

Заедницата има свој печат и штембил.
На печатот кружно е испишан текстот: „Заедница на здравственото осигурување на работниците“, а во средината хоризонтално „Прилеп“.
Штембилот е во форма на правоаголник во кој е испишано името на Заедницата со дополнување на број, датум и година.

Член 15

Статутот и другите општи акти на Заедницата се објавуваат во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Член 16

Целокупната дејност на Заедницата како самоуправна организација треба да биде достапна на осигурениците. За таа цел Заедницата задолжително ги информира осигурениците за:

1) програмата за остварување и унапредување на здравствената заштита на осигурените лица;
2) договорните обврски на здравствените работни организации во поглед на пружањето на здравствените услуги на осигурените лица, цените и слично;

3) резултатите на финансиското работење на Заедницата;

4) другите поважни прашања кои се од поголем интерес за осигурениците (за мерките на рационална и поефикасна здравствена заштита, за воведување на нови или измена на постојните права од здравственото осигурување, за условите на остварување на тие права и слично).

Информирањето на осигурениците се врши по пат на средствата за јавно информирање (печатот, радиото, телевизијата и слично) или по пат на собири на осигурениците.

Годишниот извештај за работењето и завршената сметка на Заедницата задолжително се доставуваат на сите општински собранија.

Глава II

Самоуправување во Заедницата

Член 17

Осигурениците во рамките на Заедницата го остваруваат самоуправувањето непосредно — по пат на референдумот и преку собирите на осигурениците и посредно — преку Собранието на Заедницата, нејзините органи, советите и одборите на осигурениците.

Член 18

Непосредното самоуправување во Заедницата осигурениците го остваруваат:

— со непосредно одлучување за поважните прашања по пат на референдум;

— со непосредно изјаснување по предлозите за поважните општи акти на Заедницата преку собири на осигурениците.

Член 19

По пат на референдум осигурениците задолжително одлучуваат:

1. кога се менува кругот на осигурените лица утврден со овој статут,

2. во случај на соединување со друга заедница од иста категорија на осигуреници, односно различна категорија на осигуреници,

Член 20

Одлука за распишување на референдум донесува Собранието на Заедницата по сопствена иницијатива или на предлог на осигурениците.

Член 21

Изјаснување по пат на референдум можат да предлагаат:

1) осигурениците — непосредно;

2) Извршниот одбор на Собранието на Заедницата.

Предлогот за спроведување на референдум мора да биде поткрепен со образложение, а се поднесува на Собранието на Заедницата во писмена форма.

Собранието на Заедницата задолжително распишува референдум кога тоа го бараат $\frac{1}{2}$ од вкупниот број на осигурениците од подрачјето на една општина.

Член 22

Референдумот, по правило, се спроведува на целото подрачје на Заедницата со учество на сите осигуреници здружени во Заедницата.

Член 23

Со Одлуката за распишување на референдумот се утврдуваат прашањата по кои ќе се одлучува на референдумот, како и времето за неговото спроведување.

Член 24

Референдумот се спроведува со тајно гласање со гласачки ливчиња и тоа истовремено на целото подрачје за кое е распишан референдумот.

Прашањата на гласачкото ливче мора да бидат формулирани прецизно и недвосмислено така што учесникот на референдумот може да одговара со „за“ или „против“ предлогот.

Член 25

Собранието на Заедницата именува комисија за спроведување на референдумот, која има претседател и четири члена и ист број заменици.

Член 26

Референдумот се смета за полноважен ако на истиот учествуваат повеќе од 50% од вкупниот број на осигурениците запишани во гласачките списоци.

Ќе се смета дека на референдумот е усвоена одлука за која гласало мнозинството од учесниците кои учествувале во гласањето.

Член 27

Референдумот се спроведува по постапката предвидена со Законот за постапката за распишување и спроведување на референдум и одредбите на овој статут.

Собир на осигуреници

Член 28

Собирот на осигурениците е една од непосредните форми на самоуправувањето на осигурениците во здравственото осигурување.

Член 29

На собирот осигурениците го разгледуваат и се изјаснуваат по предлог-статутот на Заедницата, правилникот за начинот и условите за остварување на здравствената заштита и за други поважни прашања од здравственото осигурување кога за тоа одлучува Собранието на Заедницата.

Член 30

Собирот на осигурениците го сочинуваат осигуреници-работници од еден орган односно работна или друга организација или организација на здружен труд ако нивниот број не е помал од 200. Осигурениците од повеќе помали организации, односно работни и други организации или организации на здружен труд сочинуваат еден собир на осигуреници со тоа што нивниот број не може да биде помал од 200.

За членовите на здруженијата на пензионерите и инвалидите на трудот, како и за осигурениците кои вршат самостојни професионални дејности и други, по правило, се организираат посебни собири или овие категории осигуреници, поради малиот број, се приклучуваат кон други собири на осигуреници на помалите работни организации.

Член 31

Собирот на осигурениците полноважно одлучува ако на него присуствуваат повеќе од 10% од осигурениците од работните организации за кои се одржува собирот, а прашањата што се разгледуваат ги усвојува со мнозинство на гласови од присутните.

Органи на самоуправувањето на Заедницата

Член 32

Органи на управувањето на Заедницата се:

1. Собранието на Заедницата;
2. совети на осигурениците;
3. одбори на осигурениците.

1. Собрание на Заедницата

Член 33

Собранието на Заедницата е највисок орган на управувањето.

Собранието на Заедницата своите одлуки ги донесува во согласност со закон и овој статут.

Собранието се состои од 35 члена.

Член 34

Собранието го сочинуваат членови избрани од осигурениците по изборни единици.

Изборните единици ги утврдува Собранието со посебна одлука.

Изборот на членовите на Собранието се врши со тајно гласање.

Собранието од редот на своите членови избира претседател и негов заменик.

Член 35

Мандатот на членовите на органите на управувањето на Заедницата трае 4 години.

Никој не може повеќе од два пати еднопо-друго да биде член на ист орган на управувањето на Заедницата.

Член 36

За член на орган на управувањето на Заедницата може да биде избран осигуреник на кого тоа својство му е утврдено со закон и овој статут.

Член 37

На членовите на органите на управувањето на Заедницата мандатот може да им престане и пред истекот на времето за кое се избрани и тоа:

- 1) со оставка;
- 2) со отповикување односно разрешување;
- 3) со престанок на својството осигуреник на Заедницата односно со вработување надвор од подрачјето на Заедницата.

Член 38

Во случај на престанок на мандатот на членови на одделни органи на управувањето на Заедницата на еден од начините наведени во претходниот член, на нивно место се избираат нови со дополнителни избори.

По исклучок, дополнителен избор нема да се изврши во колку до истекот на мандатот на членовите на органот на управувањето не останува повеќе од шест месеци.

Член 39

Начинот на изборот и отповикувањето, изборните единици, како и начинот на кандидирањето и сите други прашања во врска со изборот на органите на управувањето на Заедницата и нејзините помошни тела се регулира со Правилникот за избор и отповикување на органите на управувањето на Заедницата.

Член 40

Собранието работи на седници кои можат да се одржат ако на седницата присуствуваат повеќе од половината од членовите на Собранието.

Собранието го свикнува и со него раководи претседателот односно неговите заместници.

Собранието ги донесува општите акти со мнозинство на гласови од присутните членови освен во случаите кога со закон односно овој статут за донесувањето на некој акт е предвидено поинакво мнозинство.

Собранието на Заедницата и неговите органи работат според Деловникот за работа на органите на управувањето на Заедницата што го донесува Собранието.

Член 41

Работата на членовите на Собранието и неговите органи е почесна.

На членовите на управувањето на Заедницата им припаѓа надоместок на патни трошоци и надоместок за изгубена заработувачка (личен доход).

За времето поминато на седници, може со посебна одлука на Собранието да се одреди паушален надоместок.

Условите за остварување на надоместоците и нивната височина Собранието ги регулира со посебна одлука.

Член 42

Членот на Собранието за својата работа одговара на Собранието и на изборната единица што го избрала.

Изборната единица може членот на Собранието и да го отповика.

Член 43

Членот на Собранието е должен да присуствува на седниците на Собранието.

Членот на Собранието е должен да учествува во разгледувањето на предлозите и другите материјали на седницата и има право да ги изнесува своите мислења, забелешки и предлози.

Членот на Собранието е должен осигурениците од изборната единица која ја претставува редовно да ги запознава со општите и другите акти кои треба да ги донесе Собранието, за работата на истото, како и да го известува Собранието за забелешките и предлозите на осигурениците.

Членот на Собранието е должен да ги врши сите функции и задачи што ќе му ги довери Собранието.

Ако членот на Собранието трипати неоправдано отсутствува од седниците на Собранието на Заедницата и нејзините органи, Собранието поднесува предлог за отповикување до изборното тело што го избрало.

Член 44

Собранието на Заедницата во својот делокруг на работа ги врши следните работи:

1) донесува статут и други општи акти со кои се утврдуваат правата и обврските на осигурениците;

2) утврдува програма за дејноста на здравственото осигурување и мерки за унапредување на здравствената заштита на осигурените лица, ја определува политиката на користењето на средствата на Заедницата, дава насоки за функционирање на Службата со цел за правилно и навремено остварување правата на осигурениците и рационално работење на фондовите на Заедницата, како и економично трошење и рентабилно вложување на средствата на Заедницата;

3) утврдува стапки односно тарифи на придонесот за здравствено осигурување;

4) утврдува основици за определување на придонесот за здравствено осигурување на лицата кои вршат самостојни професионални дејности и за други категории осигуреници ако со посебни прописи не е утврдена основицата;

5) утврдува стапка по која се издвојуваат средствата во резервниот фонд на Заедницата;

6) донесува финансиски планови и ги усвојува завршните сметки на фондовите на Заедницата;

7) одлучува за обезбедување дополнителни средства и за начинот на покривање на загубите во работењето на фондовите на Заедницата;

8) одлучува за вложување на расположивите средства на Заедницата во депозит кај банката и за давање на наменски кредити од расположивите средства;

9) склучува спогодби со општествено-политичките заедници за вршење определени работи во обезбедување здравствена заштита и задолжителни видови на здравствена заштита на неосигурените лица;

10) склучува спогодби со други интересни заедници и фондови за вршење на дел или на целокупната работа на тие заедници од страна на Службата на Заедницата;

11) спогодбено го определува со собранијата на другите заедници на здравственото осигурување начинот на управувањето на фондот на реосигурувањето, обемот на ризиците што се реосигуруваат, тарифите на премии за реосигурувањето, надоместоците што се обезбедуваат во случај на настапувањето на реосигурените ризици и условите и постапката за остварување на овие ризици;

12) склучува договори со здравствени работни организации за пружање на здравствена заштита на осигурените лица;

13) соработува со други органи и организации во работите од заеднички интерес, а посебно во поглед на програмирањето и спроведувањето на здравствената заштита на населението;

14) ги избира и отповикува членовите на Извршниот одбор и другите тела на Собранието и неговите органи;

15) го именува и разрешува директорот;

16) ја утврдува височината на средствата потребни за работа на Службата и други наменски средства по предлог на Советот на работната заедница;

17) ги разгледува прашањата, предлозите и барањата што ќе му бидат упатени на Собранието;

18) именува и отповикува членови на Сојузот на заедниците на Македонија и одлучува за други работи со членството на Сојузот;

19) врши и други работи што му се ставени во делокруг со закон, овој статут и другите општи акти на Заедницата.

Собранието може да го овласти Извршниот одбор или Комисијата да во име на Собранието одлучува за заклучување на договори со поедини здравствени и други работни организации.

Член 45

Собранието на Заедницата има: Извршен одбор, Одбор за здравствено осигурување, Одбор за организација и финансирање и Комисија за жалби.

Собранието на Заедницата може да именува и други постојани и повремени одбори и комитети за разгледување односно проучување на поодделни прашања.

Член 46

Заедницата ја претставува претседателот на истата во согласност со законот, прописите донесени врз основа на закон, овој статут и други акти на Заедницата.

Претседателот врши и други работи утврдени со Деловникот на Собранието.

За својата работа претседателот е одговорен на Собранието.

2. Совети и одбори на осигурениците

Член 47

Собранието со своја одлука формира совети и одбори на осигурениците.

Советите се формираат за подрачјето на секоја општина на територијата на Заедницата, а одборите можат да се формираат во поголемите работни организации.

Член 48

Во Советот на осигурениците се избираат претставници на работните организации, здруженијата на пензионери и инвалиди и други организации кои ги претставуваат осигурениците од подрачјето на општината.

Одборот на осигурениците го сочинуваат членови на работната заедница од кои едната половина ја делегира работничкиот совет а другата синдикалната организација.

Член 49

Советите на осигуреници ги вршат особено следните работи — надлежности:

1. расправаат за прашања од здравственото осигурување и за средствата потребни за неговото спроведување,

2. расправаат по нацртите на Статутот и другите општи акти на Заедницата, правилници, програми и др.,

3. го разгледуваат годишниот извештај на Заедницата,

4. иницираат прашања кои се од интерес за Заедницата,

5. расправаат по програмата за здравствена заштита и нејзиното спроведување, како и за извршувањето на договорните обврски,

6. расправаат и за други прашања кои им се дадени во надлежност со овој статут.

Член 50

Одборите на осигуреници формирани во работните организации ги вршат истите работи — надлежности како и советите, доколку Собранието со своја одлука не определи поинаку.

Извршен одбор

Член 51

Извршниот одбор на Собранието е извршен орган на Собранието кој се грижи за правилно и благовремено спроведување и извршување на одлуките и заклучоците на Собранието и утврдува предлози за решавање на сите прашања од надлежноста на Собранието.

Член 52

Извршниот одбор ги врши особено следните работи:

1) се грижи за благовремено и правилно извршување на одлуките и заклучоците на Собранието на Заедницата;

2) се грижи за правилно остварување правата на осигурените лица;

3) се грижи за извршување на финансиските планови во поглед на остварувањето на приходите и рационално користење и вложување на средствата на фондовите на Заедницата, согласно насоките и заклучоците на Собранието на Заедницата;

4) поднесува на Собранието предлог-програма за спроведување и унапредување на здравствената заштита на осигурените лица, како и предлози на финансиските планови и завршните сметки на фондовите на Заедницата;

5) предлага основи и насоки за склучување договори за здравствените и други организации кои учествуваат во спроведувањето и финансирањето на здравственото осигурување;

6) ги разгледува условите под кои осигурените лица ја остваруваат здравствената заштита и другите права од здравственото осигурување за која цел презема или предлага на другите органи и организации преземање на соодветни мерки за остварување поповолни услови;

7) ги разгледува поплаките на осигурениците во врска со работата на Службата на Заедницата (организација) и здравствените работни организации и презема односно предлага соодветни мерки во отстранувањето на неправилностите;

8) го разгледува и оценува предлогот на Службата на Заедницата за височината на надоместокот за работата на Службата и поднесува предлог-одлука за овој надоместок до Собранието на Заедницата;

9) утврдува предлог-статут и други општи акти што ги донесува Собранието на Заедницата;

10) ја утврдува организацијата на Службата на Заедницата и дава согласност на систематизацијата на работните места;

11) дава согласност на општите акти на работната заедница на Службата на Заедницата за кои таа согласност е пропишана со овој статут;

12) формира лекарска комисија и Комисија на лекари-вештаци, а по потреба и други комисии;

13) прибира и ги проучува сугестиите и предлозите на осигурениците во врска со остварувањето на правата на осигурениците и за рационалното трошење на средствата на фондовите;

14) врши и други работи што ќе му бидат ставени во задача од Собранието на Заедницата.

Член 53

Извршниот одбор на Собранието се состои од 9 члена.

Членовите на Извршниот одбор се избираат од редовите на членовите на Собранието.

Изборот на членовите на Извршниот одбор се врши на првата седница на Собранието.

Мандатот на членовите на Извршниот одбор трае 4 години.

Никој не може да биде избран повеќе од два пати едноподруго за член на Извршниот одбор.

Член 54

Извршниот одбор од редот на своите членови избира претседател и негов заменик.

Извршниот одбор го свикува и со седниците раководи претседателот односно неговиот заменик.

Одбор за здравствено осигурување

Член 55

Одборот за здравствено осигурување се состои од претседател и четири члена кои ги бира Собранието од својата средина и работниците на Службата.

Член 56

Одборот за здравствено осигурување ги врши следните работи:

1. ги анализира појавите и проблемите во здравственото осигурување и здравствените работни организации и предлага мерки за подобрување на здравствената заштита,

2. ја разгледува програмата за дејноста на здравственото осигурување и здравствената заштита на осигурените лица и програмата за здравствена заштита на населението од подрачјето на Заедницата со цел за ускладување на здравствената заштита на осигурениците,

3. разгледува и предлага форми за договарање со здравствените и други работни организации.

4. го разгледува предлогот за договарање за обезбедување здравствена заштита на осигурените лица со здравствените работни организации,

5. ги разгледува видовите на услуги и цените што се договараат со здравствените и други работни организации,

6. ги разгледува нацрт-одлуките за учество на осигурените лица во дел од трошоците за здравствена заштита,

7. го разгледува нацртот на правилникот за спроведување на здравствената заштита, нацрт-одлуките за висината на надоместокот на патните трошоци, надоместокот за закоп и посмртна помош, спрема за новородено дете и други акти во врска со спроведувањето на здравственото осигурување,

8. ги разгледува прашањата во врска со здравствената заштита на неосигурените лица и предлага соодветни мерки за регулирање на финансирањето,

9. ги разгледува и анализира појавите и проблемите во врска со остварувањето на задолжителните видови на здравствена заштита и предлага мерки и акции за нивно спроведување,

10. го разгледува и анализира извршувањето обемот на задолжителните видови на здравствена заштита на населението,

11. ги анализира појавите за хигиено-техничка заштита и спречување на повреди и предлага мерки за подобрување на заштитата при работата на осигурените лица,

12. учествува во соработката со работни и други организации во врска со спроведувањето и усовишувањето на заштитата при работата,

13. ги разгледува условите и можностите за спроведување на здравствената и професионалната рехабилитација на повредените и инвалидизирани лица-осигуреници,

14. врши и други работи за кои ќе го овласти Собранието односно Извршниот одбор.

Одбор за организација и финансирање

Член 57

Одборот за организација и финансирање има претседател и четири члена кои ги избира Собранието од својата средина и работниците на Службата.

Член 58

Одборот ги врши особено следните работи:

1. ги разгледува предлозите на Статутот и другите општи акти кои ги донесува Собранието,

2. го разгледува нацртот на финансискиот план и завршната сметка пред нивното конечно донесување — усвојување,

3. ги разгледува нацртите на актите за одредување висината на стапките на придонесот за здравствено осигурување,

4. го следи движењето на приходите и расходите на средствата за здравствено осигурување и предлага мерки за нивно рационално користење,

5. ги разгледува нацртите на договори за здравствено осигурување на лица што се занимаваат со самостојни професионални дејности,

6. ги анализира појавите и проблемите во врска со финансирањето на здравственото осигурување, расправа за инструментите за финансирањето и предлага на Собранието соодветни мерки,

7. соработува со работните и други организации при разрешувањето на поедини прашања во врска со финансирањето и дава соодветни предлози,

8. врши и други работи по овластување на Собранието и Извршниот одбор.

Комисија за жалби

Член 59

Комисијата за жалби се состои од претседател и два члена и ист број заменици, кои ги избира Собранието од своите редови и работниците на Службата.

Член 60

Комисијата ги врши следните работи:

1. решава по жалбите на осигурените лица поднесени против првостепените решенија со кои во рамките на Заедницата е одлучено за правата од здравственото осигурување,

2. ги разгледува општите примедби и приговори на осигурените лица, органите и организациите во врска со правата од здравственото осигурување и за истите го известува Собранието односно извршниот одбор и предлага соодветни мерки,

3. врши и други работи кои ќе ги ги довери Собранието.

Глава III

ОСИГУРЕНИ ЛИЦА

Лица осигурени како работници

Член 61

Како работници осигурени на подрачјето на Заедницата се:

1. Лицата во работен однос со полно работно време на подрачјето на Заедницата како и југословенските државјани во работен однос во странство, кај југословенските организации или во домаќинствата на тие осигуреници, ако седиштето на тие организации се наоѓа на подрачјето на Заедницата;

2. Југословенските државјани во работен однос во странство, кои пред стапувањето во работен однос во странство имале место на живеење на подрачјето на Заедницата, и тоа:

а) кај меѓународните или други организации по основ на меѓународен договор, ако со закон или според меѓународната спогодба не се задолжително здравствено осигурени;

б) кај странски работодавец — ако се вработиле со посредување на надлежниот орган за вработување и го регулирале своето осигурување пред одењето во странство, ако за тоа време не се задолжително здравствено осигурени кај странскиот носител на здравственото осигурување;

в) кај странски работодавец — ако се вработиле без посредување на надлежниот орган за вработување или без претходно регулирање на своето осигурување, осигурени се според овој статут, ако за тоа време не се задолжително здравствено

осигурени кај странскиот носител на здравственото осигурување. Осигурувањето се засновува од денот на поднесувањето на пријава за осигурување, но најрано од денот на вработувањето во странство, а користењето на правата ќе започне во рок од шест месеци од засновувањето на осигурувањето;

3. Членовите на претставничките тела и на нивните органи, избраните лица во општествените, здружените и самоуправните организации, коморите, здруженијата и сл. ако за таа работа примаат постојан месечен надоместок;

4. Членовите на занаетчиските задруги и членовите на рибарските задруги, на кои стопанската работа во задругата им е единствено или главно занимање;

5. Уживателите на пензии и корисниците на правото на професионална рехабилитација и правото на вработување според прописите на инвалидското осигурување, како и југословенските државјани што примаат пензија или инвалидна исclusиво од странски носители на осигурувањето додека престојуваат на подрачјето на Заедницата, ако со меѓународен договор не е определено поинаку;

6. Лицата на доброволна практика (волонтери) што не примаат личен доход, ако работат со полно работно време;

7. Учениците во стопанството, односно учениците во училиштата за квалификувани работници, за кои покрај училишната се изведува и практична настава во работната организација, училиштето или кај приватниот работодавец;

8. Лицата што се привремено безработни (точка 1—4 од овој став), додека редовно се пријавуваат кај надлежниот завод за вработување на работниците, ако во заводот се пријавиле во рок од 30 дена:

а) по престанокот на работниот однос или друга дејност, односно по престанокот на примањето надоместок на личен доход на кој имаат право врз основа на закон или по прописи донесени врз основа на закон;

б) по отслужувањето на воениот рок во Југословенската народна армија или по престанок на неспособноста за работа поради болест заради која се отпуштени од воената служба;

в) по отпуштањето од казнено-поправна установа, односно од завод, ако е применета мерка за безбедност со упатување во заводот поради чување и лекување;

г) од денот на престанокот на доброволната практика (волонтери);

9. Лицата редовно пријавени кај надлежниот завод за вработување, ако во заводот за вработување на работниците се пријавиле во рок од 60 дена:

а) од денот на завршеното стручно оспособување или школување;

б) од денот на отслужувањето на воениот рок во Југословенската народна армија или од денот на престанокот на неспособноста поради болест, заради која се отпуштени од таа воена служба, ако на отслужување на воениот рок стапиле во рок од 60 дена од денот на завршеното стручно оспособување односно школување;

10. Иселениците-повратници што се населиле на подрачјето на Заедницата додека редовно се пријавуваат кај надлежниот завод за вработување на работници, ако во заводот се пријават во рок од 30 дена од денот на враќањето во Социјалистичка Федеративна Република Југославија;

11. Лицата од точка 1—4 и точката 7 од овој член, кои по престанокот на работниот однос односно другата дејност по основа на која се осигурени, и тоа:

а) додека примаат надоместок на личен доход според овој статут и прописите донесени врз основа на статутот;

б) додека примаат материјално обезбедување или привремен надоместок според прописите на инвалидското осигурување.

Лицата од точката 8 се осигурени ако непосредно пред настапување на наведените околности биле осигуреници најмалку 9 месеци непрекинато или 15 месеци со прекини во последните 2 години.

Член 62

Како работници во смисла на членот 63 став 1 точка 1 од овој статут се осигурени и лицата што се во работен однос со најмалку половина од пропишаното полно работно време, лицата што се наоѓаат во два или повеќе работни односи, ако вкупното работно време во тие работни односи е најмалку еднакво на половината од полното работно време пропишано за работите на кои работат, како и лицата што се во работен однос кои како инвалиди работат онолку време колку што им одговара на нивната работна способност.

Член 63

Како работници се осигурени по овој статут, и тоа:

1. лицата на школување, стручно усовршување или постдипломски студии, кои поради тоа го раскинале работниот однос, ако за тоа време примаат стипендија;
2. лицата кои организацијата пред засновувањето на работен однос со нив ги упати како свои стипендисти на практична работа во друга организација заради стручно оспособување, ако за тоа време примаат стипендија.

Член 64

Странските државјани на работа на подрачјето на Заедницата кај југословенски организации, односно кај приватни работодавци, или по основ на меѓународна спогодба, се осигуруваат себе си и членовите на своето семејство на здравствено осигурување под исти услови како и работниците-југословенски државјани.

Член 65

Здравствената заштита определена со овој статут и општите акти на Заедницата се обезбедуваат на:

- 1) лицата кои учествуваат во младински работни акции кои по прописите за инвалидското осигурување се осигурени за сите случаи на инвалидност;
- 2) лицата кои учествуваат во организирани јавни работни акции ако на тие работи работат најмалку 6 часа дневно;
- 3) лицата кои се наоѓаат на предвојничка обука-логорување;
- 4) лицата припадници на територијалните единици, припадници на цивилната заштита за време на изведување на задачите на територијалната одбрана;
- 5) уживателите на постојаната државна помош дадена од страна на бившите президиуми на народните собранија или од страна на Извршниот совет;
- 6) уживателите на инвалиднина по прописите на инвалидското осигурување и тоа само за случај на потреба од лекување во врска со повреда или заболување што предизвикале телесно општеување за кое им припаѓа право на инвалиднина.

Член 66

Здравствена заштита во случај на несреќа на работа и заболување од професионални болести во обем определен со овој статут и општите акти на Заедницата им припаѓа на:

- 1) учениците во средните училишта и студентите во вишите и високите школи, факултетите, уметничките академии, за времетраењето на практичната работа во врска со наставата;

2) лицата кои учествуваат на младински работни акции на кои по прописите на инвалидското осигурување се осигурени за сите случаи на инвалидност;

3) лицата кои учествуваат во организирани јавни работни акции;

4) лицата кои се наоѓаат на предвојничка обука;

5) лицата кои се наоѓаат на извршување задачи на територијална одбрана или на цивилната заштита;

6) лицата кои работат помалку од половина од полното работно време;

7) лицата кои се наоѓаат на стручно оспособување или преквалификација што ги упатил за водот за вработување;

8) припадниците на доброволните организации на противпожарната заштита.

Член 67

Лица кои на подрачјето на Заедницата вршат самостојна професионална дејност, имаат својство на осигуреник ако таа дејност им е единствено и главно занимање, и тоа:

1. самостојните занаетчии, самостојните угостители и превозниците во јавниот патен сообраќај, кои врз основа на закон вршат една од овие дејности, а се запишани во со закон пропишан регистар, како и брачниот другар на умрен осигуреник кога врз основа на закон ќе продолжи со водење на занаетчиска работилница односно вршење на јавен превоз преку стручен работороводител.

Децата кои по смртта на самостојниот занаетчија, самостојниот угостител односно превозник во јавниот патен сообраќај ќе продолжат со водење на дуќанот односно ќе продолжат со вршење на превозот преку стручен работороводител, ако не се здобиле со право на семејна пензија, се осигурени како членовите на семејството, ако во поглед на годините на возраста, односно неспособноста за работа ги исполнуваат условите пропишани со овој статут.

Ако кај самостојниот занаетчија, самостојниот угостител односно превозникот во патниот јавен сообраќај работат и членовите на неговото семејство кои имаат стручна подготовка потребна за работата која што ја вршат како единствено и главно занимање, се осигуруваат како самостојни занаетчии, самостојни угостители односно превозници;

2. писателите, ликовните уметници, уметниците на применета уметност, сценските уметници, композиторите, признаените музички уметници-изведувачи, филмски уметници, преведувачите на научни литературни дела и артистите (уметници);

3. лицата што вршат адвокатура и се запишани во именикот на адвокатите;

4. лицата со наполнета 15 годишна возраст кои како членови на соодветни спортски организации се занимаваат со спорт;

5. продавачите на печат (колпортерите);

6. носачите на багаж на железнички станици — членови на Здружението на носачите на железница во Македонија;

7. другите лица што вршат самостојни професионални дејности во согласност со прописите за вршење на самостојна дејност, доколку со нив е склучен договор за здравствено осигурување од Заедницата односно Сојузот на заедниците на здравственото осигурување на Македонија.

Член 68

Својство на осигуреник по одредбите на претходниот член се стекнува со:

1) денот на запишувањето на самостојната професионална дејност во регистарот на соодветната дејност;

2) денот на стекнувањето на својството на уметник, писател и други (член 67 став 1 точка 2 од Статутот);

3) денот на запишувањето во именикот на адвокатите;

4) денот на признавањето на својството на спортист;

5) денот на стекнувањето на друго својство на осигуреник што врши самостојна професионална дејност предвидено со овој статут или друг општ акт на Заедницата односно договор.

Својството на осигуреник престанува со денот на бришењето на дејноста од соодветниот регистар на самостојната професионална дејност, односно од денот на престанокот на дејноста според која е осигурен.

Членови на семејството на осигуреникот

Член 69

По овој статут осигурени се и членовите на семејствата на осигурениците-работници од членот 61, 62, 63 и 65 став 1 точка 5 од овој статут и членовите на семејствата на осигурениците што вршат самостојна професионална дејност (чл. 67).

Задолжително здравствено се осигурени и членовите на потесното семејство додека бораат во Југославија на лицата од членот 61 став 1 точка 2 под а), б) и в), ако со задолжителното здравствено осигурување на тие лица во странство не е обезбедена здравствена заштита од странскиот носител на осигурувањето.

Здравственото осигурување на членовите на семејства на лицата од членот 61 став 1 точка 2 под в) се обезбедува под исти услови како и на лицата од кои членовите на семејството го изведуваат ова право.

Член 70

Како членови на семејството на осигурениците-работници и осигурениците што вршат самостојна професионална дејност се сметаат членовите на потесното семејство, брачниот другар и децата на осигуреникот родени во брак или вон брак, посиноци или деца земени на издржување; внуциња, браќа, сестри и други деца земени на издржување, како и издржувани: татко, мајка, очув, маќеа, посвоител, дедо, баба (родители на осигуреникот).

Членовите на семејството на осигурениците-странски државјани се осигурени по овој статут додека престојуваат на подрачјето на СРМ. Здравственото осигурување на тие членови на семејството за време на престојот во земјата чии државјани се, може да се обезбеди под услов на реципроцитет со меѓународен договор.

Член 71

Својството на осигурено лице — член на семејството на осигуреник се стекнува со:

а) членовите на потесното семејство: со денот на склучување на бракот — за брачниот другар, а за децата пасторчиња — со раѓање на детето во брак, признавање на татковство или со посвојувањето;

б) децата земени на издржување и издржувани родители — од денот на исполнувањето на пропишаните услови.

Член 72

Собранието на Заедницата со свој општ акт ги пропишува условите под кои се смета дека осигуреникот ги издржува членовите на семејството од членот 70 на овој статут.

Одредби за одделните членови на семејството

а) Брачен другар

Член 73

По одредбите на овој статут осигурени се:

1) брачниот другар на осигуреникот додека е со него во брак;

2) брачниот другар на умрен осигуреник кој по смртта на осигуреникот не се здобил со право на семејна пензија затоа што не навршил определени години на живот, ако во моментот на смртта бил постар од 40 години (жена) односно 55 години маж. Ако брачниот другар е помлад од 40 односно 55 години го продолжува осигурувањето додека е редовно пријавен кај надлежниот завод за вработување на работниците, ако се пријавиле во заводот во рок од 90 дена од денот на смртта на осигуреникот;

3) разведениот брачен другар на кој со судска одлука му е определено издржување, ако во моментот на разводот бил постар од 45 години (жена) односно 60 години (маж). Брачниот другар што во моментот на разводот бил помлад од 45 години односно 60 години, го продолжува осигурувањето според овој статут ако кај него постои инвалидност од I категорија во смисла на прописите за инвалидското осигурување.

б) Деца

Член 74

Децата на осигуреникот и децата кои осигуреникот ги зел на издржување осигурени се до навршувањето на 15 годишна возраст, а ако се на школување до крајот на пропишаното редовно школување, но најдоцна до наполнувањето на 26 годишна возраст.

Ако децата од став 1 на овој член го прекинале редовното школување поради болест, осигурени се и за времетраењето на таквата болест, а ако го продолжат редовното школување се продолжува осигурувањето и по истекот на определените возрасни граници, но најдолго толку колку што траел прекинот на школувањето поради болест.

Ако децата од став 1 на овој член станат неспособни за самостоен живот и работа, во смисла на прописите за инвалидското осигурување, пред да наполнат 15 години односно додека се на редовно школување во смисла на став 1 и 2 од овој член, тие се осигурени и за сето време додека трае таквата неспособност.

Осигурени се и децата од ставот 1 на овој член што ќе станат неспособни за самостоен живот и работа во смисла на прописите на инвалидското осигурување по истекот на периодот од став 1—3 на овој член додека трае таквата неспособност ако осигуреникот ги издржува затоа што немаат сопствени приходи за издржување, кои ги утврдува Заедницата во смисла на член 72 од овој статут.

Децата кои осигуреникот ги зел на издржување осигурени се, по правило, ако немаат родители. Децата кои имаат еден или двајца родители, осигурени се како деца кои осигуреникот ги зел на издржување ако родителите поради својата здравствена состојба и други околности не се способни за стопанисување односно не се во состојба да се грижат за децата и нивното издржување, а децата и нивните родители немаат сопствени приходи доволни за издржување на децата.

в) Родители

Член 75

Родителите на осигуреникот (член 70) кои тој ги издржува поради тоа што немаат сопствени приходи доволни за издржување, осигурени се:

1) ако навршиле 60 години живот (мажи) односно 55 години (жени), или

2) ако се помлади, а не се способни за стопанисување, а таа неспособност е рамна на инвалидност од I категорија во смисла на прописите од инвалидското осигурување.

Родителите се осигурени по одредбите на овој статут и по смртта на осигуреникот ако не можат да остварат право на семејна пензија затоа што со пензионирањето на членовите на потесното семејство е исцрпен износот на основата за определување на семејна пензија.

Глава IV

ПРАВА ОД ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ

Општи одредби за правата

Член 76

Со здравственото осигурување во случаите и под условите определени со овој статут, се обезбедува на:

- 1) осигурениците:
 - а) здравствена заштита;
 - б) надоместок на личен доход; и
 - в) надоместокот на патните трошоци во врска со користењето на здравствена заштита;
- 2) членовите на семејството на осигурениците:
 - а) здравствена заштита;
 - б) надоместокот на патните трошоци во врска со користењето на здравствената заштита.

Во рамките на здравственото осигурување по овој статут на осигурените лица се обезбедува под определени услови парична помош за опрема на новородено дете и паричен надоместок за случај на смрт на осигурено лице.

Член 77

Правата од здравственото осигурување припаѓаат од денот на стекнувањето на својството осигуреник, ако за одделни случаи не се бара услов дека осигуреникот бил определено време здравствено осигурен по овој статут.

Кога стекнувањето на правото е условено со претходно осигурување, тоа право се стекнува ако со овој статут не е поинаку определено под услов ако осигурениците биле осигурени најмалку 9 месеци без прекин или 15 месеци со прекини за последните две години (во натамошниот текст: претходно осигурување).

Кога осигурениците се задолжени сами за себе и за членовите на своето семејство да плаќаат придонес за здравствено осигурување, користењето на правата од овој статут условено е со одредено плаќање на придонесот, со тоа што користењето на правата не може да започне ако стасаниот придонес не е уплатен најдоцна до крајот на наредниот месец во кој придонесот стасал за уплата. Запреното користење на правата се воспоставува од денот на подмирување на сите стасани и неуплатени придонеси.

Член 78

Во време на претходното осигурување се сметаат периодите навршени пред настапување на определени околности односно случаи врз основа на кои се стекнуваат определени права и тоа во својство на осигуреник од член 67, 68, 70 и 74 од овој статут.

Временските периоди кои осигурениците ги поминале во еден или повеќе работни односи со вкупното работно време пократко од редовното работно време (член 68 од овој статут), се пресметува така што вкупниот број на часовите на таквата работа во определени периоди се пресметува на полно работно време.

Корисниците на правата на професионална рехабилитација и правата на запослување според прописите на инвалидското осигурување и осигурениците — жени кои поради хранење и нега на детето работат со скратено работно време, работата со скратено работно време се изедначува со работата со полното работно време.

При утврдување дали постои непрекинато осигурување ќе се смета дека осигурувањето не е прекинато во случај на преоѓање од еден работен однос во друг ако до новото вработување не поминало повеќе од 30 дена, односно ако осигуреникот во тој рок се пријавил на надлежниот завод за вработување на работници.

Вработувањето непосредно пред стапувањето на отслужување на воениот рок во југословенската народна армија се смета за непрекинато и се собира со времето на вработувањето по отслужувањето на воениот рок односно со престанокот на неспособноста поради болест заради која дошло до отпуштање од таа воена служба, ако до повторното стапување во работен однос не е поминато повеќе од 30 дена односно ако осигуреникот во тој рок се пријавил во заводот за вработување на работници.

Вработувањето непосредно пред заминувањето во странство поради стапување во работен однос за лицата кои за тоа време не се осигурени по овој статут, се смета за непрекинато и се собира со вработувањето по враќањето во Југославија, ако од враќањето до повторното стапување во работен однос не поминале повеќе од 30 дена, односно во тој рок осигуреникот се пријавил во заводот за вработување на работници.

Ако непосредно пред настапувањето на околностите од ставот 5 и 6 од овој член биле исполнети условите за претходното осигурување ќе се смета за непрекинато, ако по престанокот на тие околности до стапувањето во работен однос не е поминато повеќе од 30 дена односно ако осигуреникот во тој рок се пријавил во заводот за вработување на работници.

ОДРЕДБИ ЗА ОДДЕЛНИ ПРАВА

1. Здравствена заштита

Член 79

Заедницата ги обезбедува на сите граѓани настанети на подрачјето на Заедницата задолжителните видови на здравствена заштита кои се состојат од:

а) откривање, спречување, сузбивање и лекување на туберкулозата, венеричните и другите заразни болести што подлежат на задолжително пријавување;

б) нега и лекување на оние душевни болни што поради природата и состојбата на болеста можат да го загрозат својот живот и животот на другите луѓе или да ги оштетат материјалните блага на околината;

в) здравствена заштита на жените во врска со бременост, породување, мајчинство и контрацепција;

г) целосна здравствена заштита на новороденчињата, доенчињата и децата до 15 годишна возраст;

д) здравствена заштита на школската младина и редовните студенти до определена старост и тоа преку: систематски прегледи и имунизација, заштита и лекување на забите, спречување, сузбивање и лекување на реуматичната треска, протетични и рехабилитациони мерки кај оштетувањето на аномалиите на видот и слухот и кај ортопедските аномалии и деформации;

ѓ) активност на рано откривање на малигните заболувања, шеќерната болест и мускулната дистрофија и нивно лекување;

е) активност на здравствено воспитување на населението.

Член 80

Обемот на правата и поблиските критериуми за спроведување на одделни видови здравствена заштита од претходниот член, се утврдуваат со програма што ја донесува Собранието на Социјалистичка Република Македонија до 31 октомври во годината за наредната година.

Несреќи на работа и заболување од професионални болести

Член 81

Во случај на несреќа на работа и заболување од професионални болести на осигурениците — работници од членот 61 став 1 точка 1—4, 6 и 7 и лицата што вршат самостојна професионална дејност од членот 67 на овој статут, задолжително им се обезбедува правото на:

а) користење здравствена заштита за спроведување на мерките за откривање и спречување на заболувањето од професионални болести и несреќа на работа;

б) користење на сите видови медицинска помош и ортопедски средства со цел за лекување и медицинска рехабилитација од последиците на несреќата на работа и заболувањата од професионални болести заради воспоставување на работната способност;

в) патни трошоци во врска со користење на здравствената заштита и рехабилитацијата;

г) надомест на личен доход.

Правото од осигурувањето во случај на несреќа на работа и заболување од професионални болести им се обезбедува на осигурениците независно од должината на претходното осигурување предвидено со овој статут.

Како несреќа на работа и заболување од професионални болести се сметаат случаите на повредите и болестите што се утврдени со прописите на инвалидското осигурување.

Член 82

Покрај задолжителните видови на здравствената заштита предвидени со закон Заедницата обезбедува здравствена заштита на осигурените лица, која опфаќа:

1) лекарски прегледи и други видови на медицинска помош со цел да ја следи и проверува здравствената состојба за работа на определено работно место;

2) лекарски прегледи, лекување на болните, други видови на медицинска помош и медицинска рехабилитација (во здравствените и други специјализирани здравствени установи, во станот на болниот и сл.) освен лекување со примена на природните фактори во лекувањето;

3) превентива, нега и лекување на болни заби и уста;

4) давање на лекови, помошен материјал кој служи за употреба на лекови и санитетски материјал потребен за лекувањето;

5) заботничка помош и забнопротетички средства;

6) протези, ортопедски помагала, помошни и санитарни справи.

Под лекарски прегледи и други видови медицинска помош со кои на осигурените лица се обезбедува во смисла на точка 1 од претходниот став се подразбираат и здравствените услуги кои како мерки на превентивна заштита непосредно се пружаат на осигурените лица на нивно барање или врз основа на програмата на Заедницата и склучениот договор со здравствената работна организација за пружање здравствена заштита на осигурени лица.

Под стручни медицински мерки за унапредување на здравствената состојба во смисла на став 1 точка 2 од овој член се подразбираат мерките кои се преземаат врз основа и во рамките на утврдената програма на Заедницата за унапредување на здравствената состојба и здравствената заштита на осигурените лица. Под стручни медицински мерки за спречување на заболувањата во смисла на овој став се подразбираат здравствените услуги кои на осигурените лица се пружаат кога се медицински индицирани, или кога се задолжителни според посебни прописи.

Здравствените прегледи на работниците кои врз основа на посебните прописи повремено се спроведуваат поради непосредна заштита на работниците со оглед на карактерот на работите во одделни организации односно со оглед на возраста или полот на вработените работници, се обезбедуваат на товар на средствата на Заедницата, на начин и во обемот како е тоа предвидено со посебна одлука на Заедницата, односно склучениот договор меѓу Заедницата и здравствената работна организација.

Другите лекарски прегледи и стручно медицинските мерки од ставот 1 точка 1 и 2 од овој член се обезбедуваат на товар на средствата на Заедницата или со учество на средствата во трошоците за преглед само ако е тоа утврдено со одлука на Собранието на Заедницата во рамките на Програмата на здравственото осигурување и мерките за унапредување на здравствената заштита на осигурените лица.

Здравствените прегледи на работниците на кои според посебни прописи поради заштита на средната, задолжително се вршат санитарно-хигиенски прегледи на лица кои работат во здравствените работни организации, социјалните установи, вработени во производството и продажба на животните намирници, во училиштата, во фризерско-берберските дуќани, проверување на здравствената состојба на работниците кои организацијата ги упатува на работа во странство, како и трошоците за преглед на работниците кои по сопствена иницијатива одат на работа во странство и други задолжителни санитарно-хигиенски прегледи и прегледи за утврдување на здравствената способност за работа на определени работни места или на извршување обврските на организацијата во врска со прописите за хигиенотехничката заштита (преглед на возачите на моторни возила и останатите лица вработени во сообраќајните организации) не се вршат на товар на средствата на Заедницата.

Индикациите за користењето на здравствена заштита од став 1 точка 5 и 6 на овој член ги утврдува Собранието на Заедницата со општ акт.

Член 83

Здравствена заштита која се обезбедува на осигурените лица по одредбите од член 82 на овој статут, осигурените лица во целост ја остваруваат на товар на средствата на Заедницата ако со овој статут или одлука на Собранието на Заедницата донесена врз основа на статутот не е предвидено поодделните видови на здравствената заштита да се обезбедуваат врз товар на средствата на Заедницата со учество на осигурените лица во трошоците за користење на таа заштита.

Трошоците на здравствената заштита паѓаат на товар на средствата на Заедницата, ако осигуреното лице таа здравствена заштита ја остварува на начин утврден со овој статут и актите донесени врз основа на него, како и договорот за пружање на здравствена заштита меѓу Заедницата и здравствената работна организација.

Трошоците на користењето на здравствената заштита паѓаат на товар на средствата на Заедницата и кога осигуреното лице по пат на здравствената работна организација или лекарската комисија, поради одредени медицински индикации или и без упат ако е во прашање итен или инаку медицински оправдан случај, остварува поодделни видови на здравствена заштита вон условите и начинот кои се определени со општиот акт на Заедницата. Потребата за користење здравствена заштита на тој начин поради медицински оправдан случај ја оценува секогаш лекарската комисија, а поради итен случај само ако дојде до спор.

Собранието на Заедницата во смисла на ставот 1 до 3 на овој член со овој правилник поблиску ги определува условите и начинот на остварувањето на одделните видови здравствена заштита кои се обезбедуваат врз товар на средствата на Заедницата, ако тоа не е определено поинаку со закон и овој статут.

Ако осигуреното лице здравствената заштита ја остварува на друг начин а не во смисла на став 2 до 4 од овој член, Заедницата ги поднесува трошоците за таа заштита во обемот кој одговара на трошоците за користење на таквата заштита во смисла на став 2 и 4 од овој член. Обемот на тие трошоци и начинот на наплатавањето односно надоместокот на трошоците, во тие случаи ги определува Собранието на Заедницата со општ акт.

Член 84

Собранието на Заедницата може да пропишува со посебна одлука учество (партиципација) на осигурените лица во трошоците на користењето на пооделни видови здравствена заштита утврдени со овој статут.

Учество на осигурените лица во трошоците на здравствена заштита не може да се воведува кога се во прашање задолжителните видови на здравствена заштита и здравствена заштита поради несреќа на работа и заболување од професионални болести.

Пред донесување на одлука од ставот 1 на овој член, Собранието на Заедницата задолжително пријавува мислење од советите на осигурениците.

Член 85

Собранието на Заедницата може со општ акт да ги ослободи од учество во трошоците за користење на одделни видови здравствена заштита определени категории осигурени лица со оглед на нивната економска состојба, возраст и други околности.

Член 86

Користење на лекови и имунизација, кога имунизацијата не е задолжителна, се обезбедува со учество на осигурените лица во поднесување на трошоците.

На име учество во трошоците за користење на издадените лекови, освен лековите за чија примена е потребна непосредна интервенција на стручен здравствен работник, осигуреното лице плаќа определен постојан износ по издаден лек, без оглед на цената на лекот. Овој постојан износ се утврдува од најмалку 20% од износот на просечната цена на сите лекови издадени по рецептите во претходната година на подрачјето на Заедницата.

Височината на постојаниот износ од ставот 2 на овој член ја утврдува Собранието на Заедницата за секоја година. Собранието на Заедницата може утврдувањето на постојаниот износ да го пренесе на Собранието на Сојузот на заедниците на здравствено осигурување на Македонија врз основа на самоуправен договор.

Осигуреното лице го плаќа постојаниот износ по издадениот лек во височина која е утврдена за подрачјето каде рецептот се реализира.

Во трошоците за незадолжителната имунизација осигуреното лице учествува со најмалку 25%, а најмногу со 50% од вкупниот износ на трошоците за имунизацијата, кој процент го утврдува Собранието на Заедницата.

Член 87

Собранието на Заедницата може да утврди листа на лекови кои не можат да се препишуваат врз товар на средствата на Заедницата.

Собранието на Заедницата може да го овласти Сојузот на заедниците на здравственото осигурување на Македонија да утврди листа на лекови кои ќе можат да се препишуваат на товар на средствата на Заедницата.

Член 88

Индикации за заботехничка помош и заботехнички средства, протези, ортопедски и други помагала и санитарни справи, стандарди за материјал

од кој се изработуваат овие средства и роковите на траењето на тие средства, како и условите за изработка на нови средства пред истекот на определените рокови, ги утврдува Собранието на Заедницата со општ акт.

Собранието на Заедницата може да го овласти Сојузот на заедниците на здравственото осигурување на Македонија, врз основа на самоуправен договор со другите заедници да го донесе актот од претходниот став.

Стекнување и престанок на правата за користење на здравствената заштита

Член 89

На осигурениците осигурени по овој статут им се обезбедува здравствена заштита од членот 82 став 1 точка 1 до 4 од овој статут со денот на стекнувањето својство на осигуреник.

Заботехничка помош, протетички средства, протези, ортопедски и други помагала, помошни и санитарни справи (член 82 став 1 точка 5 и 6 од овој статут), се обезбедува:

1) на осигурениците од членот 61 став 1 точка 1—4, 6, 8 и 9 член 62 и 67 од овој статут, ако го исполнуваат условот на претходното осигурување;

2) на осигурениците кои по престанок на работниот однос или друга дејност примаат надоместок на личен доход (член 61 став 1 точка 11 под а), ако непосредно пред престанокот на работниот однос или друга дејност работеле со најмалку од половина од полното работно време и го исполнувале условот со претходното осигурување;

3) на сите осигуреници, без оглед на условот од претходното осигурување, ако оваа здравствена заштита е потребна во врска со претрпена несреќа на работа или од заболување од професионални болести;

4) на осигурениците кои тоа својство го имаат по овој статут како ученици во стопанство односно ученици на училишта за квалификувани работници во кои се изведува практична настава, инвалидите на трудот додека примаат материјално обезбедување или привремен надоместок по прописите на инвалидското осигурување и уживателите на пензија.

Со исклучок на став 2 точка 1 на овој член здравствената заштита од овој став се обезбедува без оглед на траењето на претходното осигурување на осигурениците кои пред стапувањето во работен однос или пред пријавувањето во заводот за вработување на работниците имале право на користење таква здравствена заштита како деца на осигуреникот или деца кои осигуреникот ги зел на издржување или како брачен другар на осигуреникот, ако стапиле во работен однос или се пријавиле во заводот во определен рок од денот на престанокот на поранешното својство на осигурено лице, и тоа: деца во рок од 60 дена а брачниот другар во рок од 90 дена од денот на престанокот на својството на осигурено лице.

Член 90

Осигурениците кои по овој статут се осигурени само за случај на несреќа на работа и заболување од професионални болести (чл. 66 од овој статут) ги обезбедуваат само оние видови здравствена заштита кои се потребни во врска со претрпената несреќа на работа односно со професионалното заболување.

Член 91

На осигурениците им се обезбедува здравствена заштита од денот на стапувањето на работа односно од денот на стекнување својство на осигуреник по друг основ, или од денот кога е исполнет условот на претходното осигурување (член 77

од овој статут) па до истекот на 30 дена по престанокот на својството осигуреник.

Како ден на стапување на работа се смета и денот на поаѓањето на пат поради стапување на работа односно должност.

На осигуреникот кај кого поради болест или несреќа настапила привремена спреченост за работа за времетраење на осигурувањето (став 1 од овој член) се продолжува лекувањето и по престанокот на осигурувањето сè додека трае спреченоста за работа поради таа болест односно несреќа.

На осигуреникот кој се пријавува во заводот за вработување на работниците ако ја одбие работата која му е понудена, а која одговара на неговата стручна квалификација и физичката способност му престанува правото на здравствена заштита со денот на правоснажноста на решението за упатување на понудената работа.

Здравствена заштита се обезбедува по овој статут и за време на извршување на мерките на безбедност со упатување на осигуреното лице во заводот поради чување и лекување и тоа сè додека таквото лице има својство на осигурено лице по овој статут.

На осигуреник кој се наоѓа на издржување казна затвор или строг затвор, не му се обезбедува здравствена заштита по овој статут.

Член 92

На членовите на потесното семејство и издржуваните членови на семејството на осигуреникот се обезбедува здравствена заштита во обемот во кој се обезбедува и на осигуреникот од кого тие изведуваат свое право на здравствено осигурување.

На издржуваните членови на семејството на осигуреникот се обезбедуваат како и на членовите на потесното семејство оние видови на здравствена заштита предвидени во член 82 т. 1 до 4 од овој статут, а видовите од точка 5 и 6 од тој член — само ако осигуреникот од кого тие го изведуваат тоа право бил претходно осигурен најмалку 24 месеци непрекинато или 36 месеци со прекин во последните 4 години или ако осигуреникот е уживател на старосна или инвалидска пензија.

На членовите на семејството на осигуреникот им се обезбедува здравствена заштита за сето време за кое се обезбедува здравствена заштита на осигуреникот.

Член 93

Со исклучок од претходниот член на овој статут на издржуваните членови на семејството на осигуреникот се обезбедува здравствена заштита и додека лицето од кое се изведува правото на здравствена заштита се наоѓа на отслужување на воениот рок во Југословенската народна армија или за времетраењето на неспособноста за работа поради болест од која е отпуштен од воена служба, ако непосредно пред стапувањето на отслужување на воениот рок го исполнувал условот на претходното осигурување.

На членовите на семејството на осигуреникот кој се наоѓа на издржување казна затвор, ако на осигуреникот не му престанал работниот однос за време на издржувањето на казната, им се обезбедува здравствена заштита по овој статут.

Член 94

Осигурените членови на семејството ја користат здравствената заштита според прописите што важат на подрачјето на кое тие живеат и според статутот на заедницата на здравственото осигурување за тоа подрачје.

Обезбедување на здравствена заштита во странство

Член 95

На осигурениците во работен однос кај југословенските организации во странство (член 61 став 1 точка 1) им се обезбедува здравствена заштита, која по овој статут се обезбедува на осигурениците во работен однос од првиот ден на таквото запослување.

На членовите на потесното семејство на осигуреник од став 1 на овој член им се обезбедува здравствена заштита додека престојуваат со осигуреникот во странство:

1) ако осигуреникот е упатен на работа во странство подолго од шест месеци од првиот ден на престојувањето во странство, и

2) ако осигуреникот е упатен на работа во странство до шест месеци — здравствена заштита само во случај на неопходна лекарска помош.

Член 96

На осигурениците — југословенски државјани: вработени во домаќинствата на осигурениците — југословенски државјани на служба во странство кај југословенските организации или во меѓународните организации; вработени кај странски организации односно работодавци, ако го задржале својството на лице во работен однос на подрачјето на Заедницата; осигурениците од членот 61 став 1 точка 1 од овој статут и осигурениците упатени во странство од организацијата кај која се во работен однос — поради вршење на определени работи или задачи, се обезбедува за време на нивниот престој во странство до шест месеци здравствена заштита само во случај на неопходна лекарска помош, а по тој рок — здравствена заштита која по овој статут се обезбедува на останатите осигуреници во работен однос.

На членовите на потесното семејство од ставот 1 на овој член додека престојуваат со осигуреникот во странство, им се обезбедува здравствена заштита во ист обем како и на тие осигуреници.

Член 97

На осигурениците во работен однос и осигурениците од член 61 став 1 точка 7 и член 63 став 1 точка 1 и 2 од овој статут, кои се упатени во странство поради стручно усовршување и учење односно стекнување на практика, се обезбедува, за време на нивниот престој во странство, до шест месеци здравствена заштита само во случај на неопходна лекарска помош, а по тој рок здравствена заштита која се обезбедува по овој статут на останатите осигуреници во работен однос.

Член 98

На осигурените лица кои се наоѓаат во странство од други причини, а не од причините од член 95 до 97 од овој статут, им се обезбедува здравствена заштита само за првите три месеци на престој во странство и тоа само во случај на неопходна лекарска помош.

Член 99

Ако за користење на здравствена заштита за осигурените лица од членот 95 до 99 од овој статут е неопходно болничко лекување, трошоците за таквото лекување за првите три месеци ги сноси во целост Заедницата. Ако болничкото лекување трае подолго од три месеци, трошоците од првиот ден на четвртиот месец ги сноси Заедницата само до износот колку за тоа лекување би се платило на подрачјето на Заедницата односно во здравствената работна организација во нашата земја ка-

де е индицирано таквото лекување. Ако не е можно преместување на болниот на болничко лекување во нашата земја поради неговата здравствена состојба односно нецелесходно поради поголема оддалеченост, Заедницата ќе ги сноси трошоците во целост и преку три месеци на лекување.

На осигурените лица на кои за време на престојот во странство им се обезбедува здравствена заштита само за случај на неопходна лекарска помош, ако здравствената заштита ја користат во странство во поширок обем односно преку определените рокови, трошоците за здравствената заштита користена во странство ќе се надоместат на товар на средствата на Заедницата во динарски средства и тоа само до износот на трошоците за пружање на таква заштита на подрачјето на Заедницата односно каде спрема карактерот на заболувањето случајот може да се лекува во нашата земја.

Член 100

Се овластува Собранието на Сојузот на заедниците на здравственото осигурување на Македонија да донесе правилник за начинот на користење и остварување здравствена заштита во странство на товар на средствата на Заедницата и постапката за остварување на правата од здравственото осигурување во странство, како и за начинот и височината на учеството на осигурените лица во трошоците за користење на лекови што се обезбедуваат на осигурените лица кои остваруваат здравствена заштита во странство.

Собранието на Сојузот на заедниците на здравственото осигурување на Македонија може по пат на самоуправно договарање со другите сојузи на заедниците да ги регулира на единствен начин и постапка за остварувањето на правата од здравственото осигурување во странство.

2. Надоместок на личен доход

Надоместок на личен доход во случај на спреченост за работа

Член 101

Осигурениците-работници (член 61 став 1 точка 1 до 4 и 7 од овој статут), како и лицата што вршат самостојна професионална дејност (член 67 од статутот) имаат право на надоместок на личен доход за време на привремената спреченост за работа ако се:

1) поради болест или несреќа на работа привремено неспособни за работа односно сместени поради лекување и медицинско испитување во стационарни здравствени и други специјализирани здравствени работни организации (во натамошниот текст: привремено неспособни за работа);

2) спречени за работа поради одредено лекување или медицинско испитување кои не можат да се вршат надвор од редовното работно време на осигуреникот;

3) упатени на неопходно лекување по прописите од војни воени инвалиди;

4) изолирани како бактерионосители или поради појава на заразни заболувања во нивната средина;

5) определени да негуваат разболен член на потесното семејство или брачен другар — породилка, под условите кои ги пропишува Собранието на Заедницата;

6) определени за придружник на болно лице упатено на лекување или лекарски преглед во друго место.

Надоместокот на личен доход припаѓа само за деновите за кои би припаѓал личен доход или надоместок на личен доход во смисла на прописите од работните односи. Ако работната организација — заедница чии член е осигуреникот, вовела петдневна работна недела, надоместокот на личниот

доход се исплатува само за работните денови во неделата, а се пресметува како просечен дневен надоместок.

Осигурениците кај кои спреченоста за работа настапи додека се наоѓаат на неплатено отсуство им припаѓа надоместок на личен доход само по истекот на неплатеното отсуство, ако во тоа време сè уште постои спреченост за работа.

Лицата на доброволна практика (волонтери) — член 61 став 1 точка 6 — и лицата осигурени само за случаи на несреќа на работа и заболување од професионални болести (член 66), имаат право на надоместок на личен доход само за времетраењето на привремената неспособност за работа предизвикана со повреда на работа односно заболување од професионални болести.

Осигурениците од членот 67 на овој статут немаат право на надоместок на личен доход во случаите од точка 2 и 6 од ставот 1 на овој член.

Член 102

Надоместок на личен доход за време на спреченоста за работа поради неа на болен член на потесното семејство припаѓа:

— за дете помладо од една година, за целото време на спреченоста за работа;

— за другите членови на семејството постари од 1 и помлади од 3 години, најдолго 15 дена;

— за постарите членови од 3 години како и во случај на неа на брачен другар — породилка, најдолго до 7 дена.

Негата на член постар од 3 години може да ја дава секој член од семејството.

Член 103

Надоместок на личниот доход во случаите од членот 101 од овој статут припаѓа од првиот ден на спреченоста за работа и додека таа спреченост трае, ако со закон или со овој статут не е поинаку определено.

На осигурениците од членот 67 на овој статут надоместокот на личниот доход им припаѓа од 31-от ден на непрекинатото траење на привремената неспособност за работа која дава право на надоместок на личен доход освен во случаите од член 101, став 1, точка 6 од овој статут.

Привремената неспособност за работа трае додека надлежниот лекар односно лекарската комисија не утврди дека е воспоставена работната способност, а во секој случај престанува со денот на приемот на првостепеното решение со кое е утврдено постоењето на инвалидност и осигуреникот се стекнал со право на инвалидска пензија. Доколку осигуреникот не се стекнал со право на инвалидска пензија, а инвалидската комисија утврдила постоење на инвалидност, надоместок на личниот доход припаѓа сè додека решението со кое не е признато право на инвалидска пензија стане конечно во управна постапка, ако со жалбата ја напаѓа инвалидността.

Член 104

На осигуреникот кој поради одредено лекување или медицинско испитување (член 101, ст. 1, точка 2 од овој статут) бил спречен да работи извесно време во текот на работниот ден, му припаѓа надоместок на личен доход сразмерно на делот помеѓу времето поминато надвор од работата и полното работно време со кое осигуреникот е запослен.

На осигуреникот кој во текот на работното време побара лекарска помош која можел да ја користи и вон работното време не му припаѓа надоместок место личен доход за изгубеното време, освен ако лекарот потврди дека барањето на таква помош во текот на работното време било оправдано.

Член 105

На осигуреник во работен однос кој непосредно пред престанокот на работниот однос или друга дејност исполнувал услов на претходно осигурување, му припаѓа право на надоместок на личен доход по овој статут, ако привремената неспособност за работа настапила во рок од 30 дена од денот на престанокот на работниот однос или друга дејност.

Член 106

Кога лекарот во текот на лекувањето на осигуреникот кој прима надоместок на личен доход утврди дека неговата здравствена состојба е подобрена и дека работата би била корисна за него за воспоставување на полна работна способност, може да одреди осигуреникот за определено време да работи со скратено работно време на соодветното работно место.

Работата со скратено работно време од претходниот став може да трае најмногу до една година.

Член 107

Право на надоместок на личниот доход има осигуреникот во работен однос и за времетраењето на привремената неспособност за работа која настанала по разрешувањето од должност, а пред истекот на времето за кое според општите акти на работната организација работниот е должен односно има право да остане на работа по соопштување на неговата намера да истапи од работната организација односно по одлуката за престанок на работата на работниот во работната организација.

Член 108

На осигуреникот не му припаѓа односно ќе му се запира исплатата на надоместокот на личен доход за време на привремената спреченост за работа:

- 1) ако свесно ја предизвикал неспособноста за работа;
- 2) ако намерно го спречувал оздравувањето односно оспособувањето за работа;
- 3) ако без оправдана причина не се јави на определен лекарски односно комисијски преглед;
- 4) ако за време на боледувањето остварува личен доход од занаетчиска или друга стопанска дејност;
- 5) ако без оправдани причини не ќе се подложи на одредено лекување, освен ако за тоа не е потребна посебна согласност, додека не постапи по дадените налози.

На осигуреникот не му припаѓа надоместок на личен доход од денот кога се утврдени околностите наведени во ставот 1 на овој член па сè додека траат тие околности, односно додека траат последиците кои настапиле поради тие околности.

Член 109

Кога се утврди дека постојат причините од член 108, став 1, точка 2 и 4 од овој статут работната организација односно стручната служба која врши исплата на надоместок на личниот доход, ќе ја запре исплатата на надоместокот.

Се смета дека во смисла на член 108, став 1, точка 2 и 4 од овој статут постои намерно спречување на оздравувањето односно оспособувањето за работа или се занимава со приватна дејност кога се утврди дека осигуреник на кој лекар-поединец одобрил боледување со цел за лекување, работи на друго место или во своето домаќинство за друг или ист исплатувач на личен доход или работи на свој или друг земјоделски имот или кога се утврди дека на друг начин спротивен со упатствата на лекарот го спречува своето оздравување и оспособување за работа.

Запирање на исплатата на надоместокот на личниот доход во случаите од став 1 и 2 на овој член се врши врз основа на сознанието за постојните факти утврдени од овластено лице на стручната служба (организација) за вршење контрола на користењето на боледувањето или врз основа на мислењето на лекарот-поединец кој дал мислење за работната способност на осигуреникот.

Член 110

Контрола на користењето на боледувањето врши Стручната служба на Заедницата.

Стручната служба врши контрола на користењето на боледувањето во случаите односно за времето за кое исплатата на надоместокот на личниот доход се врши на товар на Фондот на Заедницата. Оваа служба може да врши контрола на користењето на боледувањето по барање и претходна спогодба со работните организации и за времето за кое исплатата на надоместокот паѓа на товар на работната организација.

Член 111

Кога службеното лице во вршењето на контролата (член 110) утврди постоење на фактите од членот 108, став 1, точка 2 и 4 односно членот 110, став 2 од овој статут ќе издаде наредба за запирање исплатата на надоместокот на личниот доход. Наредбата е извршна.

Наредбата од став 1 на овој член службеното лице ја издава писмено во 2 примероци, од кои еден се врачува на осигуреникот, а еден на Стручната служба на Заедницата како исплатувач на надоместокот на личниот доход со свој извештај. Ваков извештај се доставува до работната организација со цел за преземање на определени мерки, кога надоместокот паѓа на товар на работната организација.

Осигуреникот на кој со наредба му е запрена исплатата на надоместокот на личниот доход може во рок од три дена од денот на приемот на наредбата да бара од Стручната служба на Заедницата односно од работната организација со решение да го утврди неговото право во смисла на членот 101 од овој статут, кое се донесува по прибавено мислење на лекар-поединец кој ја дал оценката за работната способност на осигуреникот. Службеното лице кое ја издало наредбата е должно таквото барање ако е поднесено при издавање на наредбата, да го достави на Службата, односно работната организација заедно со извештајот за издавање на наредбата.

За воспоставување исплата на надоместокот на личниот доход заповен врз основа на став 1 од овој член, решава Стручната служба на Заедницата односно работната организација по барање на осигуреникот ако лекарот-поединец кој го лекувал осигуреникот оцени дека престанало штетното дејство на околностите поради кое исплатата на надоместокот била запрена.

Член 112

Основата за надоместокот на личниот доход (во натамошниот текст: основа за надоместок) ја сочинува просекот на личниот доход што го остварил работниот во претходната година пред годината во која настапил случајот поради кој се стекнува правото на надоместок.

Личниот доход што се зема за утврдување на основата за надоместок го сочинуваат личниот доход и другите примања на осигуреникот кои според посебни прописи служат за утврдување на пензиската основа.

Член 113

Основата за надоместок се утврдува врз основа на просечниот износ на личниот доход на осигуреникот (по час, дневно или месечно) што го при-

мал во претходната година и чиј износ конечно е утврден со распределбата на личниот доход по завршната сметка на организацијата.

На осигуреникот кој во претходната година работел во друга организација или во повеќе организации како основа за надоместок се зема просечниот износ на личниот доход примен во претходната година во организацијата во која работел, а утврден со распределбата на личниот доход по завршната сметка, односно просечниот износ на вкупниот примен личен доход утврден со распределбата по завршните сметки во сите организации во кои осигуреникот работел во претходната година.

Основата на надоместокот се утврдува во смисла на став 1 и 2 од овој член, ако осигуреникот во претходната година примал личен доход за најмалку три цели календарски месеци. Ако осигуреникот во претходната година примал личен доход за помалку од три цели календарски месеци, или воопшто не примал личен доход како основа за надоместок се зема просечниот износ на месечната аконтација на личниот доход што ја примал осигуреникот во тековната година со настапување на спреченоста за работа. Ако осигуреникот не примал во тековната година аконтација на личен доход нити за еден полн календарски месец, како основа за надоместок се зема просечниот износ на примената аконтација на личниот доход пресметана по час во тековната година до настапување на спреченоста за работа.

На осигуреник вработен кај приватен работодавец основата за надоместок се утврдува во согласност со одредбите на став 1—3 на овој член, со тоа што како основ за надоместок се зема негов износот на личниот доход на кој се плаќа придонес за здравствено осигурување.

На осигурениците на кои основата за надоместок им се утврдува по став 1 и 2 на овој член, во случаите на спреченост за работа што ќе настапат од почетокот на годината до донесувањето на завршната сметка за претходната година, се исплатува до утврдување на основицата на надоместокот, аконтација на надоместок на личен доход. За утврдување износот на оваа аконтација како основа на надоместок се зема просечниот износ на аконтацијата на личниот доход примена во претходната година.

На учениците во стопанството и учениците на училиштата за квалификувани работници како основица за надоместок се зема просечниот месечен износ на наградата остварена за последните 3 месеци пред месецот во кој настапил случајот за кој се дава правото на надоместок.

Член 114

Ако осигуреникот на кој основицата за надоместок му е утврдена во смисла на член 113 од овој статут се наоѓа на боледување подолго од една година, а во меѓувреме општиот просек на личните доходи во организацијата во која е на работа се зголемил, ќе му се преутврди основицата за надоместок во соодветен поголем износ кој одговара на процентот на зголемениот просек на личниот доход утврден со завршната сметка за претходната година во однос на годината од која е утврдена основицата за надоместок.

Зголемувањето на основицата за надоместок по став 1 од овој член го врши Службата на Заедницата по службена должност, а врз основа на прибавените докази за исполнување на условот.

Член 115

Основот на надоместокот на лицата што вршат самостојна професионална дејност го сочинува основицата на придонесот на здравственото осигурување што на осигуреникот му е утврдена за претходната година.

Доколку осигуреникот од став 1 на овој член со самостојна професионална дејност започнал да се занимава во тековната година, основицата на надоместокот се утврдува од основицата на придонесот што ќе му се утврди за тековната година, а до утврдувањето на таквата основица ќе му се исплатува аконтација на надоместокот според основицата предвидена како најниска основица на придонес за здравствено осигурување.

Член 116

На осигурениците на кои надоместок на личниот доход (во натамошниот текст: надоместок) им припаѓа за време на привремената спреченост за работа во врска со несреќа на работа или заболување од професионални болести (член 66), како основ за надоместок се зема основицата утврдена со одлука на Собранието на Заедницата, според стручната школска подготовка во колку не остваруваат личен доход.

Член 117

Заедницата на товар на своите средства обезбедува надоместок на личниот доход поради спреченост за работа на:

1) осигурениците-работници и другите лица од членот 101 на овој статут за време на спреченоста за работа од 31-от ден на спреченоста;

2) осигурениците-работнички за време на отсуство поради бременост и породување во траење што како најмало е утврдено со закон и тоа од првиот ден на тоа отсуство;

3) осигурениците-работнички односно работници за време на спреченоста за работа поради неѓа на болно дете, и тоа:

— на дете помало од една година, за целото време на спреченоста за работа;

— на дете постаро од една, а помало од 3 години надоместок на личниот доход најмногу до 15 дена;

4) осигуреникот-работничка која по истекот на отсуството поради бременост и породување работи со скратено работно време во смисла на прописите за работните односи и припаѓа, за времето поминато вон работа, дел од надоместокот на личниот доход од ставот 1 на овој член во износ кој одговара сразмерно на времето поминато вон работата во однос на полното работно време.

Износ на надоместокот

Член 118

Во случаите на спреченоста за работа кога надоместокот на личниот доход паѓа на товар на средствата на Заедницата, надоместокот изнесува:

а) на осигурениците кои го исполнуваат условот на претходно осигурување:

1) 70% од основицата почнувајќи од 31-от до 60-от ден на спреченоста за работа;

2) 90% од основицата почнувајќи од 61-от ден на спреченоста за работа па сè додека трае таквата спреченост.

б) на осигурениците кои не го исполнуваат условот на претходно осигурување:

1) 60% од основицата, почнувајќи од 31-от до 60-от ден на спреченоста за работа;

2) 80% од основицата, почнувајќи од 61-от ден на спреченоста за работа па сè додека трае таквата спреченост.

в) на осигурениците-работници — работнички за време на спреченоста за работа поради неѓа на болно дете:

1) 70% од основицата за првите 60 дена за детето до една година;

2) 90% од основицата почнувајќи од 61-от ден па до крајот на спреченоста за работа за дете до една година; и

3) 70% од основницата за 15 дена на спреченоста за работа за дете постаро од една, а помладо од 3 години.

Член 119

Во случаите на спреченоста за работа за првите 30 дена, кога надоместокот на личниот доход паѓа на товар на средствата на приватен работодавец, височината на надоместокот изнесува:

- 1) 70% од основницата за осигурениците кои го исполнуваат условот на претходното осигурување;
- 2) 60% од основницата за осигурениците кои не го исполнуваат условот на претходното осигурување;
- 3) 100% од основницата на осигурениците од овој член чија неспособност за работа е предизвикана од несреќа на работа и заболување од професионални болести.

Член 120

Основницата на надоместокот на личниот доход утврден со овој статут не може да биде помала од минималниот личен доход утврден со посебен пропис.

Член 121

Височината на надоместокот на личниот доход што паѓа на товар на средствата на Заедницата ќе се исплатува 100% од основницата:

- 1) за време на привремената спреченост за работа предизвикана со несреќа на работа и заболување од професионални болести;
- 2) кога осигуреникот е одреден како придружник на болно лице упатено на лекување или лекарски преглед во друго место.

Член 122

На осигуреникот кој по овој статут остварува право на надоместок на личен доход, а се наоѓа на лекување во стационарна здравствена или друга специјализирана работна организација во која има обезбедено сместување и исхрана, за тоа време му се намалува износот на надоместокот на личниот доход, и тоа:

- 1) 40% ако нема членови на семејството кои по овој статут се осигурени како членови на семејството на осигуреникот;
- 2) 20% ако има еден осигурен член на семејството;
- 3) 10% ако има двајца осигурени членови на семејството.

Намалувањето од претходниот став не се врши за време на отсуството од работа поради бременост и породување, како и кога осигуреникот има три или повеќе членови на семејството.

Како членови на семејството на осигуреникот во смисла на ставот 1 од овој член се земаат предвид и децата на кои им се обезбедува здравствена заштита по основ на осигурување на неговиот брачен другар.

Член 123

Одредбите од претходниот член се однесуваат и на осигурениците кои за време на извршувањето на мерките за безбедност се упатени во установа заради чување и лекување.

Член 124

На осигурениците кои за време на привремената неспособност за работа со скратено работно време (член 106) им припаѓа дел од надоместокот на личниот доход кој одговара сразмерно на времето поминато вон работа спрема полното редовно работно време, ако личниот доход, остварен за време на скратеното работно време, е помал од соодветниот дел на надоместокот кој би му припаѓал за тоа време да не работел, на осигуреникот му припаѓа и надоместок во височина на таа разлика.

Осигуреникот кој во периодот на работењето со скратено работно време користи годишен одмор, му припаѓа соодветен дел од надоместокот на личниот доход од ставот 1 на овој член и за време на користењето на годишниот одмор.

Член 125

На осигуреникот кој за време на спреченоста за работа е отстранет од должноста поради повредена кривична постапка или постапка за повреда на работната должност, или е ставен во притвор или истражен затвор, му припаѓа намален надоместок на личен доход во височина од една тртина од надоместокот, а ако има член на издржување — во височина од една половина. Ваквото намалување на надоместокот му припаѓа на осигуреникот додека за време на привремената спреченост за работа е оддалечен од должност во притвор или истражен затвор.

На осигуреникот од ставот 1 на овој член кој со правосилна одлука е казнет само за повреда на работната должност односно кога биде пуштен од притвор или истражен затвор затоа што постапката против него со правосилно решение е сопрена, или затоа што со правосилна одлука е ослободен од обвинението, или обвинението е одбиено, но не поради ненадлежност на судот, ќе се исплати запрениот дел на надоместокот на личниот доход.

Член 126

Осигуреникот кој во рок од 30 дена од денот на заклучувањето на боледувањето ќе стане повторно привремено неспособен за работа од иста болест, му се смета тоа боледување како продолжение на поранешното боледување како во поглед на основата и височината на надоместокот на личниот доход, така и во поглед на обврските на Заедницата за исплата на тој надоместок.

Посебни одредби на надоместок

Член 127

На осигурениците на кои со посебни прописи им е обезбедено бесплатно користење на здравствена заштита и кога по овој статут им припаѓа надоместок на личен доход, овој надоместок ќе се исплатува во височина од 100% од основот на надоместокот во сите случаи и за сето време на спреченоста за работа. Надоместокот во височина од 100% од основот се исплатува додека осигуреникот се наоѓа во стационарна или друга специјализирана здравствена работна организација во која има сместување и исхрана (член 122).

Средствата за покривање на разликата помеѓу износот на надоместокот на личниот доход кој на осигурениците им припаѓа по овој статут и износот до 100% на надоместокот, се обезбедуваат од средствата наменети според посебните прописи за заштита на лицата од став 1 на овој член.

Член 128

На осигуреникот во работен однос кај југословенските организации во странство или во домаќинствата на тие осигуреници односно осигурениците вработени во меѓународните организации (член 61 став 1 точка 1), како и осигурениците упатени во странство поради вршење на определени работи или задачи, или поради стручно усовршување, припаѓа за време на спреченоста за работа, место надоместок, личен доход односно дневница или стипендија.

Исплатата на личниот доход, дневницата односно стипендијата ја вршат на свој товар организацијата или работодавецот кај кого осигуреникот од став 1 на овој член е вработен односно од кој прима стипендија. По исклучок, за осигуреникот вра-

ботен во својство на куќна помошничка исплатата на личниот доход за првиот месец ја врши работодавецот на свој товар, а после тоа исплатата паѓа на товар на средствата на Заедницата.

На осигурениците кои се на работа во странство врз основа на посебна спогодба и задржале својство на лице во работен однос во Југославија (член 61 став 1 точка 1), им припаѓа надоместок на личен доход додека се наоѓаат во странство, на товар на средствата на Заедницата, ако за тоа време со спогодбата не им е обезбеден надоместок од странскиот работодавец.

На осигурениците кои стапиле во работен однос во странство врз основа на меѓународна спогодба кај странски работодавец, а кои се осигурени по овој статут во смисла на член 61 став 1 точка 2 од статутот, им припаѓа за време на спреченоста за работа надоместок на личен доход на товар на средствата на Заедницата само додека се наоѓаат во Југославија.

На осигурениците од ставот 1 до 4 од овој член, кога им припаѓа надоместок на личен доход, како основ за надоместок се зема износот на основицата која служи за пресметување и плаќање на придонесот за здравственото осигурување во Југославија.

Надоместок во случај на бременост и породување

Член 129

На осигуреник-работничка од членот 61 став 1 точка 1—4 и точка 7 на овој статут, како и на осигуреник — жена што врши самостојна професионална дејност (член 67 — во натамошниот текст: осигуреник-работничка) им припаѓа надоместок на личен доход за време на отсуството поради бременост и породување во траење кое е како најмалку утврдено со законот за лицата во работен однос.

Надоместокот на личниот доход за време на отсуство поради бременост и породување изнесува 100% од основицата на надоместок утврден според член 112 и 115 на овој статут.

Надоместокот на личниот доход од ставот 2 на овој член ѝ припаѓа на осигуреникот-работничка за сето времетраење на отсуството поради бременост и породување (став 1) и не се намалува во смисла на член 122 од овој статут ако истата за тоа време се наоѓа во здравствена работна организација во која има сместување и исхрана. По истекот на отсуството надоместокот на личниот доход кој припаѓа на осигуреникот-работничка во случаите на спреченоста за работа (член 101) се утврдува со примена на член 118—120 од овој статут.

Одредбите на членот 127 од овој статут ќе се применуваат и во поглед на исплатувањето надоместок на личниот доход за време на отсуство поради бременост и породување.

Член 130

На осигуреникот-работничка, која по истекот на отсуството поради бременост и породување работи со скратено работно време во смисла на прописите за работни односи, ѝ припаѓа, за времето поминато вон работа, дел од надоместокот на личниот доход утврден според член 117 став 1 точка 2 од овој статут во износ кој одговара сразмерно на времето поминато вон работа во однос на полното работно време.

На осигуреникот — работничка која во заштитниот период од ставот 1 на овој член стане привремено спречена за работа (член 101 став 1) ѝ припаѓа, додека трае таа спреченост, покрај надоместокот од ставот 1 на овој член и надоместок на личниот доход за случај на привремена спреченост, која одговара на скратеното работно време.

На осигуреник-работничка ѝ припаѓа надоместок на личниот доход од став 1 на овој член за време на користење на годишен одмор во заштитниот период.

Член 131

Одредбите на овој статут кои се однесуваат на работа со скратено работно време во текот на привремената спреченост односно во текот на хранење на детето и право на надоместок на личен доход за тоа време, како и во случај на спреченост за работа во текот на работниот ден, нема да се применуваат на осигурениците кои вршат самостојна професионална дејност.

Член 132

На осигуреник-работничка ѝ припаѓа надоместок на личниот доход за време на бременост и породување на начинот и под условите предвидени во членот 128 од овој статут, со тоа што исплатата на надоместокот на товар на средствата на Заедницата започнува од првиот ден на почетокот на отсуството поради бременост и породување, доколку се исполнети условите од членот 128 во однос на местото на престојувањето.

Член 133

На осигуреник-работничка ѝ припаѓа надоместок на личниот доход за време на отсуството поради бременост и породување и по престанок на работниот однос или друга дејност, ако почетокот на периодот на заштитата поради бременост и породување (член 129 став 1) се падне:

1) по разрешувањето од должноста, а пред истекот на времето за кое според општиот акт на работната организација работникот е должен односно има право да остане на работа по соопштување на својата намера да истапи од работната заедница, односно по одлуката за престанок на работата на работникот во работната организација;

2) во рок од 30 дена од денот на престанокот на работниот однос односно друга дејност ако во тој рок се пријави на надлежниот завод за вработување на работници.

Надоместок на патни трошоци

Член 134

Надоместокот на патните трошоци што им припаѓа на осигурените лица по одредбите на овој статут опфаќа:

1) надоместок на трошоците за превоз;
2) надоместок на трошоците за исхрана и сместување за време на патувањето и престојот во друго место.

Член 135

Надоместок на патните трошоци припаѓа на сите осигурени лица кога:

1) од здравствената работна организација, лекарот-поединец или лекарската комисија се упатени или поканети на друго место во врска со остварувањето на правата по овој статут;

2) морале да патуваат од местото на вработувањето, односно од местото на живеењето во кое нема лекар, до најблискиот лекар или здравствената установа во друго место поради лекарски преглед или лекување.

Член 136

Надоместок на патни трошоци припаѓа на осигуреникот и за придружникот ако по оценка на лекарот-поединец, лекарската комисија или здравствената работна организација на осигуреното лице упатено на лекување или лекарски преглед во друго место му е потребен придружник за време на патувањето и престојот.

Ако на лекување или лекарски преглед се упатуваат во друго место децата на осигуреникот или детето кое осигуреникот го земал на издржу-

вање, се смета дека придружник за време на патувањето е потребен ако детето е помладо од 15 години, доколку не е обезбеден стручен придружник.

Член 137

Надоместокот на трошоците за превоз паѓа на товар на средствата на Заедницата и кога превозот на осигуреното лице е извршен поради прием во здравствена работна организација, испраќање од здравствена работна организација и преместување од една во друга здравствена работна организација, во местото на вработувањето односно во местото на постојан или привремен престој на болниот, ако потребата на превозот е условена од здравствената состојба на болниот, а таа потреба ја утврдил лекарот или здравствената работна организација во која болниот е лекуван или и без тоа, ако превозот бил потребен поради итноста на случајот, односно од други медицински причини.

Одредбата од ставот 1 на овој член важи и кога осигуреното лице, на кого здравствената заштита му се обезбедува во странство во смисла на член 63—67 на овој статут, се превезува од странство, ако потребата за превоз поради враќање во земјата ја утврдила Стручната служба за работите на здравственото осигурување врз основа на мислењето на лекарската комисија или установата во која осигуреното лице се лекува.

Член 138

Собранието на Заедницата го определува начинот на употребата на превозните средства имајќи ја предвид здравствената состојба на болниот и должината на патот, поблиските услови и начинот за остварувањето на надоместокот на патните трошоци, како и височината на надоместокот на трошоците за исхрана и сместување за време на патувањето и престојот во друго место што на осигурените лица им припаѓа на товар на средствата на Заедницата.

Помош и спрема за новородено дете

Член 139

На осигурениците кои се здравствено осигурени по овој статут им припаѓа право на помош за спрема за секое новородено дете, и тоа:

- 1) на осигуреник — жена;
- 2) на осигуреник — маж за случај на породување на неговиот брачен другар кој е осигурен како член на неговото семејство;
- 3) на осигуреник за случај на породување на било кое женско лице кое е осигурено како член на неговото семејство.

Помош за спрема на новородено дете припаѓа и во случај на породување на членот на семејството — жена на кое се обезбедува здравствена заштита додека лицето по кое има право на таа заштита се наоѓа на отслужување на воениот рок.

Помош за спрема на новородено дете припаѓа и:

- 1) за дете родено во рок од 10 месеци од денот на смртта на осигуреникот, односно по разводот на бракот со осигуреникот на кого му припаѓа оваа помош;
- 2) за вонбрачно дете на осигуреникот, ако татковството е утврдено врз основа на признание или судска одлука;
- 3) за усвоено дете до 6 месеци на живот, ако за тоа дете помош не е исплатена.

Член 140

Собранието на Заедницата со посебна одлука ја одредува височината на помошта за спремата за новородено дете.

Примања во случај на смрт на осигурено лице

Член 141

На осигурените лица во случај на смрт на членот на семејството им припаѓа надоместок на трошоците за закоп, а на членовите на семејството во случај на смрт на осигуреникот — надоместок на трошоците за закоп и посмртна помош.

1. Надоместок на трошоците за закоп

Член 142

Надоместок на трошоците за закоп припаѓа на секој кој ќе изврши закоп на умрено осигурено лице.

Надоместок на трошоците за закоп припаѓа и во случај на смрт на осигуреникот или член на семејството на осигуреникот и ако смртта настапила во рок од 30 дена од денот на престанокот на работниот однос или друга дејност по која има својство на осигуреник — член на семејството на осигуреникот по овој статут.

Надоместок на трошоците за закоп припаѓа и во случај на смрт на членот на семејството на осигуреникот на кој здравствената заштита се обезбедува додека осигуреникот се наоѓа на отслужување на воениот рок.

Член 143

Височината на надоместокот на трошоците за закоп ја утврдува Собранието на Заедницата со одлука во зависност од возраста на осигуреното лице и движењето на трошоците во врска со погребот.

Надоместокот на погребните трошоци за осигурено лице, умрено и закопано надвор од местото на постојаното живеење, се определува и исплатува во височината на надоместокот определен спрема местото на закопот, ако тоа за корисникот е поповолно.

Надоместокот на трошоците за закоп на осигурено лице, умрено за време на престој во странство, се определува во височина на неопходно погребните трошоци за закоп во земјата во која осигуреното лице умрело.

Височината на неопходните трошоци за закоп од претходниот став ја оценува надлежниот орган на Заедницата, земајќи го предвид прибавеното мислење за тоа од дипломатско-конзуларното претставништво на СФРЈ во таа земја.

2. Посмртна помош

Член 144

Во случај на смрт на осигуреникот, на членовите на неговото семејство им припаѓа, ако осигуреникот ги издржувал до неговата смрт, посмртна помош во височина на едномесечен износ од основот за надоместок на личниот доход, односно едномесечната последна пензија, материјалното обезбедување или привремениот надоместок при што се зема предвид и заштитниот додаток кој се исплатува со пензијата, како и додатокот на инвалидност кој се исплатува со инвалидската пензија што му припаѓала на умрениот осигуреник по прописите на пензиското и инвалидското осигурување.

Се смета дека осигуреникот ги издржувал членовите на семејството во смисла на претходниот став, ако членовите на семејството имале право на здравствена заштита по основ на осигуреникот.

Глава V

ОСТВАРУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА ПРАВАТА

Општи одредби

Член 145

Осигуреното лице ги остварува правата од здравственото осигурување на начин и под условите предвидени со закон, овој статут и другите општи акти на Заедницата и на начинот предвиден со договорот што го склучува Заедницата со здравствените работни организации (во натамошниот текст: договор за пружање на здравствена заштита).

Член 146

Правата од здравственото осигурување може да ги оствари лице на кое му е признато својството на осигурено лице.

Својството на осигурено лице го утврдува Службата на Заедницата врз основа на пријавата за осигурување што ја поднесува организацијата односно приватниот работодавец.

Лице за кое организацијата односно приватниот работодавец не ќе поднесе пријава за осигурување, може да бара од Службата на Заедницата со решение да му го признае својството на осигурено лице.

Признавањето својство на осигурено лице се потврдува со издавање на пропишана исправа за здравствено осигурување (здравствена легитимација) во форма и содржина пропишана од надлежниот републички орган.

Член 147

Пријава за осигурување на осигурените лица по однос на самостојна професионална дејност поднесува лицето кое врши самостојна професионална дејност.

Член 148

Ако Заедницата на лицето за кое е поднесена пријава за осигурување не му признае својство на осигурено лице, или тоа својство ќе му го признае по некој друг основ, донесува за тоа решение кое го доставува на заинтересираното лице и на подносителот на пријавата.

Против решението од претходниот став заинтересираното лице и подносителот на пријавата можат заеднички или секој поодделно да изјават жалба до Комисијата за жалби како второстепен орган на Заедницата. Решението на Комисијата за жалби е конечно.

Член 149

Правата од здравственото осигурување установени со закон и овој статут, осигурените лица ги остваруваат во управна постапка пред Службата на Заедницата.

Постапката од претходниот член е двостепена.

Против првостепеното решение осигуреникот има право на жалба. Решението по жалбата е конечно во управната постапка.

Против конечното решение од претходниот став со кое се решава за парични надоместоци и помошти, осигуреното лице може да поведе постапка пред општинскиот суд надлежен според седиштето на Заедницата на здравственото осигурување кај која е осигурено или според местото на живеењето на осигуреното лице.

Член 150

Против првостепеното решение во втор степен решава Комисија за жалби.

Комисијата од претходниот став ја сочинуваат претседател и двајца членови и толкав број заменици.

Претседателот и неговиот заменик се именуваат од редот на членовите на Собранието на Заедницата, еден член и негов заменик се именуваат од редот на лицата со висока стручна подготовка, а третиот член и неговиот заменик се именуваат од редот на работниците на Службата на Заедницата. Мандатот на членовите на Комисијата трае 4 години.

Изборот и отповикувањето на членовите на Комисијата се врши на начин и постапка предвидена за другите органи на Заедницата.

Комисијата работи на седници и полноважно може да одлучува само во полн состав. Решенијата на Комисијата ги потпишува претседателот или неговиот заменик.

Член 151

При решавањето за правата од членот 146 на овој статут, ќе се применуваат одредбите на Законот за општа управна постапка, ако со закон и овој статут не е поинаку определено.

Член 152

Во рамките на Заедницата се води евиденција на осигурениците што ја пропишува надлежниот републички орган.

Заедницата за своите потреби може да пропишува и води и друга евиденција на осигурениците.

1. Остварување на здравствена заштита

Член 153

Осигурените лица ја остваруваат здравствената заштита на товар на средствата на Заедницата непосредно преку здравствените работни организации кои се оспособени за пружање на соодветни здравствени услуги.

Член 154

Осигурените лица имаат право на слободен избор на здравствена работна организација и лекар кој ќе им пружа здравствена заштита.

Начинот и условите под кои осигурените лица ќе ги користат услугите на здравствените работни организации и здравствените работници, се утврдуваат со посебни општи акти на Заедницата.

Член 155

Осигурено лице може да биде упатено на лекување во странство во случај на:

— да се исцрпени сите можности за лекување на осигуреното лице во Југославија;

— да постојат можности за лекување во некоја здравствена установа во странство од кое би можело да се очекуваат поволни резултати.

Член 156

Се овластува Собранието на Сојузот на заедниците на здравственото осигурување на работниците на Македонија на единствен начин за Републиката, да ги регулира со посебен акт начинот и постапката за упатување на осигурените лица на лекување во странство.

Собранието на Сојузот на заедниците на здравственото осигурување на работниците на Македонија може по пат на самоуправно договарање со другите сојузи на заедниците на здравственото осигурување на работниците да ги регулира на единствен начин за целата земја начинот и постапката за упатување на осигурените лица на лекување во странство.

2. Учество на лекарските комисији во постапката**Член 157**

Во пружање на здравствената заштита и во постапката за остварување на правата по овој статут учествуваат: лекар, лекарска комисија, комисија на вештаци-лекари и комисија на инвалидско осигурување.

Член 158

Заедницата со општ акт формира лекарска комисија и комисија на лекари-вештаци, со кој го утврдува составот, надлежноста и начинот на работата на овие комисији.

Заедницата во смисла на член 154 став 2 од овој статут поблиску ги утврдува задачите на лекарот-поединец за спроведувањето на здравствената заштита на осигурениците.

3. Приговор на оценката на лекарот-поединец и лекарската комисија**Член 159**

Ако осигуреникот не е задоволен со оценката што ја дал лекарот, може да изјави приговор до надлежната лекарска комисија.

Приговорот се поднесува усно или писмено во рок од 48 часа од соопштувањето на оценката, до лекарот против чија оценка е изјавен приговор или непосредно до лекарската комисија.

Лекарот на кого му е изјавен приговорот усно, ако не ја преправи својата оценка, должен е да направи за тоа забелешка што ја потпишува и осигуреникот.

Лекарот на кого му е изјавен приговорот е должен веднаш да го достави предметот до надлежната лекарска комисија.

Член 160

Лекарската комисија е должна веднаш да го земе во постапка приговорот заради донесување на оценка.

Ако приговорот е изјавен против оценката за работната способност на осигуреникот, лекарската комисија е должна веднаш да го повика осигуреникот на преглед. Во другите случаи комисијата веднаш ќе го повика на преглед осигуреното лице ако смета дека е тоа потребно за давање на правилна оценка. Ако лекарската комисија смета дека е потребно да се дополни медицинската обработка, ќе ги определи без одлагање потребните медицински испитувања.

Оценката за здравствената состојба на осигуреникот и оценката за работната способност на осигуреникот мораат да бидат потполни, образложени и во согласност со медицинската документација што служела како основа за давање на оценката.

Оценката што ја дала лекарската комисија по повод изјавениот приговор против оценката на лекарот е конечна.

За оценката на лекарската комисија писмено ќе се известат лекарот, Службата на Заедницата односно приватниот работодавец каде што е вработен осигуреникот.

Член 161

Против оценката на лекарската комисија може да се поднесе приговор до комисијата на лекари-вештаци во рок од три дена од денот на соопштувањето на оценката на лекарската комисија, во случаи и под услови утврдени со овој статут.

Приговорот се поднесува усно, на записник или писмено до лекарската комисија против чија оценка се изјавува приговорот. Комисијата е должна приговорот заедно со предметот веднаш да го достави до комисијата на лекари-вештаци. Приговорот може да се поднесе писмено и непосредно до комисијата на лекари-вештаци.

Член 162

Комисијата на лекари-вештаци е должна веднаш да го земе во постапка приговорот заради давање на своја оценка.

Ако приговорот е изјавен против оценката на работната способност, комисијата на лекари-вештаци е должна веднаш да го повика осигуреникот на преглед. Во другите случаи комисијата ја дава својата оценка врз основа на медицинската документација, а може, ако најде дека тоа е потребно, и да го повика осигуреникот на преглед. Ако комисијата смета дека е потребно да се дополни медицинската обработка, ќе ги определи без одлагање потребните медицински испитувања.

Оценката што ја дала комисијата на лекари-вештаци по повод изјавениот приговор против оценката на лекарската комисија е конечна.

За оценката на комисијата на лекари-вештаци писмено ќе се известат: осигуреникот, лекарската комисија против чија оценка е изјавен приговорот, лекарот-поединец, Службата на Заедницата и организацијата односно приватниот работодавец каде што осигуреникот е во работен однос.

Член 163

Службата на Заедницата, организацијата односно приватниот работодавец можат да бараат осигуреникот, чија способност ја оценил лекарот, да се подложи на преглед од страна на надлежната лекарска комисија заради повторно оценување на неговата работна способност. Повторен преглед не може да се бара ако осигуреникот се наоѓа на лекување во стационарна здравствена работна организација.

Лекарската комисија е должна по применото барање веднаш да го повика осигуреникот на преглед.

Остварување на правата на паричните надоместоци и помошти**Член 164**

Правото на надоместок на личниот доход и другите парични надоместоци според овој статут и другите општи акти на Заедницата, осигурените лица ги остваруваат, по правило, кај Службата на Заедницата.

Определени права од претходниот став осигурените можат да остваруваат во работните организации во колку Заедницата со договор ќе ги пренесе овластувањата на работната организација.

Член 165

За правото на надоместокот на личниот доход на осигуреникот поради спреченост за работа кога се остварува на товар на Заедницата, решава Службата на Заедницата по претходно прибавена оценка и мислење на лекар-поединец односно лекарска комисија.

Член 166

Исплатата на паричните надоместоци и помошти се врши, по правило, врз основа на поднесените докази, без донесување на формално решение.

По барање на осигуреното лице, Службата на Заедницата е должна за неговото право на паричен надоместок или помош да донесе решение во писмена форма (првостепено решение).

Против првостепеното решение, со кое е одлучено за остварувањето на правата од здравственото осигурување, осигуреното лице има право на жалба до Комисијата за жалби на Заедницата.

Член 167

При решавањето за правата од здравственото осигурување на осигурените лица ќе се применуваат одредбите на Законот за општа управна постапка, ако со закон и овој статут не е поинаку определено.

Член 168

Во постапката за остварување правото на надоместокот на личниот доход и другите парични примања, осигуреното лице може против конечното решение на Заедницата да поведе постапка пред општинскиот суд надлежен според седиштето на Заедницата или според местото на живеењето на осигуреникот.

Член 169

За осигуреникот на кого му се исплатувал личниот доход непосредно пред настапувањето на случајот кој дава право на надоместок на личниот доход по овој статут, барањето за исплата на надоместокот на личниот доход стасува со денот на стасаноста на исплатата на личниот доход. За останатите осигуреници барањето за исплата на надоместокот на личниот доход стасува со истекот на последниот ден за кој на осигуреникот му припаѓа надоместок — ако привремената спреченост за работа трае пократко од еден месец, а ако трае месец или подолго — со истекот на последниот ден во месецот.

Барањето за исплата на помош за опрема на новородено дете, ако не е исплатена пред раѓањето на детето, стасува со денот на раѓањето на детето, а барањето за исплата на посмртната помош на денот на смртта на осигуреникот.

Стасаноста на барањето за исплата на патните трошоци, трошоците за превоз и останатите трошоци во врска со остварувањето на здравствената заштита кои паѓаат на товар на средствата на Заедницата како и стасаноста на барањето за исплата на потребните трошоци ги одредува Собранието на Заедницата со одлука со која поблиску ги определува овие права.

Член 170

Барање за остварување правата на надоместок на личниот доход и другите парични примања по овој статут може да се поднесе во рок од една година од денот на стасаноста на правото.

Глава VI**ФИНАНСИРАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ****Средства на здравственото осигурување****Член 171**

Средствата за остварување на правата од здравственото осигурување се обезбедуваат со придонеси и други приходи утврдени со закон, овој статут и другите општи акти на Заедницата.

Средствата за здравственото осигурување за поодделна година се утврдуваат и распоредуваат со финансискиот план на Заедницата на здравственото осигурување. Со финансискиот план средствата се утврдуваат и распоредуваат според намената, и тоа:

1) за обезбедување задолжителни видови на здравствената заштита утврдени со Законот, а во обемот утврден со програмата што ја донесува Собранието на Социјалистичка Република Македонија;

2) за обезбедување правата од здравственото осигурување за случај на несреќа на работа и заболување од професионални болести;

3) за обезбедување на правата од здравствената заштита над задолжителните видови на здравствената заштита, утврдени со овој статут.

На крајот на годината се составува завршна сметка со која конечно се утврдуваат приходите и расходите на Заедницата.

Член 172

Средствата за здравственото осигурување на работниците ги обезбедуваат:

1. осигурениците-работници со придонеси од личниот доход;

2. организациите — со придонеси од својот доход, граѓанско-правни лица и приватни работодавци со придонеси од своите средства, за осигурување во случај на несреќа на работа и заболување од професионални болести, здравствено осигурување на осигурениците од членот 61 став 1 точка 6 и 7 и член 63 од овој статут и осигурување на здравствена заштита на осигурениците од членот 65 точка 1—4 на овој статут;

3. заедниците за работите на вработувањето — со придонеси од средствата обезбедени за правата на лицата од членот 61 став 1 точка 8—10 од овој статут;

4. заедниците на пензиското и инвалидското осигурување — со придонеси од средствата обезбедени за правата на уживателите на пензија и корисниците на правата на професионална рехабилитација и правата на вработување според прописите за инвалидското осигурување, како и за уживателите на инвалиднина по прописите на инвалидското осигурување кои не се осигурени по било кој друг основ;

5. уживателите на пензија или инвалиднина — југословенски државјани што примаат пензија или инвалиднина исклучиво од странски носители на осигурувањето додека престојуваат на подрачјето на Заедницата на кои не им е обезбедена здравствена заштита со придонеси од свои средства;

6. работниците вработени во странство кај меѓународните или други организации по основ на меѓународен договор и кај странски работодавец — со придонеси од своите средства за себе и за членовите на своите семејства што престојуваат на подрачјето на Заедницата, а на кои не им е обезбедена здравствена заштита од странскиот носител на здравственото осигурување, вклучувајќи го и придонесот за осигурување во случај на несреќа на работа и заболување од професионални болести;

7. лицата што вршат самостојна професионална дејност како свое единствено или главно занимање — со придонеси од своите средства, вклучувајќи го и придонесот за осигурување во случај на несреќа на работа и заболување од професионални болести;

8. општествено-политичките заедници за уживателите на постојана државна помош доделена од страна на бившите президиуми на народните собранија или од страна на Извршниот совет и за неосигурените лица — со придонеси за здравствена заштита од средствата на буџетот;

9. осигурениците-работници — југословенски државјани кои на подрачјето на Заедницата се вработени во странски дипломатски и конзуларни претставништва, странски меѓународни мисии или во лична служба кај претставници што уживаат дипломатски имунитет — со придонеси од своите средства, вклучувајќи го и придонесот за несреќа на работа и заболување од професионални болести;

10. странски носители на осигурувањето — со надоместок на трошоците за здравственото осигурување за членовите на семејствата на југословенските работници вработени во странство и уживателите на странски пензии кои живеат на подрачјето на Заедницата.

Член 173

Придонесите за здравственото осигурување се определуваат така што со средствата што се остваруваат од придонесите заедно со останатите приходи се покриваат обврските на Заедницата по основ на осигурените права, обезбедуваат средства на резервниот фонд, спроведување на реосигурувањето, учество во финансирањето на фондот на солидарноста, средствата потребни за спроведување на здравственото осигурување, како и дел на средствата за развојот на здравствената служба.

Член 174

Придонесите за здравствено осигурување се определуваат одделно за обезбедување на:

- 1) задолжителни видови на здравствената заштита;
- 2) правата од здравственото осигурување за случај на несреќа на работа и заболување од професионални болести;
- 3) правата од здравствената заштита над задолжителните видови на здравствена заштита утврдени со овој статут.

Член 175

Придонесите за здравствено осигурување самостојно ги утврдува Заедницата на здравственото осигурување.

Член 176

Придонесите за задолжителните видови на здравствена заштита и за обезбедување на правата од здравствената заштита над задолжителните видови на здравствена заштита утврдени со овој статут се утврдуваат според единствени пропорционални стапки на личните доходи односно основниците.

Член 177

Придонесот за здравственото осигурување во случај на несреќа на работа и заболување од професионални болести го утврдува Заедницата на здравственото осигурување по единствена тарифа.

Ако од објективни причини доаѓа до зголемена опасност, Заедницата може врз основа на посебна тарифа за одделни организации и приватни работодавци да утврди повисока тарифа.

Тарифата за здравствено осигурување на работниците во случај на несреќа на работа и заболување од професионални болести не може за одделна организација односно приватен работодавец да биде повисока од 50% од редовната тарифа утврдена за тоа осигурување на подрачјето на Заедницата.

Со тарифата на здравственото осигурување на работниците во случај на несреќа на работа и заболување од професионална болест за одделни организации односно приватни работодавци се утврдуваат и критериумите за определување висината на посебна тарифа.

Член 178

За лица кои во странство стапиле во работен однос кај меѓународни и други организации по основ на меѓународен договор или кај странски работодавец, а се осигурени според овој статут, како и за осигуреници во работен однос кај југословенските организации кои се наоѓаат на работа во странство се плаќа и посебен придонес за користење на здравствена заштита во странство.

Посебниот придонес за користење на здравствена заштита се плаќа и за членовите на потесното семејство на југословенските работници вработени во странство кои живеат на подрачјето на Заедницата, а на кои им е обезбедена здравствена заштита кај странскиот носител на здравственото осигурување.

Посебниот придонес за лицата од став 1 од овој член се пресметува одделно за сите осигурени ризици според единствени пропорционални стапки односно тарифа.

Посебниот придонес за лицата од став 2 на овој член се пресметува одделно за секој осигурен ризик според единствени износи на придонесот.

Член 179

Собранието на Заедницата може за одделни категории осигуреници придонесите за здравственото осигурување да ги определи во постојани месечни износи.

Член 180

Одлуките за стапките и износите на придонесите како и тарифите на придонесот мора да бидат донесени пред почетокот на календарската година во која почнува нивната примена.

Доколку до тој рок одлуките и тарифите не се донесат во идната година, до донесување на одлуките и тарифите ќе се применуваат стапките односно тарифите кои важеле во претходната година.

Член 181

Основот за пресметување на придонесот за здравствено осигурување чини:

1. за осигурениците-работници во работен однос на подрачјето на Заедницата со најмалку половина од пропишаното полно работно време, членовите на претставничките тела и нивните органи и избраните лица во општествените, здружените и самоуправните организации, коморите, здруженијата и слично, членовите на занаетчиските рибарски задруги и лицата што се во работен однос кои како инвалиди работат онолку време колку што им одговара на нивната работна способност — бруто личниот доход и други примања кои се изедначени со личниот доход;

2. за уживателите на пензија и корисниците на правото на професионална рехабилитација, правото на вработување по прописите за инвалидското осигурување и уживателите на инвалиднина кои не се осигурени по друг основ — пензиските и инвалидските примања, освен додатокот за помош и нега;

3. за југословенските државјани што примаат пензија или инвалиднина исклучиво од странски носители на осигурувањето — пензијата или инвалиднината;

4. за лицата што се привремено вон работен однос, иселениците-повратници што се населиле на подрачјето на Заедницата и останатите лица пријавени кај надлежниот завод за вработување — просечниот износ исплатен на име паричен надоместок на привремено безработните лица во месецот за кој се плаќа придонесот за здравствено осигурување.

Основницата за пресметување на придонесите, доколку не е утврдена со овој статут, ја утврдува Заедницата со посебна одлука.

Член 182

Лицата што вршат самостојни професионални дејности обезбедуваат средства за здравствено осигурување со придонесите од основницата што ја утврдува Заедницата со посебна одлука.

Член 183

Врз основа на самоуправен договор Сојузот на заедниците на здравственото осигурување на работниците на Македонија може да се овласти со општ акт да ги определи придонесите и утврди основниците за пресметување на придонесите за здравственото осигурување за југословенските државјани вработени во странство кај југословенските

организации или во домаќинствата на тие осигуреници, како и за југословенските државјани вработени во странство кај странски организации односно работодавци — кои не се задолжително здравствено осигурени според прописите на земјата во која се наоѓаат на работа или не е обезбедена здравствена заштита за членовите на нивното потесно семејство кои живеат на подрачјето на Заедницата кај странскиот носител на здравственото осигурување.

Член 184

Од придонесите остварени за здравствено осигурување се формираат средствата на Заедницата. Средства на Заедницата се:

- 1) придонеси за здравствено осигурување;
- 2) надоместок на трошоците за здравствена заштита на неосигурените лица;
- 3) приходи по основ на надоместок на трошоците за здравствена заштита на конвенции;
- 4) приходи по основ на надоместок на штета;
- 5) надоместок од здравственото реосигурување;
- 6) средства остварени од вишокот на приходите над расходите според одлука на Заедницата;
- 7) средства на фондот на солидарноста;
- 8) камата на вложените средства на Заедницата;
- 9) други приходи на Заедницата.

Од средствата на Заедницата се намируваат расходите:

- 1) за остварување правото на осигурените и неосигурените лица по основ на задолжителните видови на здравствена заштита;
- 2) за остварување правото на осигурените од здравственото осигурување по основ на несреќа на работа и заболување од професионални болести;
- 3) остварување правата од здравствената заштита над задолжителните видови на здравствена заштита утврдени со овој статут;
- 4) за премии на здравственото реосигурување;
- 5) за посебен придонес на фондот на солидарноста;
- 6) за надоместок на Стручната служба на Заедницата;
- 7) за финансирање на Сојузот на заедниците на здравственото осигурување на работниците на Македонија;
- 8) за потребите на студиските и научно-истражувачките работи со цел за унапредување на здравственото осигурување;
- 9) за финансирање на проширена репродукција во здравствените работни организации;
- 10) за отплата на непокриениот дел на вишокот на расходите над приходите утврден со завршната сметка на Заедницата;
- 11) за намирување на останатите трошоци на Заедницата (трошоци на самоуправни органи, трошоци на платниот промет и др.).

Член 185

Средствата за обезбедување на задолжителните видови на здравствената заштита, средствата за обезбедување правата од здравственото осигурување за случај на несреќа на работа и заболување од професионални болести и средствата за обезбедување на правата од здравствената заштита над задолжителните видови на здравствената заштита утврдени со овој статут се водат на единствена сметка.

Член 186

Средствата за обезбедување на здравствената заштита на неосигурените лица како и средствата за обезбедување на правата од здравственото осигурување на членовите на семејствата на лицата вработени во странство, доколку здравственото осигурување се обезбедува на товар на средствата на странскиот носител на осигурувањето, се водат и искажуваат одделно.

Член 187

Заедницата задолжително формира резервен фонд за обезбедување финансиска стабилност во работењето и ликвидноста во извршувањето на обврските спрема осигурените лица, здравствените работни организации и другите организации на кои им е доверено спроведувањето на здравственото осигурување.

Задолжителната резерва не може да биде пониска од двомесечниот просечен износ на планираните вкупни приходи на Заедницата за тековната година. Задолжителното ниво на резервата се обезбедува во рок од четири години.

Задолжителната резерва од став 2 на овој член се обезбедува најмалку една четвртина во секоја година во која треба таа да се обезбеди.

Резервниот фонд на здравственото осигурување се формира со:

- 1) издвојување на определен процент од средствата остварени со придонесите за здравствено осигурување во височина која ќе ја определи Собранието на Заедницата;
- 2) издвојување од вишокот на приходите над расходите во височина која ќе ја определи Заедницата;
- 3) внесување на вложените средства на комуналните заедници кои се враќаат на Заедницата и камата на вложените средства на резервниот фонд.

Член 188

Средствата на резервниот фонд можат да се користат во текот на годината како обртни средства за извршување на текуштите обврски на Заедницата.

Средствата на резервниот фонд кои не се користат како обртни средства можат да се вложуваат во орочени депозити или благајнички записи со рок на враќање што ќе го утврди Собранието на Заедницата.

Средствата на резервниот фонд се водат на една сметка.

Член 189

Вишокот на расходите над приходите што се утврдува по завршната сметка на Заедницата се покрива од средствата на резервниот фонд.

Непокриениот дел на вишокот на расходите се покрива со кредити со тоа што отплатата се врши од тековните приходи на Заедницата остварени во наредните години според одлука на Заедницата.

Средствата на резервниот фонд потрошени за покривање вишокот на расходите над приходите до височината на задолжителниот дел треба да се врши на соодветниот дел на резервниот фонд во текот на наредните години.

Член 190

Заедницата на здравственото осигурување задолжително ги реосигурува здравствените ризици во следниве случаи:

1. елементарни непогоди,
2. масовни несреќи, и
3. масовни епидемии.

Член 191

Заедницата во договор со другите заедници на здравственото осигурување на работниците може да реосигурува на економски основи и според начелата на заемност и други ризици што можат да настанат во спроведувањето на здравственото осигурување.

Член 192

Заедницата договорно со другите заедници на здравственото осигурување го определува начинот на управувањето со фондот на здравственото рео-

сигурување, обемот на ризиците што се реосигуруваат, тарифите на премиите за реосигурувањето, надоместоците што се обезбедуваат во случај на настанување на реосигурените ризици и условите и постапката за остварување на овие надоместоци.

Член 193

Од приходите остварени за задолжителните видови на здравствената заштита на Заедницата се обезбедуваат средства за финансирањето на фондот на солидарноста.

Средствата се обезбедуваат со посебен придонес во височина што ја утврдува Сојузот на заедниците на здравственото осигурување на работниците со свој акт.

Финансиско работење на Заедницата и пресметување и плаќање на придонесите

Член 194

Финансиското работење на Заедницата, пресметувањето и плаќањето на придонесите се врши на начин предвиден со Законот, овој статут и други акти на Заедницата донесени во согласност со овој статут.

Финансиското работење на Заедницата опфаќа:

- 1) составување на финансиски план за приходите и расходите на Заедницата;
- 2) остварување на приходите и извршување на расходите;
- 3) водење на книговодство и евиденција за финансиското работење и средствата на Заедницата;
- 4) составување на периодични извештаи и завршна сметка на средствата на Заедницата и резервниот фонд.

Член 195

Придонесите за здравственото осигурување ги пресметуваат и уплатуваат како обврзници за уплата на придонесот (во натамошниот текст: обврзници):

- 1) организациите и приватните работодавци — за работници вработени кај нив и за ученици во стопанството;
- 2) заедниците за работите на вработувањето — за пријавените привремено безработни лица кои имаат право на здравственото осигурување врз основа на овој статут;
- 3) заедниците на пензиското и инвалидското осигурување — за уживателите на пензија, корисниците на права од професионалната рехабилитација и правото на вработување по прописите на инвалидското осигурување како и за уживателите на инвалиднина;
- 4) уживателите на пензија или инвалиднина од странски носители на осигурувањето — сами за себе;
5. самите осигуреници-работници, југословенски државјани:
 - а) вработени во странство — за членовите на своето потесно семејство кои живеат на подрачјето на Заедницата, а на кои не им е обезбедена здравствена заштита кај странскиот носител на здравственото осигурување;
 - б) кои на подрачјето на Заедницата се вработени во странски дипломатски и конзуларни претставништва, странски и меѓународни мисии или во лична служба кај претставниците што уживаат дипломатски имунитет;
 - в) кои во странство стапиле во работен однос кај меѓународни и други организации по основ на меѓународен договор или кај странски работодавец, а се задолжително осигурени според законот и овој статут.
6. организациите — за лица на задолжителна практична работа или доброволна практика (волонтери);

7. организациите — за лицата на школување, стручно усовршување, или постдипломски студии кои поради тоа го прекинале работниот однос, а примаат стипендија и за лицата кои пред востановувањето на работниот однос ги упати како свои стипендисти на практична работа во друга организација заради стручно оспособување;

8. организациите кај кои се изведува практичната настава — за учениците во стопанството односно учениците на училиштата за квалификувани работници за кои покрај училишната се изведува и практична настава;

9. странски носители на осигурувањето преку органот за врска — за членовите на семејството на нашите работници вработени во странство осигурени по меѓународните спогодби.

Собранието на Заедницата може да одлучи југословенските работни организации што вршат градежни или други работи во странство, наместо обврската за плаќање на придонес за користењето на здравствената заштита во странство, да преземат обврски сами да ги сносат трошоците за здравствената заштита во странство што ја користеле осигурениците — југословенски работници вработени во тие организации на работите што ги изведуваат во странство како и за членовите на нивните семејства кои со осигурениците престојуваат во странство.

Член 196

Обврзници за уплата на придонесите за здравственото осигурување на лицата од членот 65 и 66 од овој статут се:

1. за лицата кои учествуваат во младински работни акции кои по прописите за инвалидското осигурување се осигурени за сите случаи на инвалидност и за лицата кои учествуваат во организирани јавни работни акции ако на тие работи работат најмалку 6 часа дневно — инвеститорот на тие работи на товар на своите средства;
2. за лицата кои се наоѓаат на предвојничка обука — логорување и лицата припадници на територијалните единици, припадници на цивилната заштита — општината која ја организира предвојничката обука односно извршувањето на задачите;
3. за уживателите на постојаната државна помош дадена од страна на бившите президиуми на народните собранија или од страна на Извршниот совет — Републичкиот секретаријат за народно здравје и социјална политика на товар на буџетот на Републиката;
4. за учениците во средните училишта и студентите во вишите и високите школи, факултетите и уметничките академии — организациите кај кои се изведува практичната работа во врска со наставата;
5. за лицата кои работат помалку од половина од полното работно време — организацијата кај која се вработени;
6. за припадниците на доброволните организации на противпожарната заштита — органот односно организацијата што ја формирала доброволната организација на противпожарната заштита.

Член 197

Придонесот од членот 194 од овој статут се плаќа само за лицата кои немаат својство на осигуреници, односно кои во рамките на Заедницата во која се осигурени користат помал обем на здравствената заштита од онаа што им се обезбедува според овој статут.

Член 198

Обврзник за уплата на придонесите за здравственото осигурување за лицата што вршат самостојни професионални дејности е лицето што ја врши таа дејност.

Член 199

Собранието на Заедницата ќе донесе поблиски прописи за утврдувањето на основницата и начинот на пресметувањето и плаќањето на придонесите за здравственото осигурување.

Врз основа на самоуправен договор Сојузот на заедниците на здравственото осигурување на работниците на Македонија може да се овласти да ги донесе прописите од став 1 на овој статут.

Член 200

Придонесите за здравственото осигурување обврзниците ги уплатуваат кај Службата на општественото книговодство на соодветната сметка на Заедницата.

Член 201

Наплатувањето на сите придонеси од обврзниците што своето финансиско работење го водат преку Службата на општественото книговодство ја врши таа служба при исплатата на средствата за лични доходи. Другите обврзници се должни сами да ги пресметуваат и уплатуваат придонесите во полза на соодветната сметка на Заедницата.

Член 202

Обврската за плаќање на придонесите стасува:

1) за обврзниците кои своето финансиско работење го водат преку Службата на општественото книговодство — на денот на подигањето на средствата за исплата на личните доходи;

2) за обврзниците кои своето финансиско работење не го водат преку Службата на општественото книговодство — последниот ден во месецот за кој се врши исплатата на личниот доход, односно на првиот ден во месецот ако исплатата на личниот доход е договорена однапред;

3) за осигурениците кои се сами обврзници за уплата на придонесите — првиот ден во месецот.

За останатите обврзници на придонесот кои не се опфатени во претходниот став, обврската за плаќање на придонесите ќе се регулира со посебен акт на Заедницата.

Член 203

Обврзникот кој што не ќе ги плати придонесите во рокот на стасаноста, должен е да плати казнена камата по стапка од 0,1% дневно на износот на ненавремениот платен придонес за сите денови на задоцнувањето.

Член 204

На обврзникот кој во пропишаниот рок не ги уплати стасаните придонеси, или не ги уплати во целост, Службата на Заедницата ќе му издаде платен налог со кој ќе се задолжи обврзникот во рок од осум дена од денот на врачувањето на истиот да ги уплати стасаните придонеси со казнена камата предвидена со членот 201 од овој статут.

Обврзникот може во рок од 8 дена од денот на приемот на платниот налог да изјави приговор до Заедницата. Ако обврзникот благовремено изјави приговор, Службата на Заедницата може своето побарување да го оствари само со тужба кај надлежниот суд.

Платниот налог против кој не е благовремено изјавен приговор станува извршен.

Обврзникот на придонесот кој уплатил придонеси во поголем износ односно бил задолжен, има право да бара повраќај на повеќе уплатените износи.

Повеќе уплатените придонеси ќе се вратат на обврзникот по негово барање. Ако обврзникот не поднесе барање, повеќе уплатениот придонес се пресметува во наредните уплати на придонесите.

Член 205

Службата на општественото книговодство е должна, по барање на Заедницата, врз основа на извршниот платен налог, односно врз основа на извршна судска пресуда, да изврши наплата на износот на неуплатените придонеси со пренос од сметката на обврзникот на сметките на Заедницата.

Ако исплатата не може да се изврши на начинот предвиден во ставот 1 на овој член, наплата на придонесите должен е да ја изврши на барањето на Заедницата судот — по правилата на извршната постапка.

Член 206

Побарувањата на придонесите застаруваат за пет години, сметајќи од крајот на годината во која стасала обврската за плаќање.

Текот на застареноста се прекинува со секое службено дејствие на Стручната служба на Заедницата, извршена со цел за утврдување на обврската за плаќање на придонесите или наплатата, кое е на пропишан начин ставено на знаење на обврзникот. По секое прекинување на текот на застареноста започнува да тече нов рок на застареност од 5 години. Во секој случај застареноста настапува по истекот на 10 години од денот кога првпат започнала да тече.

Побарувањата на обврзникот на придонесите за враќање на неправилно или повеќе уплатениот придонес застарува за 5 години по истекот на годината во која наплатата е извршена.

Член 207

Одредбите на овој статут кои се однесуваат на обврската на организациите во поглед на пресметувањето и плаќањето на придонесите, се применуваат и за приватните работници, ако со овој статут и други општи акти на Заедницата не е поинаку определено.

Член 208

Службата на Заедницата е должна да врши преглед на книгите и евиденциите кај обврзниците на придонесите заради контрола на правилното пресметување и уплатување на придонесите.

Глава VII

ОБЕЗБЕДУВАЊЕ ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА НА ЗДРАВСТВЕНО НЕОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА И ЛИЦАТА ОСИГУРЕНИ ПО МЕЃУНАРОДНИТЕ СПОГОДБИ И КОНВЕНЦИИ

Неосигурени лица

Член 209

Задолжителните видови на здравствената заштита установени со закон, Заедницата ги обезбедува и на лицата што живеат на подрачјето на Заедницата, кои не се опфатени со задолжително здравствено осигурување според законот и овој статут.

Средствата за здравствена заштита на лицата од претходниот став се обезбедуваат со придонес од буџетот на општината на чие подрачје овие лица имаат постојано место на живеење, а за лицата без постојано место на живеење — Републиката со придонес од својот буџет.

Член 210

Општинските собранија и Републиката се должни да ги пријавуваат на Заедницата сите лица кои не се опфатени со задолжителното здравствено осигурување, како и да ги пријавуваат сите промени кај овие лица.

Член 211

Доколку општинското собрание ќе установи поголеми права од правата опфатени со задолжителните видови на здравствената заштита за лицата од членот 207 од овој статут, истото е должно да ѝ обезбеди на Заедницата посебни средства за остварување на тие права.

Износот на средствата од претходниот став и начинот на наплатување на истите се утврдува со спогодба.

Член 212

За обезбедување на задолжителните видови здравствена заштита на лицата од членот 207 на овој статут, Заедницата склучува договор со општината во кој се определуваат меѓусебните права и обврски.

Спогодбата се склучува најмалку за период од една календарска година. Со спогодбата се определува и начинот и постапката за решавање на спорните прашања.

Лица осигурени по меѓународни спогодби и конвенции

Член 213

Заедницата обезбедува здравствена заштита и на осигурениците кај странските носители на здравственото осигурување кое е утврдено со меѓународни спогодби и конвенции во обемот и на начинот предвидени со меѓународните спогодби односно конвенции. Рефундацијата на трошоците за лицата од претходниот став се врши според прописите на нашата земја и меѓународните спогодби односно конвенции.

Глава VIII

СЛУЖБА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ

Член 214

За вршење на стручните, управно-правните, економските, финансиските и административно-техничките работи во врска со спроведувањето на здравственото осигурување Заедницата формира Стручна служба (во натамошниот текст: Стручна служба).

Член 215

Работните луѓе во Службата сочинуваат работна заедница.

Работната заедница на Службата е заснована врз општествената сопственост на средствата за производство, на социјалистичките работни и други односи и начелата на распределбата спрема работата, самоуправувањето на работните луѓе и самостојно остварување и распределба на својот доход.

Член 216

Работната заедница непосредно и преку своите избрани органи на самоуправувањето донесува општи акти за формирање на вкупниот приход, доходот, распределба на доходот и средствата за личен доход.

Општите акти со кои се регулираат работните односи, организацијата на работата и систематизацијата на работните места, работната заедница ги донесува во согласност со Извршниот одбор на Собранието на Заедницата.

Член 217

Во согласност со општите начела и прописите работната заедница со општ акт ги регулира своите самоуправни односи и ги одредува самоуправ-

ните органи, нивниот назив, составот, надлежностите, начинот на изборот на членовите на тие органи, како и нивниот однос и одговорност спрема работната заедница.

Член 218

Организираноста, техничката опременост и образованието и стручноста на работниците на Службата мора да биде квалитетна и на современо ниво кое овозможува на Заедницата квалитетно и ажурно да ја врши својата општествена функција на самоуправна организација на осигурениците, а осигурените лица и работните организации да можат по најбрз пат да ги остварат своите права и обврски.

Член 219

Службата во својот делокруг ги врши следните работи:

1. ракува со средствата на Заедницата во согласност со законот, овој статут и другите општи акти на Заедницата и заклучоците на самоуправните органи на Заедницата;

2. решава во прв степен за правата на осигурените лица и врши исплати на паричните надоместоци и помошти на осигурените лица;

3. врши исплати на трошоците на здравствената заштита на здравствените работни организации;

4. учествува во склучувањето на договорите со здравствените работни организации за пружање здравствени услуги на осигурените лица и врши непосредна контрола за извршување на тие договори;

5. води потребна евиденција во врска со работењето на Заедницата и спроведување на здравственото осигурување;

6. подготвува финансиски планови и завршни сметки на Заедницата;

7. подготвува нацрти на општи акти, програми и планови на Заедницата и учествува во нивното спроведување во живот;

8. ги врши административните работи во врска со работата на самоуправните органи на Заедницата;

9. врши определени работи во врска со спроведувањето на здравственото осигурување што произлегуваат од конвенциите и другите меѓународни спогодби;

10. води потребна евиденција за неосигурените лица и врши исплати на трошоците на задолжителните видови на здравствена заштита на тие лица;

11. преку лекарските комисии врши оценка на работната способност на осигурениците како и оценка за здравствената состојба на осигурените лица во случаите определени со овој статут и другите општи акти на Заедницата;

12. ја следи состојбата и проблемите на спроведувањето на здравственото осигурување и во врска со тоа на самоуправните органи на Заедницата предлага потребни мерки за унапредување на осигурувањето;

13. врши и други работи што ќе ѝ бидат ставени во делокруг со овој статут и другите општи акти на Заедницата.

Службата на Заедницата може по основ на самоуправен договор помеѓу Собранието на Заедницата и другите интересни заедници да врши определени стручни, административни, финансиски и други работи за сметка на другите заедници, односно органи и организации. Договорите за вршење на таквите работи ги склучува директорот на Заедницата во согласност со Извршниот одбор на Собранието на Заедницата.

Член 220

Собранието на Заедницата со посебна одлука ја основа Службата.

Во одлуката од претходниот став се пропишува функционирањето на Службата и задачите, се

одредуваат основните организациони единици и нивните задачи, раководните работни места, изборите, конституирањето на работната заедница и сл.

Член 221

При решавањето за правата на осигурените лица Службата и Комисијата за жалби го применуваат законот, овој статут, одлуките на Собранието на Заедницата и неговите органи, Законот за општата управна постапка и соодветните постапки и закони.

На ист начин Службата постапува и кога издава уверенија или други исправи на основа службената евиденција која ја води.

Член 222

Со Службата непосредно раководи директорот на Заедницата.

Директорот го именува Собранието на Заедницата.

За директор може да се именува лице кое покрај законските — општи услови ги исполнува и следните посебни услови: завршен правен факултет со над 5 години работно искуство од кои 3 години на раководно работно место и посебно искуство во здравствено-социјалното осигурување или виша управна, социјално-кадровска школа со над 8 години работно искуство од кои 5 години на раководно работно место и посебно искуство од здравствено-социјалното осигурување.

Директорот се именува за четири години, а по истекот на тоа време може повторно да биде именуван.

Директорот одговара пред Собранието на Заедницата и неговите органи за својата работа и за работата на Службата.

Член 223

Собранието на Заедницата по предлог на неговите органи или на работната заедница, може да го разреши од должноста директорот и пред истекот на времето за кое е поставен, ако настапи некоја од околностите поради кои, по законските прописи (ОЗРО), му престанува работата на работникот и без негова согласност.

Член 224

Конкурсот за пополнување на работното место директор го распишува конкурсната комисија во смисла на важечките прописи — ОЗРО.

Конкурсната комисија ја формира ИО на Собранието на Заедницата и се состои од 7 члена од кои 4 се членови на Собранието на Заедницата, а 3 од самоуправниот орган — Советот на Службата.

Конкурсната комисија, врз основа на распишаниот конкурс и пријавените кандидати, утврдува кои кандидати ги исполнуваат условите и најмногу одговараат за ова работно место и од нив на Собранието му предлага кандидати за избор.

Член 225

Заедницата во имотно-правните односи ја застапува директорот.

Директорот е наредболавец за извршување на финансискиот план на Заедницата, за ангажирање на средствата на Заедницата за исплата на правата на осигурените лица, исплатата на обврските на Заедницата кои произлегуваат од нејзините договорни односи, исплата на другите обврски кои произлегуваат од одлуките на Собранието и неговите органи.

Член 226

Директорот е во работен однос со Заедницата како и останатите членови-работници на работната заедница.

Директорот ги потпишува сите решенија со кои Службата одредува права и обврски на осигурените лица и работните организации, сите други документи и исправи кои ги издава Службата, како и кореспонденцијата, доколку за поедини работи не овласти други работници.

Директорот, како застапник на Заедницата, заклучува договори помеѓу Заедницата и здравствение работни организации во согласност со ИО.

Директорот може да овласти и друг работник на Службата да ја застапува Заедницата во имотно-правните односи за поедини случаи означени во овластувањето.

Член 227

Директорот на Заедницата има право и обврска да присуствува на седниците на самоуправниите органи на Заедницата, да учествува во дискусиите и да дава предлози и мислење за одделни прашања, без право на одлучување.

Ако директорот најде дека општ акт како и поединечен акт на Собранието и неговите органи или на органите на Стручната служба, освен поединечните акти донесени во управна постапка и актите по кои за одлучување е предвидена надлежност на суд, е во спротивност со законот и овој статут, ќе го предупреди за тоа органот на управувањето. Ако и по предупредувањето од страна на директорот органот на управувањето остане при својот акт, директорот е должен во рок од 3 дена да му предложи на Советот за народно здравје и социјална заштита на Собранието на општина Прилеп да го запре таквиот акт од извршување.

До донесувањето на актот со кој се решава по предлогот за запирање, актот на органот на управувањето за кој е предложено запирање не може да се изврши.

Општинските собранија во Крушево и Македонски Брод ќе бидат известени за дадениот предлог, како и за решението по истиот.

Член 228

Заедницата обезбедува средства за работа на Службата со издвојување на средства од своите приходи. Висината на средствата се искажува во Финансискиот план.

Средствата кои Заедницата ги обезбедува за работа на Службата ги опфаќаат материјалните трошоци и амортизацијата, личната и заедничката потрошувачка на работните луѓе во работната заедница и потребните средства на фондови на Службата.

Член 229

Работниците на Комуналниот завод за социјално осигурување — Прилеп, со денот на отпочнување со работа на Службата, се преземаат — стануваат работници на Службата и надлежните органи на истата ги распоредуваат — поставуваат на соодветни работни места према нивните школски стручни квалификации и према условите во актот за систематизацијата на работните места.

Член 230

За прием на работа, распоредување на работни места и престанок на работа на работниците во Службата одлучуваат органите определени со Правилникот за работните односи на работниците на Службата и по постапката утврдена со тој правилник и Основниот закон за работните односи.

Член 231

Директорот на Комуналниот завод за социјално осигурување — Прилеп останува на должноста директор на Службата до именување на директор по конкурсна постапка.

Член 232

Стручната служба, основана со овој статут, ќе почне со работа од 1 јануари 1973 година.

Конституирањето на Службата ќе се изврши најкасно до 31 декември 1972 година, во согласност со одредбите на овој статут, како и актите на работната заедница на Службата.

Со денот на отпочнување со работа на Стручната служба, престанува со работа Комуналниот завод за социјално осигурување — Прилеп и истиот да се брише од регистарот на установите при Окружниот стопански суд во Битола.

Глава IX

НАРОДНА ОДБРАНА

Член 233

Работните луѓе на Службата на Заедницата имаат право и должност да учествуваат во заштитата и одбраната на независноста и територијалната целост на СФРЈ како Социјалистичка заедница на рамноправни народи и народности и за таа цел формираат вооружени единици за одбрана и единици за заштита од воени дејствија, елементарни и други несреќи, користејќи ги целосно своите материјални средства.

Член 234

Службата на Заедницата подготвува план за организација на работата и вршење услуги на осигурените лица во случај на војна и во таа смисла ги оспособува своите кадри.

Службата подготвува план за евакуација на луѓето и материјалните средства.

Сите планови од народната одбрана во Службата мора да бидат усогласени со плановите на општествено-политичката заедница.

Член 235

Службата на Заедницата е должна да ги извршува одлуките на општествено-политичките заедници што се однесуваат за воени подготовки, извршување работи под такви услови како и други обврски утврдени со плановите на општествено-политичките заедници.

Член 236

За извршување на задачите од областа на народната одбрана што се предвидени со Законот за народна одбрана и овој статут, Советот на работната заедница формира комисија за народна одбрана која раководи, ги проучува, усмерува и координира воените подготовки за заштита и одбрана на работната заедница.

Комисијата му предлага на Советот општи акти за регулирање на прашањето од народната одбрана.

Член 237

Работната заедница обезбедува потребни финансиски средства за организирање, вооружување, опремување и обука на единиците за одбрана и заштита, како и приспособување и одржување за солништа или други поволни простории за таква цел.

Член 238

Работните луѓе на Службата на Заедницата се должни да ги чуваат како тајна сите податоци, документи, планови и други акти кои се однесуваат на воените подготовки, а се прогласени или определени со Законот за народна одбрана како тајни.

Член 239

Службата на Заедницата ќе донесе правилник со кој ќе бидат регулирани посебните должности на органите на управувањето и на членовите на работната заедница во врска со подготовките во случај на војна.

Глава X

СТАТУТ И ДРУГИ ОПШТИ АКТИ
НА ЗАЕДНИЦАТА

Член 240

Покрај Статутот, Заедницата донесува: правилници, деловници и одлуки со нормативен карактер.

Со правилниците и одлуките се регулираат прашањата за кои со закон и овој статут е предвидено да се регулираат со такви акти.

Со деловници се регулира начинот на работата на самоуправните органи на Заедницата.

Член 241

Со цел за поцелосно регулирање на спроведувањето на здравственото осигурување и неговото финансирање, како и спроведување на самоуправањето во Заедницата, Заедницата задолжително ги донесува овие општи акти:

1) Правилник за избор и отповикување на членовите на органите на управувањето на Заедницата;

2) Правилник за начинот на остварувањето на здравствената заштита и другите права од здравственото осигурување;

3) Правилник за индикациите, стандардите за материјали и за роковите на траењето на протетичките и ортопедските средства и санитарните справи за очните и слухните помагала како и помагалата за овозможување на гласен говор;

4) Правилник за индикациите за забно-протетичка помош, стандардите за материјали од кои се изработуваат забно-протетичките средства и за роковите на траењето на тие средства;

5) Правилник за утврдување на основните и начинот на пресметувањето и плаќањето на придонесот за здравствено осигурување;

6) Деловници за работа на органите на управувањето на Заедницата;

7) Правилник за формирање, составот и работата на лекарските комисии;

8) Правилник за начинот на препишување, издавање и наплатавање на лековите што им се препишуваат на осигурените лица;

9) Одлука за учество на осигурените лица во трошоците при користењето на здравствена заштита, Одлука за стапките на придонесот, Одлука за височината на погребните трошоци, Одлука за надоместок на патните и дневните трошоци на осигурените лица, Одлука за висината на спремата за новородено дете и други одлуки.

Покрај општите акти од претходниот став можат за одделни прашања да се донесуваат и други општи акти, доколку за тоа се покаже потреба или ако се предвиди со закон или други прописи.

Член 242

Преднацртите на Статутот и другите општи акти ги подготвува Службата на Заедницата.

Нацртот за измените и дополненијата на Статутот и другите општи акти ги утврдува Извршниот одбор на Собранието на Заедницата.

Член 243

Измени и дополненија на Статутот може да предлагаат:

- една петтина од членовите на Собранието;
- Извршниот одбор на Собранието;
- Советите на осигурениците;
- Работната заедница на Службата на Заедницата.

Член 244

Предлогот за измени и дополненија на Статутот се смета за прифатен ако за него гласаат $\frac{2}{3}$ од присутните членови на Собранието на Заедницата.

Предлогот се доставува во писмена форма со образложение.

Член 245

Собранието на Заедницата е должно да спроведе постапка за изјаснување на осигурениците пред да се усвојат измените и дополнувањата на Статутот, односно пред донесувањето на општите акти и тоа:

1. кога се востановуваат нови или се укинуваат постојните права од здравственото осигурување, и
2. за прашањата од членот 29 на овој статут.

Член 246

Изјаснувањето на осигурениците за случаите предвидени со овој статут се врши преку:

- 1) советите на осигурениците;
- 2) собирите на осигуреници во работните организации;
- 3) преку дневниот печат и други средства за информирање.

Собранието на Заедницата го утврдува за секој конкретен случај на донесување на општ акт, начинот на изјаснувањето на осигурениците од претходниот став, како и рокот во кој треба изјаснувањето да се изврши.

Член 247

Собранието на Заедницата може, во зависност од значењето на општиот акт, пред неговото донесување да го достави на мислење на:

- собранијата на општините од подрачјето на Заедницата;
- општинските конференции на ССРМ;
- општинските синдикални совети;
- професионалните организации на осигурениците, како и здруженијата на пензионерите и инвалидите на трудот.

Собранието на Заедницата може одделни општи акти да ги достави на мислење и на други органи и организации.

Член 248

Кога Собранието прими предлог на општ акт, за кој задолжително според овој статут треба да се изјаснат осигурениците, го утврдува поднесениот предлог на општиот акт како свој предлог со евентуални измени и дополненија и го доставува на изјаснување на осигурениците.

Откако осигурениците ќе се изјаснат по предлогот на општиот акт на начинот предвиден со овој статут и деловникот за работа на самоуправните органи на Заедницата, Службата на Заедницата ги средува и систематизира забелешките, предлозите и мислењата на осигурениците и ги доставува на Собранието на разгледување при донесување на конкретниот општ акт.

Кога предлог на општиот акт, во смисла на овој статут, не треба задолжително да се достави на изјаснување на осигурениците, односно кога мислењата, забелешките и предлозите на осигурениците се разгледаат, Собранието, согласно одредбите на деловникот за работа на Заедницата, го донесува општиот акт.

Член 249

Општите акти на Службата на Заедницата, кои подлежат на согласност на Собранието, не можат да влезат во сила пред да се прибави согласност. Забелешките и ставовите на Собранието дадени на општиот акт задолжително ги разгледува органот на Службата на Заедницата и истите ги усвојува или со образложение враќа на Собранието. Ако Собранието и натаму остане при своите забелешки и ставови и не го усвои образложението од органот на Службата, органот дадените забелешки задолжително ги усвојува.

Член 250

Статутот и другите општи акти на Заедницата влегуваат во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен весник на СРМ“, доколку со општиот акт не е поинаку определено.

Член 251

Извршниот одбор дава пречистен текст на општите акти кои ги донесува Собранието.

Член 252

Задолжително толкување на одделни одредби на овој статут и другите општи акти дава Собранието на Заедницата.

Глава XI

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 253

Сите права и обврски на осигурените лица кои се регулираат со овој статут ќе почнат да се применуваат од 1 јануари 1972 година.

Член 254

Осигурените лица кои на денот на почетокот на примената на овој статут користат права од здравственото осигурување добиени по прописите што важеле до тој ден, ги користат од тој ден тие права по одредбите на овој статут и општите акти донесени врз основа на него, ако е тоа за нив поповолно.

Ако осигурените лица од претходниот став не ги исполнуваат условите пропишани со одредбите на овој статут и општите акти донесени врз основа на него за користење на правата што им се признаени по поранешните прописи, го продолжуваат започнатото користење на тие права според одредбите на овој статут и општите акти на Заедницата, како да ги исполнуваат условите предвидени со статут односно општите акти.

Правата од ставот 1 и 2 на овој член, осигурените лица можат да ги користат најмалку шест месеци од почетокот на примената на овој статут.

Член 255

Осигурените лица, здравствената заштита ќе ја користат врз основа на здравствените легитимации издадени според поранешните прописи и по 1 јануари 1972 година, сè додека тие не бидат заменети со нови здравствени легитимации усогласени според овој статут.

Член 256

Сите досега донесени привремени акти за спроведување на здравственото осигурување, доколку не се во спротивност со одредбите на овој статут, ќе се применуваат и понатаму до донесување на соодветни општи акти врз основа на законот и овој статут, но најмногу до 6 месеци по влегувањето во сила на овој статут.

Член 257

Овој статут влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 1972 година.

Бр. 01-4760

26 октомври 1972 година

Прилеп

Претседател,
Ристо Цајкоски, с. р.

40.

Врз основа на член 34 став 2 од Законот за здравственото осигурување и задолжителните видови на здравствена заштита на населението („Службен весник на СРМ“ бр. 21/71) и член 83 став 4 од Статутот на Заедницата на здравственото осигурување на работниците, Собранието на Заедницата на здравственото осигурување на работниците — Прилеп, на седницата одржана на 26. X. 1972 година, донесе

**П РА В И Л Н И К
ЗА УСЛОВИТЕ И НАЧИНОТ НА ОСТВА-
РУВАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНАТА ЗАШТИ-
ТА И ПРАВАТА ОД ЗДРАВСТВЕНОТО
ОСИГУРУВАЊЕ**

Глава I

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник поблиску се утврдуваат условите и начинот на остварување здравствена заштита и другите права од здравственото осигурување на осигурените лица на Заедницата на здравственото осигурување на работниците — Прилеп (во натамошниот текст: Заедница), во целост или делумно врз товар на средствата на Заедницата.

Член 2

Одредбите на овој правилник ќе се применуваат на сите осигурени лица — работници на Заедницата и во случаите кога постојано или повремено работат или престојуваат надвор од подрачјето на Заедницата.

Член 3

Осигурените лица ја остваруваат здравствената заштита во сите здравствени работни организации кои се основани и работат по прописите на Законот за здравството, а на начинот предвиден во Законот за здравственото осигурување и задолжителните видови на здравствената заштита на населението (во натамошниот текст: Закон); Статутот на Заедницата на здравственото осигурување на работниците — Прилеп (во натамошниот текст: Статут); овој правилник; другите општи акти на Заедницата и договорот склучен помеѓу здравствените работни организации и Заедницата.

Член 4

Осигурено лице остварува здравствена заштита, по правило, кај здравствената работна организација со која Заедницата склучила договор во местото на работата или живеалиштето, која може да му пружи потребна здравствена услуга, а според сопствениот слободен избор.

Во случај избраната здравствена работна организација да не е во можност на осигуреното лице да му пружи одделни здравствени услуги, осигуреното лице таквите услуги ќе ги користи во нај-

блиското место каде постои здравствена работна организација која може да пружи такви здравствени услуги.

За време на привремен престој надвор од подрачјето на Заедницата поради службено патување, користење на годишен одмор, школување, во медицински оправдани и итни случаи и други оправдани причини, осигуреното лице може на товар на средствата на фондот да оствари здравствена заштита кај најблискиот лекар односно здравствена работна организација на подрачјето каде привремено престојува, доколку со овој правилник не е определено поинаку.

Член 5

Осигурениците кои работат надвор од подрачјето на Заедницата и членовите на семејствата кои постојано се настанети на подрачјето на други заедници, остваруваат здравствена заштита во обемот и на начин предвиден со Статутот и Правилникот за начинот и условите на користење здравствена заштита на Заедницата на здравственото осигурување на подрачјето каде тие работат односно живеат.

Член 6

Трошоците за користењето на здравствената заштита паѓаат во целост на товар на средствата на Заедницата, ако осигуреното лице здравствената заштита ја користи на начинот предвиден со Законот за здравственото осигурување и задолжителните видови на здравствена заштита на населението, Статутот на Заедницата и другите акти донесени врз основа на него, како и договорот склучен помеѓу Заедницата и здравствените работни организации, доколку со општи акти на Заедницата не е воведено учество на осигурените лица во трошоците за користење на здравствена заштита.

Во колку осигуреното лице користи здравствената заштита поинаку од условите утврдени со општите акти на Заедницата, Заедницата ги поднесува трошоците во височина која би одговарала да е таква здравствена заштита пружена во здравствена работна организација, во која осигуреното лице требало да користи здравствена заштита во смисла на овој правилник, а разликата ја сноси осигуреното лице.

Член 7

Осигурените лица здравствената заштита ја користат врз основа на пропишана исправа (здравствена легитимација) издадена од Службата на Заедницата кај која се осигурени.

При користењето на здравствената заштита осигурените лица се должни да го докажат својството на осигурено лице со здравствена легитимација заверена со податоци за осигурувањето и, по потреба, својот идентитет да го потврдат со лична карта.

По исклучок од претходниот став, осигуреното лице може да користи здравствена заштита и без здравствена легитимација кога медицинската помош му е итно потребна, со тоа што дополнително, во рок од 3 дена, да го докаже своето право на користење здравствена заштита на товар на Заедницата.

По исклучок од ставот 1 на овој член децата до 2 месеци возраст здравствена заштита можат да користат и врз основа на здравствената легитимација на еден од родителите.

Член 8

Ако осигуреното лице на кое му е издадена здравствена легитимација, престојува односно има живеалиште надвор од местото на седиштето на работната организација или приватниот работодавец кај кој осигуреникот работи, тоа користи здравствена заштита врз основа на здравствена леги-

тимација и потврда за работен однос на осигуреникот, која ја издава работната организација, работодавецот или надлежната служба на Заедницата.

Член 9

Во колку за одделни видови здравствена заштита е утврдено задолжително учество на осигурените лица (партиципација) во трошоците за користење на одделни видови здравствена заштита, осигуреното лице е должно тој дел на трошоците да го плати непосредно на здравствената работна организација при користењето на здравствената заштита.

Глава II

СЛОБОДЕН ИЗБОР НА ЛЕКАР И ЗДРАВСТВЕНА РАБОТНА ОРГАНИЗАЦИЈА

Член 10

Осигурените лица слободно ја избираат здравствената работна организација и лекар од општа медицина, стоматолог (забар), педијатар, фтизиолог, гинеколог, дерматовенеролог и офталмолог кои работат во здравствените домови — медицински центри во местото на работата односно живеалиштето на осигуреното лице, со кои Заедницата има склучено договор за пружање здравствена заштита на осигурените лица.

Осигурено лице може непосредно и без упат да користи здравствена заштита кај избран лекар во специјалистичките диспанзери за борба против ракот, туберкулозата, дијабетисот, алкохолизмот и диспанзерите за душевно болни лица.

Член 11

Осигурените лица осигуруваат слободен избор на лекар-поединец односно лекар-специјалист (член 10) со своето определување и регистрација во службената евиденција на надлежната здравствена работна организација според своето место на работата односно живеалиштето.

Член 12

Изборот на лекарот од членот 10 од овој правилник за децата од предучилишна и училишна возраст го вршат родителите односно старателите според местото на живеалиштето на децата. Во местата, каде што нема детски диспанзер односно училишни амбуланти, децата ги определуваат кај лекари од општа практика.

Член 13

Во здравствени работни организации односно на истурените здравствени пунктови во кои не е можно да се изврши избор на лекар поради мал број на лекари според местото на работата односно живеалиштето на осигурените лица, надлежен лекар е лекарот кој работи во таквите здравствени работни организации односно пунктови.

Член 14

Осигуреното лице, по правило, може да ја менува избраната работна организација односно избраниот лекар со пренесување на својот здравствен картон и останатата медицинска документација кај новоизбраната здравствена работна организација односно лекар.

По исклучок, осигуреник кај кого е утврдена привремена спреченост за работа (отворено боледување) не може да ја менува избраната здравствена работна организација односно лекарот-поединец сè додека таа спреченост трае, како ни во рок од 30 дена по престанокот на таа спреченост.

Член 15

Осигурено лице кое нема избран лекар, односно здравствена организација ќе се смета дека се определило за лекар односно здравствена работна организација кај која првпат ќе се обрати поради користење на основна здравствена заштита.

Член 16

На осигурено лице избраниот лекар може да му ускрати натамошно пружање на здравствена заштита во случај на груба повреда на домашниот ред на здравствената работна организација или на непридржување на одреден начин на лекување или поради неодговорен однос на осигуреното лице спрема лекарот (заканувања, обид за физички напад и сл.).

Избраниот лекар не може да одбие пружање на здравствена заштита, доколку со таквото одбивање би можеле да настанат штетни последици по здравјето на осигуреното лице, како и за времетраењето на привремената неспособност за работа поради болест, сè додека трае таквата неспособност.

За секој случај од претходниот став одлучува здравствената работна организација во смисла на Законот за здравство („Службен весник на СРМ“ бр. 20/70).

Член 17

Осигурено лице има право на конзилијарен преглед:

1) ако боледува од болест чија дијагноза не е утврдена во поединечен преглед од два и повеќе лекари односно ако двајца лекари дале различна дијагноза;

2) доколку надлежната лекарска комисија на Заедницата оцени дека е потребен конзилијарен преглед.

Член 18

Конзилијарен преглед, во смисла на претходниот член, се врши во истата или најблиската здравствена работна организација која располага со медицински стручњаци за конзилиум.

Составот на конзилиумот го определува директорот на здравствената работна организација во која треба да се изврши конзилијарниот преглед.

Мислењето што е дадено од конзилиумот е задолжително за лекарот кој го лекува осигуреното лице односно лекарската комисија.

Во колку конзилијарниот преглед треба да се изврши надвор од местото на работата односно живеалиштето, осигуреното лице има право на патни и дневни трошоци спрема одлуката на Заедницата.

Глава III

ОСТВАРУВАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

1. Користење на амбулантна здравствена заштита

Член 19

Здравствената заштита осигурените лица ја остваруваат непосредно и без упат кај избраниот лекар и здравствената работна организација.

Преглед и лекување кај лекар-специјалист, освен кај лекарите-специјалисти од членот 10 од овој правилник, осигурените лица остваруваат само со упат од избраниот лекар од општа медицина со право на избор на лекар-специјалист на подрачјето на местото на работењето односно живеалиштето на осигуреникот.

Ако според местото во кое осигуреното лице е упатено да користи здравствена заштита е потребно да му се надоместат патни трошоци, лекарот што го упатува ќе му издаде патен налог. На патниот налог здравствената работна организација што пружи здравствена заштита констатира ден и час на јавувањето на осигуреното лице, денот и часот на завршувањето на прегледот односно услугите на осигуреното лице.

По добивање на упатот осигуреното лице е должно да се јави на здравствената работна организација во која е упатено, а најдоцна во рок од десет дена по приемот на упатот. По извршениот преглед осигуреното лице е должно да се јави на лекарот кој го упатил на таков преглед веднаш, а најдоцна во рок од 3 дена поради натамошен преглед.

Во упатот од ставот 2 на овој член лекарот од општа медицина, покрај дијагнозата, задолжително треба да ги означи и резултатите од лабораториските и други анализи доколку такви се вршени како и третманот на непосредното лекување и постигнатите резултати од претходното лекување.

Преглед и лекување надвор од избраната здравствена организација осигурените лица остваруваат само со упат од лекар-специјалист од соодветниот профил. Во случаите кога таков профил во избраната здравствена организација не постои, специјалистичкиот упат го издава избраниот лекар од општа медицина.

Во колку осигурените лица сакаат да остварат специјалистичка здравствена заштита надвор од избраната здравствена организација за оние профили кои му ги обезбедува избраната здравствена организација сами ги поднесуваат трошоците за направените прегледи и услуги.

Член 20

Лекар од општа практика може да упати осигурено лице на амбулантни прегледи и лекување односно медицинска рехабилитација во здравствени и други специјализирани работни организации во Републиката надвор од подрачјето на Заедницата, но потребно е претходно да обезбеди согласност од лекарската комисија на Заедницата.

Лекарската комисија од претходниот став, по потреба, во консултација со надлежната клиника при Медицинскиот факултет — Скопје, утврдува потреба за лекување на осигуреното лице во здравствена работна организација надвор од Републиката односно во странство, ако таква здравствена заштита не може да се обезбеди во нашата Република односно во нашата земја.

Член 21

Осигуреното лице остварува здравствена заштита кај избран лекар-специјалист во здравствена работна организација на подрачјето каде работи односно во местото на живеалиштето.

Во колку осигуреното лице бара од избраниот лекар од општа медицина упат до некој специјалист подалеку од најблиската здравствена работна организација, нема право на патни трошоци.

Лекарот-специјалист од ставот 1 на овој член, кај кого осигуреното лице е упатено на специјалистички преглед односно лекување, должен е да го извести лекарот што го упатил болниот за својот наод, односно спроведеното испитување.

Член 22

Ако осигуреното лице користи здравствена заштита на подрачјето на Заедницата, во местото на работа, односно живеалиште, кај друг лекар од општа медицина, само ќе ги сноси трошоците за прегледот и услугите, освен во итни случаи. Во случај на отсутност на избраниот лекар или кон-

фликт со истиот, осигуреното лице може да се обрати кај друг лекар во здравствената организација.

Член 23

Осигуреното лице има право да користи медицинска помош и нега во својот стан и во службата за итна помош, кога спрема мислењето на избраниот лекар односно лекарот на службата за домашна посета и итна помош постои медицинска оправданост односно кога според пријавата на заболувањето осигуреното лице не е во можност таква помош да користи во здравствената организација која му обезбедува здравствена заштита, сè додека постои оправдување за пружање на таква помош.

Ако осигуреното лице од ставот 1 на овој член неоправдано ја повикало службата за домашна посета односно итна помош, должно е само да ги сноси трошоците за таквите услуги.

Во случај на приговор кон мислењето на избраниот лекар односно лекарот на службата за домашна посета, во смисла на претходниот став, оценка дава лекарската комисија на Заедницата во рок од 24 часа. Приговорот се поднесува усно, на записник или писмено до лекарот кој дал такво мислење, а овој е должен без одлагање, заедно со поставената дијагноза, да го достави на лекарската комисија. Одлуката на лекарската комисија е конечна.

Член 24

Осигурено лице — породилка има право на медицинска помош и нега во својот стан непосредно по отпуштањето од породилиштето, ако за таква помош односно домашна нега, според мислењето на избраниот лекар, постои неопходна потреба поради здравствената состојба на породилката односно новороденчето.

Член 25

Здравствените работни организации од членот 19 од овој правилник се должни да водат здравствен картон за секое осигурено лице што се определило за лекување кај нив.

Податоците што се внесуваат во здравствениот картон се пропишани од надлежниот орган со посебен пропис.

2. Користење на стационарно лекување

Член 26

Кога поради природата на заболувањето не е можно да се спроведе со успех амбулантно и домашно лекување, избраниот лекар-поединец односно лекарот-специјалист кај кого осигуреното лице било упатено поради преглед и лекување, како и лекарот на службата за итна помош односно лекарот на стационарната здравствена работна организација, осигуреното лице го упатува на лекување до најблиската стационарна здравствена работна организација.

Во итни случаи здравствената работна организација може да прими на лекување осигурено лице и без упат.

Во стационарните здравствени работни организации надвор од подрачјето на Заедницата, односно во организации надвор од нашата Република и земјата, осигурените лица се упатуваат на лекување на начинот и по постапката предвидени со членот 20 од овој правилник.

Член 27

Стационарната здравствена работна организација по извршениот преглед на болниот одлучува дали му е потребно стационарно лекување.

Ако при прегледот од ставот 1 на овој член се констатира дека болниот нема потреба од стационарно лекување, го враќа на лекарот-поединец со своје мислење за натамошен третман на амбулантно-поликлиничко лекување.

Член 28

Доколку стационарната здравствена работна организација нема слободно место за прием и сместување на болниот за одредено време писмено го повикува на лекување откако ќе се создадат услови за неговиот прием.

Член 29

Ако лекувањето не може со успех да се изврши во стационарната здравствена работна организација на која осигуреното лице било упатено на лекување, таа го упатува во друга соодветна каде лекувањето може со успех да се изврши, а за тоа го известува лекарот-поединец односно лекарската комисија која го упатила на лекување.

Член 30

Ако осигуреното лице не сака да се лекува во стационарна здравствена работна организација во која е упатено од надлежниот лекар односно лекарската комисија, туку бара да биде упатено во некоја друга стационарна здравствена работна организација, надлежниот лекар ќе го уважи таквото барање и ќе издаде упат за такво лекување во здравствената работна организација која осигуреното лице само ја избрало. Во таков случај трошоците за лекување и патните трошоци паѓаат на товар на средствата на фондот до износот колку би требало да се платат на здравствената работна организација во која осигуреното лице требало да биде упатено. Разликата до полниот износ на трошоците паѓа на товар на осигуреното лице.

Член 31

При давањето на болничкиот упат во смисла на претходниот член, надлежниот лекар на десниот агол од упатот ќе го стави овој текст: „Заедницата ги поднесува трошоците за ова лекување до _____ динари врз основа на договорот склучен помеѓу

(назив на здравствената работна организација)

и Заедницата“. На долната десна страна под овој текст: „Согласен за плаќање на разликата во цената“, кој своерачно го потпишува осигуреникот, а неговиот потпис го заверува лекарот.

Член 32

На осигуреното лице кое се упатува на стационарно лекување му се дава пропишан болнички упат за осигурени лица, како и потврда за патни и дневни трошоци, доколку на такви има право.

Лекарот-поединец за осигурените лица кои ги упатува на стационарно лекување надвор од нивното место на живеење должен е претходно да обезбеди место во стационарната здравствена работна организација на која се упатува за прием и сместување, а потоа му го дава болничкиот упат известувајќи го за денот на приемот во стационарот.

Член 33

Осигуреното лице кога е упатено на лекување во стационарна здравствена работна организација должно е да се јави во рокот што ќе го одреди надлежниот лекар, а најдоцна во рок од 48 часа, освен во стационарна здравствена работна организација која претходно закажува ден на приемот.

По завршеното лекување осигуреното лице е должно да се јави на својот лекар во рок од 48 часа по отпуштањето од стационарната здравствена работна организација.

Ако осигуреникот одбие одредена медицинска помош или интервенција, освен ако по закон не е потребна согласност од болниот за таква помош или интервенција, ќе се смета дека болниот го одолжува лекувањето во смисла на член 108 од статутот.

Член 34

Ако стационарната здравствена работна организација утврди дека осигуреното лице може да се лекува во својот стан (домашно лекување) може сама да преземе грижа за спроведување на такво лекување или да му предложи на лекарот-поединец односно на амбулантно-поликлиничката служба за спроведување на домашно лекување.

Домашно лекување може да се организира за болните кои имаат потребни станбени услови и ако со таквото лекување не се доведува во опасност здравствената состојба на членовите од неговото семејство (опасност од зараза и др.). Условите за домашно лекување претходно треба да ги испита патронажната служба на стационарната односно амбулантно-поликлиничката служба на здравствената работна организација кај која осигуреното лице се лекува.

При спроведување на домашното лекување за болните лица задолжително се води пропишаната здравствена евиденција (историја на болеста, температурна листа, земање на лекарства, движењето на болеста и сл.).

Член 35

За време на стационарното лекување на детето до една година, мајката го придружува детето, а децата до тригодишна возраст мајката може да ги придружува само во исклучително медицински оправдани случаи, за кое одлучува раководителот на соодветното одделение.

За време на лекувањето на мајката-доилка, на детето-доенче до 1 година старост му се обезбедува бесплатна нега и сместување.

За време на престојот во стационарот на мајката ѝ се обезбедува исхрана и сместување на товар на Фондот.

За останатите случаи на придружникот, трошоците ги поднесува осигуреникот.

Член 36

За домашното лекување од претходниот член заемните права и обврски помеѓу Заедницата и семејството на болниот во поглед на обезбедување исхрана и потребната нега се регулираат со договор.

Член 37

Контролен преглед на осигурените лица што се лекувале во стационарни здравствени работни организации се врши во местото на работата или живеалиштето на осигуреното лице односно во најблиската здравствена работна организација која може да изврши таков преглед и со која Заедницата склучила договор.

Ако е потребно осигуреното лице да биде упатено во друга здравствена работна организација поради контролен преглед, надлежниот лекар за таквото упатување задолжително прибавува мислење од лекарската комисија на Заедницата.

Член 38

За спроведено стационарно лекување на осигурено лице, за кое лекарската комисија на Заедницата стручно ќе оцени дека таквото лекување не

било нужно и целисходно односно лекувањето можело со исти резултати амбулантно да се спроведе, Заедницата на стационарната здравствена работна организација ќе ги надомести трошоците утврдени со договорот само за медицинскиот дел.

Член 39

Децата на родителите болни од туберкулоза, кои немаат услови за живеење во станот на родителите, можат да се изолираат во домови на здравни семејства со посебен надоместок на трошоците за нивното сместување и исхрана.

Височината на надоместокот ја утврдува Извршниот одбор на Собранието на Заедницата.

3. Користење на лекаарства

Член 40

Осигурените лица при лекувањето користат лекаарства на начинот и под условите предвидени со Упатството за начинот на пропишувањето, издавањето и наплатувањето на лекаарствата што го донесува Собранието на Заедницата и договорот склучен помеѓу здравствената организација и Заедницата.

Член 41

Кога осигуреното лице по завршеното стационарно лекување, според мислењето на стручниот колегиум на стационарната здравствена работна организација, треба да употребува одредени лекаарства од странско производство одобрени само за клиничка примена, Заедницата ги поднесува трошоците за набавка на потребната количина на таквите лекаарства, доколку примена на тие лекаарства обезбеди здравствената работна организација на начинот предвиден со договорот помеѓу здравствената работна организација и Заедницата.

Ако осигурено лице набави лек од странство надвор од постапката предвидена со овој правилник, Заедницата не е обврзана да ги поднесува трошоците за така набавените лекаарства.

Член 42

Осигурени лица учествуваат во поднесување на трошоците за користење на издадените лекаарства во височината што ќе ја определи Собранието на Заедницата со посебна одлука.

Член 43

Осигурениците и членовите на нивните семејства постојано настанети надвор од подрачјето на Заедницата, како и за времето на привремениот престој на подрачјето на друга заедница, лековите ги користат по прописите кои важат на подрачјето на Заедницата каде се настанети односно каде привремено престојуваат.

Член 44

На осигурените лица ќе им се препишуваат на товар на фондот на Заедницата само оние лекаарства кои се внесени во листата на лекаарствата што ја утврдува Собранието на Сојузот на заедниците на здравственото осигурување на Македонија.

4. Користење на забоздравствена заштита

Член 45

Осигурените лица преку слободно избран лекар-стоматолог и здравствена работна организација користат превентива, нега и лекување на заби и уста, забнопротетичка помош и забнопротетички средства.

Член 46

Осигурените лица забоздравствените услуги ги користат непосредно кај избраната ординација на здравствените работни организации за подрачјето на Заедницата, а забнотехничките и забнопротетичките работи — доколку ги исполнуваат условите предвидени со Правилникот за правата на протетички средства и ортопедски средства.

За време на привремениот престој надвор од подрачјето, осигурените лица можат да користат забоздравствена заштита на товар на средствата на фондот определени за таа цел само ако се работи за превентива, нега и лекување на заболени уста и заби.

Доколку се во прашање забнотехнички односно забнопротетички работи, Фондот задолжително ги поднесува трошоците само во височина на трошоците колку што би изнесувале тие работи кога би се извршиле кај соодветната здравствена работна организација на подрачјето на Заедницата.

Височината на трошоците се утврдува на начин предвиден со членот 6 став 2 од овој правилник.

Член 47

Осигурените лица кои имаат живеалиште надвор од подрачјето на Заедницата користат забоздравствена односно забнопротетичка помош и средства кај забните ординации на подрачјето на кое живеат, а во обемот и на начинот утврден на подрачјето на Заедницата на кое тие живеат.

Забоздравствената заштита од претходниот став осигуреното лице може да ја користи и на подрачјето на Заедницата кај која е осигурено и во обемот пропишан од оваа Заедница, без право на патни и дневни трошоци.

Член 48

Забнопротетичка помош и средства осигуреното лице добива под условите пропишани со Правилникот за индикациите на забнопротетичка помош, за стандардите на материјали од кои се изработуваат забнопротетичките средства и за роковите на траењето на тие средства (во натамошниот текст: Правилник за забнопротетичка помош) и ако ги исполнува условите на претходното осигурување предвидени со статутот врз основа на кој користи право од здравственото осигурување.

По исклучок од претходниот став, без претходно осигурување забнопротетичка помош и средства добиваат осигурените лица чија потреба од таква помош е предизвикана како последица на несреќа на работа или професионално заболување или во рамките на задолжителните видови на здравствената заштита.

Член 49

Потребата за забнопротетичка помош и средства ја утврдува лекар-стоматолог и издава рецепт, кој се заверува од страна на Службата на Заедницата и само врз основа на така заверен рецепт се издаваат забнопротетичките средства.

Член 50

Во случаите кога осигуреното лице побара да му се изработат забнопротетички средства од нестандарден материјал, должно е да плати разлика во цената на стандардниот материјал и употребениот нестандарден материјал, доколку здравствената работна организација му обезбеди нестандарден материјал.

Ако осигуреното лице само обезбеди нестандарден материјал, има право на надоместок во височината на цената на стандардниот материјал кој би бил употребен.

Член 51

Превентивните мерки на забоздравствената заштита на осигурените лица се обезбедуваат врз основа на програма и договор за пружање на здравствена заштита склучен помеѓу Заедницата и здравствената работна организација.

При обезбедувањето на здравствена заштита од претходниот став приоритет се дава на децата и младината и на возрасните осигуреници кои се изложени на почести заболувања како што се: графичките, хемиските и други работници.

5. Користење на протетички и ортопедски средства и санитарни справи

Член 52

Осигуреното лице има право на протетички и ортопедски средства и помагала кај организациите кои ги изработуваат овие средства и помагала и со кои Заедницата има договор за изработка на тие средства и помагала односно таков договор склучила организацијата со подрачната заедница на здравственото осигурување.

Потребата за набавка на протетички и ортопедски средства и помагала ја утврдува лекарот-специјалист од соодветна специјалност, за кое издава рецепт-налог врз основа на Правилникот за користење на протетички и ортопедски средства и санитарни справи. Рецептот — налогот пред неговата реализација се евидентира кај Службата на Заедницата и потврдува дека е во согласност со Правилникот.

Член 53

Трошоците за набавка на протетичките и ортопедските средства и санитарните справи изработени од стандарден материјал паѓаат на товар на средствата на Заедницата, доколку за нив не е пропишано учество на осигурените лица со општите акти на Заедницата.

Член 54

Ако осигуреното лице бара пропишаните и одобрени протетички и ортопедски средства и помагала и санитарни справи да му се изработуваат односно издадат од друг, а не од стандардниот и договорениот материјал, ќе се постапи во смисла на членот 50 од овој правилник.

Член 55

Одредбите од член 45—47 од овој правилник ќе се применуваат и при користење на овој вид здравствена заштита утврдена со членот 51 од Правилникот.

Член 56

Во случај на губење — уништување на завршените потврди-налози за ортопедски, забнопротетички и други помагала кои осигурените лица не ги искористиле, можат да им се обноват по посебна доказна постапка.

Глава IV

НАДОМЕСТОК НА ПАТНИ ТРОШОЦИ ВО ВРСКА СО ОСТВАРУВАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Член 57

На осигуреното лице кое од здравствената работна организација, лекарот-поединец, лекарската комисија и Службата на Заедницата биде упатено или повикано во друго место поради остварување на здравствена заштита му припаѓа надоместок на

трошоците за превоз според најкратката релација и најниската тарифа за редовни превозни средства од јавниот сообраќај до местото каде било упатено.

По исклучок од претходниот став, врз основа на претходно утврдена неопходна медицинска индикација, може да се одобри патување и со повисок вид и категорија на превозно средство.

Член 58

Поблиските услови и начинот на користењето на превозните средства, надоместокот на трошоците за превоз, височината на надоместокот на трошоците поради исхрана и сместување ги утврдува Собранието на Заедницата со посебна одлука.

Глава V

ОЦЕНУВАЊЕ НА РАБОТНАТА СПОСОБНОСТ

Член 59

Оценка на работната способност на осигуреникот за определено работно место кога остварува право на надоместок на личен доход на товар на средствата на Заедницата и утврдување на потребата за отсуствување од работа поради неа на член на потесното семејство односно утврдување потреба за придружување на болно осигурено лице кога треба да оствари здравствена заштита во друго место ја вршат:

- 1) избраниот лекар во смисла на Правилникот;
- 2) избраниот стоматолог;
- 3) лекарот-специјалист во случаите кога се користи здравствена заштита без упат на лекарот од општа практика;
- 4) лекарската комисија; и
- 5) комисијата на лекари-вештачи.

На работниците во работните организации кај кои постои диспансер за медицина на трудот или ако работната организација оценката на работната способност на своите работници ја доверила на одредена здравствена работна организација, работната способност ја цени исклучиво лекарот на диспансерот за медицина на трудот, односно овластена здравствена работна организација, освен ако е во прашање лекар-гинеколог.

Лекарите од ставот 1 точка 1, 2 и 3 и став 2 од овој член даваат оценка за привремената неспособност за работа за првите 30 дена, а лекарските комисији од 31-от ден.

Член 60

Доколку осигуреникот во времето на заболувањето не се наоѓа во местото на здравствената работна организација за која се определил, отсуство поради болест може да одобри лекар и на друга работна организација само во случај на неопходна потреба и тоа најмалку до 30 дена. Во таков случај осигуреникот е должен по најкус пат да ја извести својата работна организација. Доколку осигуреникот е сместен во стационарна здравствена организација, должен е во истиот рок да ја извести работната организација, ако неговата здравствена положба тоа му дозволува.

Работната организација има право да бара од лекарската комисија на Заедницата во време на отсуството или после да утврди дали постоеле индикации и дали било оправдано одобреното отсуство од работа поради болест или повреда.

Член 61

Кога лекарот утврди дека осигуреникот е привремено неспособен за работа поради болест или повреда, го утврдува и денот на настапувањето на таа неспособност.

При утврдувањето на неспособноста за работа се определува и денот кога треба осигуреникот да се јави на контролен преглед. По истекот на 30 дена на привремената неспособност, лекарот е должен по претходно комплетираната медицинска обработка осигуреникот да го упати на надлежната лекарска комисија поради оценка на работната способност, освен ако осигуреникот се наоѓа на стационарно лекување.

Ретроградно одобрување на отсуство по правило не е дозволено. Во исклучителни случаи, објективноста и оправданоста на ретроградното признавање ќе ги цени лекарската комисија на Заедницата.

Член 62

Лекарот го следи движењето на болеста на осигуреникот за време на боледувањето и должен е да го упати на лекарска комисија поради оценка на работната способност уште и во следните случаи:

1. Кога ќе настапи неспособност за работа од истото заболување во рок од 30 дена по заклучување на боледувањето на поранешните заболувања: — ако претходното боледување траело 30 и повеќе дена;

— кога збирот на деновите за боледување не наполни 30 дена;

2. Кога се наоѓа на боледување без прекин преку 30 дена од различни заболувања;

3. Кога е на боледување преку 30 дена со скратено работно време.

Член 63

По отпуштање на осигуреникот од лекување од стационарна здравствена работна организација, неговата работна способност ја ценат:

1. лекарот, ако од денот на настанувањето на привремената неспособност за работа поминале помалку од 30 дена;

2. лекарската комисија, ако од денот на настанувањето на привремената неспособност за работа поминале повеќе од 30 дена.

Член 64

Лекарот кој го следи движењето на болеста на осигуреникот за време на боледувањето може да го заклучи боледувањето и пред истекот на крајниот определен рок од страна на лекарската комисија, ако според негова оценка кај осигуреникот настапила способност за работа.

Член 65

На инвалидите на трудот од II и III категорија за заболувањето поради кое ја добиле таа категорија, лекарот може да им отвори боледување поради влошување на состојбата само по претходно прибавено мислење од надлежната лекарска комисија во поглед на привремената неспособност за работа.

Мислењето на лекарската комисија е задолжително за лекарот.

Член 66

Кога осигуреникот во текот на спреченоста за работа поради болест е ставен во истражен затвор или притвор, спреченоста за работа ја цени избраниот лекар врз основа на извештајот на истражниот затвор.

Член 67

За време на привремената неспособност за работа, односно одобреното боледување од страна на избраниот лекар или лекарската комисија, осигуреното лице е должно правилно да го користи бо-

ледувањето и постапува по упатствата на лекарот, а лекарот е должен на соодветен начин да го следи текот на користењето на боледувањето, со повремено посетување на болницата или на друг начин, предвиден со договорот меѓу здравствената работна организација и Заедницата.

Член 68

Во случај одредениот орган на Службата на Заедницата или работната организација да утврди дека осигуреното лице неправилно го користи боледувањето и со тоа го спречува побрзото оздравување, истото губи право на надоместок од денот на констатирањето на органот.

Член 69

Лекарската комисија на Заедницата обезбедува постојан увид во движењето на привремената неспособност за работа и во критериумот на избраните лекари за одобрување на боледувањето и врши, периодично, комисиски надпреглед и на осигурениците под боледување до 30 дена.

Глава VI

НЕГА НА ЗАБОЛЕН ЧЛЕН НА ПОТЕСНОТО СЕМЕЈСТВО

Член 70

Спреченост за работа поради заболување на член на потесното семејство се утврдува кога е нужна туѓа помош и нега на заболениот член на потесното семејство со оглед на видот и тежината на заболувањето или кога со пружање на туѓата помош и нега значително ќе се забрза оздравувањето.

Спреченоста за работа поради нега на болен член на потесното семејство ја цени лекарот кој го лекува заболениот член. Тој, за нега на болен член за потесното семејство, одобрува боледување во траење од 15 дена, ако заболениот член е лице до 15 годишна возраст, а до 7 дена ако заболениот член е постар од 15 годишна возраст.

Одобрување на боледување за нега на заболен член од потесното семејство преку 15 дена за деца до 1 годишна возраст дава лекарската комисија на Заедницата во зависност од случајот и здравствената состојба на детето.

Член 71

Спреченоста за работа поради нега на болен член на потесното семејство се утврдува:

1) ако заболениот член на потесното семејство се лекува во домаќинството на осигуреникот; и
2) ако осигуреникот во своето домаќинство нема возрастно незапослено лице за пружање нега на заболениот лице.

За исполнувањето на условите од ставот 1 од овој член, осигуреникот тие факти ги потврдува на надлежниот лекар со писмена изјава.

Глава VII

НАЧИН И ПОСТАПКА ЗА НАДОМЕСТУВАЊЕ НА ТРОШОЦИТЕ НАПРАВЕНИ ПРИ КОРИСТЕЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНАТА ЗАШТИТА

Член 72

Кога осигуреното лице ќе ѝ ги плати на здравствената работна организација трошоците за користената здравствена заштита, а тие трошоци во целост или делумно по одредбите на Статутот или овој правилник се плаќаат на товар на средствата

на Заедницата, осигуреното лице има право на надоместување на тие трошоци.

Барањето за надоместок на трошоците со потребните докази осигуреното лице го поднесува на Службата.

Член 73

Учеството во трошоците при користење на здравствена заштита осигурените лица го плаќаат на начинот и под условите што ќе ги пропише Заедницата со Одлука за воведување на такво учество.

Глава VIII

ОСТВАРУВАЊЕ ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА ЗА ВРЕМЕ ПРОМЕНАТА НА МЕСТОТО НА ПРЕСТОЈОТ ВО ТЕКОТ НА БОЛЕДУВАЊЕТО

Член 74

На осигуреникот за време на привремената неспособност за работа поради болест и повреда, може да му се одобри промена на местото на престојот за определено време и определено место со цел за поуспешно лекување и рехабилитација.

Член 75

Потребата за промена на местото на престојот во смисла на претходниот член ја цени лекарската комисија, имајќи притоа предвид за следново:

— дали со промената на местото на престојот за време на боледувањето во определено траење може да се очекува подобар успех во поглед на побрзо и поправилно оспособување за работа;

— дали со оглед на природата и тежината на заболувањето може да се одобри промена на местото на престојот, ако соодветната здравствена заштита може да ја обезбеди само специјализирана здравствена установа во поголемите здравствени центри;

— дали во местото кое се предлага за промена на местото на престојот постои здравствена работна организација која може да обезбеди потребно лекување, односно неа на болниот, имајќи ја предвид оддалеченоста на местото на престојот на најблиската здравствена работна организација односно најблискиот лекар;

— дали е спроведено, пред да се бара промена на местото и престојот, нужно лекување — терапија и дали е потребно да се спроведат и некои други медицински мерки пред да се одобри промена на местото на престојот;

— дали лекарот во местото кое се предлага за промена на престојот (најблискиот лекар) може да ја спроведе потребната терапија по Упатството на лекарската комисија, односно лекарот на здравствената работна организација кај која болното осигурено лице пред тоа се лекувало.

Покрај тоа лекарската комисија треба да ја има предвид и потребата за подобра неа и исхрана, станбените и семејните услови на осигуреното лице, како и другите чинители кои имаат влијание за одобрување промена на местото на престојот.

Член 76

На осигуреното лице, на кое му е одобрена промена на местото на престојот, не му припаѓа посебен надоместок за престојот во другото место како и надоместок на патните трошоци.

Глава IX

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 77

Осигурените лица, кои до почетокот на применувањето на овој правилник започнале да користат права од здравственото осигурување, ќе продолжат да ги користат тие права и понатаму до нивното завршување, ако за осигуреното лице се поповолни.

Член 78

Здравствената легитимација не може да се користи ако заверката во истата е постара од 1 месец.

Уживателите на пензија и на другите постojани примања и членовите на нивните фамилии правото на здравствена заштита го докажуваат со здравствената легитимација и талон од чекот за пензијата од изминатиот месец. Овие лица, во случај на исекување од подрачјето на оваа заедница, должни се да ја презаверат здравствената легитимација во рок од 30 дена во Службата.

Член 79

Овој правилник влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен весник на СРМ“, а ќе се применува од 1 јануари 1972 година.

СОБРАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА НА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА РАБОТНИЦИТЕ — ПРИЛЕП

Бр. 5775

26 октомври 1972 година

Прилеп

Претседател на Собранието,
Ристо Џајкоски, с. р.

41.

Врз основа на член 92 од Законот за здравственото осигурување и задолжителните видови на здравствена заштита на населението („Службен весник на СРМ“ бр. 21/71) и член 212 во врска со член 52 т. 11 од Статутот на Заедницата на здравственото осигурување на работниците — Прилеп, Собранието на Заедницата на здравственото осигурување на работниците, Прилеп, на седницата одржана на ден 26. X. 1972 година, донесе

ОДЛУКА ЗА ОСНОВАЊЕ, ОРГАНИЗАЦИЈАТА И НАДЛЕЖНОСТИТЕ НА СТРУЧНАТА СЛУЖБА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ

Член 1

Заради вршење на стручните, финансиските и административно-техничките работи на Заедницата на здравственото осигурување на работниците — Прилеп (во натамошниот текст: Заедница) се основа посебна стручна служба (во натамошниот текст: Стручна служба).

Стручната служба ќе ги обавува сите работи за кои ќе стане потреба во врска со редовното функционирање на Заедницата како самоуправна организација на работниците-осигурениците, а кои се однесуваат на правата и обврските од здравственото осигурување на осигурените лица, работните и други организации, а кои се предвидени со Законот, Статутот на Заедницата и општите и поединечни акти на Собранието на Заедницата и неговите органи.

Службата на Заедницата може по основа на самоуправен договор помеѓу Собранието на Заедницата и другите интересни заедници да врши

определени стручни, административни, финансиски и други работи за сметка на другите заедници, односно органи и организации. Договорите за вршење на таквите работи ги склучува директорот на Заедницата во согласност со Извршниот одбор на Собранието на Заедницата.

Член 2

Стручната служба во своето работење се служи со општествени средства за работа, кои Заедницата ги обезбедува и става на располагање и управување.

Заедницата е носител на овластувањето на користењето и располагањето на средствата за работа од претходниот став.

Во случај Стручната служба да преземе договорни обврски од ставот 3 на претходниот член, договорната страна за која ќе се вршат работите ќе обезбеди средства за работа.

Член 3

Работниците во Стручната служба ја сочинуваат работната заедница на истата.

Членовите на работната заедница по пат на општо, непосредно и тајно гласање ги избираат своите органи на самоуправувањето.

Називот на органите на самоуправувањето, нивниот состав, надлежноста, меѓусебните односи, начинот на избор и отповикување, како и нивниот однос и одговорност према работната заедница, работната заедница го регулира со општ акт.

Член 4

Работниците на Стручната служба се во работен однос со Заедницата како правно лице.

Член 5

На зградите во Прилеп, Крушево и Македонски Брод каде се работните простории на Стручната служба, односно службите, да се постават фирми со содржина: „Заедница на здравственото осигурување на работниците“ — Прилеп.

Член 6

Организацијата, техничката опременост, образованието и стручноста на работниците на Стручната служба мора да биде на современо ниво, кое ќе овозможи на заедниците за кои службата ги врши работите, квалитетно и ажурно да ја врши својата функција самоуправната организација на осигурениците, а на осигурените лица, работните и други организации им овозможи на еден пристапен и ефикасен начин да ги остваруваат своите права и обврски.

Член 7

Заради извршување на своите задачи Стручната служба ги има следните организациони единици и служби:

1. — Отсек за општи и собраниски работи,
2. — Отсек за работите од здравственото осигурување,
3. — Отсек за работите од пензиското и инвалидското осигурување, додаток на деца, работен стаж и матична евиденција,
4. — Отсек за финансии.

Заради приближување на работите од здравственото осигурување и другите работи на Стручната служба до осигурениците, Стручната служба има свои истурени служби во Крушево и Македонски Брод.

Член 8

Највисокиот орган на самоуправувањето на работната заедница на Стручната служба, во согласност со Извршниот одбор на Собранието на Заед-

ницата, ќе донесе Правилник за организацијата на работата, надлежностите и систематизацијата на работните места.

Во Правилникот од претходниот став поконкретно се утврдува организацијата на отсеците и службите, се утврдуваат потребните работни места, работите кои се обавуваат на истите, број на работниците за секое работно место односно работа, условите кои работникот треба да ги исполнува за да со успех може да ја обавува таа работа, како и школската спрема, работното искуство и сл.

Член 9

Правилникот за работните односи го донесува највисокиот орган на самоуправувањето на работната заедница на Стручната служба во согласност со Извршниот одбор на Собранието на Заедницата.

Член 10

Со Стручната служба непосредно раководи директорот на Заедницата.

Директорот е во работен однос со Заедницата. Директорот го поставува Собранието на Заедницата.

Директорот се поставува за време од 4 години, а по истек на ова време може пак да биде поставен.

Директорот одговара пред Собранието на Заедницата и неговите органи за својата работа и за работата на Стручната служба.

Член 11

Конкурсот за пополнување на работното место директор го распишува Конкурсна комисија според важечките прописи — ОЗРО.

Конкурсна комисија од претходниот став ја образува Извршниот одбор на Заедницата и се состои од 7 члена од кои 4 се членови на Собранието на Заедницата, а 3 од самоуправниот орган на службата — Советот.

Конкурсна комисија врз основа на распишаниот конкурс и од пријавените кандидати кои ги исполнуваат условите и најмногу одговараат за тоа работно место, на Собранието му предлага кандидати за избор.

Член 12

Собранието на Заедницата, по предлог на неговите органи или на работната заедница на Стручната служба, може да го разреши директорот от таа должност и пред истек на времето за кое е поставен, ако настани некоја од околностите поради кои по законските прописи (ОЗРО) му престанува работата на работникот и без негова согласност.

Член 13

Со отсеците на Стручната служба раководи раководителот, а со службите во Крушево и Македонски Брод еден од работниците кој за тоа ќе биде одреден од страна на самоуправниот орган на работната заедница.

Раководителите на отсеците се поставуваат на начин и постапка како и останатите работници во Стручната служба.

Член 14

Работното место директор е раководно место во Стручната служба.

Член 15

Доколку на упразнетото работно место директор не може да се постави-именува нов директор, Извршниот одбор на Собранието на Заедницата ќе именува без конкурс вршител на должноста директор.

Вршителот на должноста директор ги има сите права и обврски на директорот и на тоа работно место може да остане до 6 месеци. Ако во тој рок не се именува директор, Извршниот одбор во согласност со Собранието на Заедницата овој рок ќе го продолжи но најмногу за уште 6 месеци.

Член 16

При решавањето за правата на осигурените лица за кои Службата ги обавува работите, Службата применува соодветни закони, меѓународни договори и конвенции, статутите на заедниците, одлуки на Собранието на Заедницата и неговите органи, одредбите на Законот за општата управна постапка и посебни постапки.

На начин од претходниот став Службата постапува и кога издава уверенија или други исправи за кои води службена евиденција.

Член 17

Заедницата во имотно-правните односи ја застапува директорот.

Директорот е наредбодавец за извршување на финансискиот план на Заедницата, за ангажирање на средствата на Заедницата заради исплата на утврдените права на осигурените лица, за исплата на обврските на Заедницата кои произлегуваат од договорните односи и исплата на други обврски кои произлегуваат од одлуки на Собранието и неговите органи, односно од законите или Статутот.

Застапувањето на другите заедници директорот го врши по посебни овластувања по кои Стручната служба ги врши работите на истите, како и за својството на наредбодавец на истите заедници за работите од претходниот став, но во рамките на овластувањето.

Член 18

Директорот ги потпишува решенијата со кои Службата одредува права и обврски на осигурените лица и работните организации, како и сите други документи, акти и кореспонденцијата, — доколку за ова не овласти друг работник во Службата.

Директорот како застапник на Заедницата заклучува договори помеѓу Заедницата и здравствените и други работни организации, чија содржина ја уговорува Извршниот одбор односно посебна комисија. Спроведувајќи ги одлуките на Собранието и неговите органи директорот заклучува и други договори и презема обврски за Заедницата.

Член 19

Директорот на Заедницата има право и обврска да присуствува на седниците на самоуправните органи на Заедницата и на Службата, да учествува во дискусијата и да дава предлози и мислења за одделни прашања, без право на одлучување.

Ако директорот најде дека општ акт како и поединечен акт на Собранието и неговите органи или на органите на Стручната служба, освен поединечните акти донесени во управна постапка и актите по кои за одлучување е предвидена надлежност на суд, е во спротивност со Законот и овој статут, ќе го предупреди за тоа органот на управувањето. Ако и по предупредувањето од страна на директорот органот на управувањето остане при својот акт, директорот е должен во рок од 3 дена да му предложи на Советот за народно здравје и социјална заштита на Собранието на општина Прилеп да го запре таквиот акт од извршување.

До донесувањето на актот со кој се решава по предлогот за запирање, актот на органот на управувањето за кој е предложено запирање не може да се изврши.

Општинските собранија во Крушево и Македонски Брод ќе бидат известени за дадениот предлог, како и за решението по истиот.

Член 20

Собранието на Заедницата со своја одлука ќе утврди што се смета за деловна и општествена тајна од дејноста на Заедницата и кои лица и за кои работи се овластени да даваат податоци и информации на јавноста за спроведувањето на здравственото осигурување и воопшто за дејноста на Заедницата.

Член 21

Заедницата обезбедува средства за работа на Службата со издвојување на средства од своите приходи. Висината на овие средства Заедницата ги искажува во својот финансиски план.

Средствата кои Заедницата ги обезбедува на Службата ги опфаќаат материјалните трошоци и амортизацијата, личната и заедничката потрошувачка на работните луѓе во работната заедница и потребните средства за фондови на Службата.

Член 22

Ако Службата прими некои задачи кои не се опфатени со програмата за работа, средства за извршување на тие работи ќе обезбеди оној орган по чиј захтев или наредба се вршат.

Член 23

Работната заедница самостојно донесува општи акти со кои се регулира начинот на формирањето на доходот, распределбата на доходот и средствата за личен доход.

Член 24

Посебни средства за набавка на опрема над средствата од амортизацијата, како и средства за изградба, адаптација односно купување на работни простории, се обезбедуваат одвоено од средствата за работа на Службата и се доделуваат на Службата како наменски средства. Висината на овие средства ја одредува Собранието на Заедницата на предлог на највисокиот орган на управување на работната заедница на Службата.

Член 25

До изборот и конституирањето на органите на самоуправување на работната заедница на Службата, Советот на работната заедница и Извршниот одбор на Комуналниот завод за социјално осигурување во Прилеп продолжуваат со својот мандат под исти состав и надлежности по кои и се избрани.

Ова се однесува и за директорот на Комуналниот завод за социјално осигурување во Прилеп до избор-именување на директор на Заедницата.

Овластувањето и продолжувањето на работата на органите од ст. 1 и 2 на овој член ќе трае најкасно до 31. XII. 1972 година.

Член 26

До донесувањето на општите акти на Службата споменати во оваа одлука, но најкасно до 31. XII. 1972 година, ќе се применуваат актите на Комуналниот завод за социјално осигурување во Прилеп.

Член 27

Работниците на Комуналниот завод за социјално осигурување во Прилеп, со денот на отпочнување со работа на Службата стануваат — се преземаат како работници на Службата, а надлежните органи на истата ги поставува-распоре-

дува на соодветни работни места према нивните стручни-школски квалификации према систематизацијата на работните места.

Член 28

За прием на работа, распоредување на работни места и престанок на работата на работниците во Службата одлучуваат органите определени со Правилникот за работните односи на работниците на Службата и по постапката утврдена со тој Правилник и Основниот закон за работните односи.

Член 29

Стручната служба основана со оваа одлука ќе отпочне со работа од 1. I. 1973 година.

Конституирањето на Службата да се изврши најкасно до 31. XII. 1972 година, во согласност со Статутот на Заедницата, оваа одлука, како и актите на работната заедница на Службата.

Со денот на отпочнувањето со работа на Стручната служба, престанува со работа Комуналниот завод за социјално осигурување во Прилеп и истиот да се брише од регистарот на установите при Окружниот стопански суд во Битола.

Член 30

Ова одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се применува од 1. I. 1973 година.

Одлуката да се објави во „Службен весник на СРМ“.

Бр. 4728

26 октомври 1972 година

Прилеп

Претседател,
Ристо Џајкоски, с. р.

42.

Врз основа на член 104 од Основниот закон за установите („Службен лист на СФРЈ“ бр. 5/65), член 29 став 1 точка 6 од Основниот закон за организација и финансирање на социјалното осигурување („Службен лист на СФРЈ“ бр. 24/65) и член 230 од Статутот на Заедницата на здравственото осигурување на работниците — Прилеп, Собранието на Заедницата на здравственото осигурување на работниците — Прилеп, на својата редовна седница од 28 декември 1972 година, донесе

ОДЛУКА ЗА ПРЕСТАНОК НА КОМУНАЛНИОТ ЗАВОД ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРУВАЊЕ — ПРИЛЕП

I.

Комуналниот завод за социјално осигурување во Прилеп, формиран со одредбите на член 29 став 1 точка 6 од Основниот закон за организација и финансирање на социјалното осигурување за територијата на Комуналната заедница за социјално осигурување — Прилеп, престанува со работа на ден 31 декември 1972 година, и истиот да се брише од регистарот на установите при Окружниот стопански суд во Битола.

II.

На работниците од Комуналниот завод за социјално осигурување — Прилеп, на 31 декември 1972 година им престанува работата во смисла на одредбите од членот 109 од Основниот закон за работните односи.

III.

Основните средства и инвентарот на Комуналниот завод за социјално осигурување во Прилеп, утврдени во смисла на членот 148 од Законот за

здравственото осигурување и задолжителните видови на здравствената заштита на населението („Службен весник на СРМ“ бр. 21/71), како и правата и обврските на тој завод во врска со спроведувањето на здравственото осигурување се пренесуваат на Заедницата на здравственото осигурување на работниците — Прилеп.

IV.

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето и истата да се објави во „Службен весник на СРМ“.

Бр. 5773

28 декември 1972 година

Прилеп

Претседател,
Ристо Џајкоски, с. р.

43.

Врз основа на член 102 и 103 од Законот за здравственото осигурување и задолжителните видови на здравствената заштита на населението („Службен весник на СРМ“ бр. 21/71) и член 44 став 1 и член 175 од Статутот на Заедницата на здравственото осигурување на работниците — Прилеп, Собранието на Заедницата на здравственото осигурување на работниците — Прилеп, на својата седница одржана на 28 декември 1972 година, донесе

ОДЛУКА ЗА СТАПКИТЕ И ТАРИФАТА НА ПРИДОНЕСИТЕ ЗА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ И СТАПКАТА НА ПОСЕБНИОТ ПРИДОНЕС ЗА КОРИСТЕЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНАТА ЗАШТИТА ВО СТРАНСТВО ЗА 1973 ГОДИНА

Член 1

Стапката на придонесот за здравственото осигурување за 1973 година се определува во височина од 7,50% од личниот доход и другите примања, во која се содржани:

— стапката на придонесот за задолжителните видови на здравствената заштита од 2,50% и

— стапката на придонесот за правата од здравствената заштита над задолжителните видови и другите права од здравственото осигурување од 5,00%.

Тарифата на придонесот за здравственото осигурување за случај на несреќа на работа и заболување од професионални болести се определува во височина од 0,50% од основицата од која се пресметуваат придонесите за здравственото осигурување предвидени во став 1 на овој член.

Член 2

Стапката на придонесот за здравственото осигурување на уживателите на пензии се определува на 10,55% од нето основицата.

Член 3

Посебниот придонес за користење здравствена заштита во странство се определува во височина од 15% од нето личниот доход односно основицата утврдена со посебна одлука.

Посебниот придонес од претходниот став се распоредува по видови на правата сразмерно на стапките односно тарифата на придонесот определени во член 1 на оваа одлука.

Член 4

Доколку со Законот за здравственото осигурување и задолжителните видови на здравствената заштита на населението (во натамошниот текст: За-

колот) и другите општи акти на Заедницата, основаната за пресметување на придонесите е определена во негов износ, придонесите за здравственото осигурување се пресметуваат и плаќаат по стапки односно тарифа пресметана за примена на неговите лични доходи односно примањата.

Пресметувањето на стапките и тарифата на начин предвиден во претходниот став се врши и кога личните доходи исклучително се пресметуваат и плаќаат во него износи, како и во случаи кога во личниот доход не се содржани сите придонеси од личниот доход или истите се плаќаат по други стапки по кои придонесот се пресметува и плаќа за поголем број работници запослени во работни организации.

Придонесите за здравственото осигурување и посебниот придонес за користење здравствена заштита во странство ќе се уплатува со еден налог-уплатница.

Член 5

Обврзникот за уплата на придонесот должен е, согласно член 105 од Законот, при уплата на придонесите за здравствено осигурување и посебниот придонес за користење на здравствената заштита во странство на самиот налог-уплатница да даде спецификација за уплатените придонеси по видови на правата, со ознака на основницата и периодот за кој се пресметува и уплатува придонесот.

Доколку обврзникот за уплата на придонесите не го пополни налогот-уплатницата согласно одредбата од став 2 на овој член, службата односно поштата нема да го прими налогот-уплатницата во смисла на членот 38 од Законот за Службата на општественото книговодство.

Член 6

Придонесите ги пресметуваат и плаќаат обврзниците на начин утврден со Законот, Одлуката за привремено регулирање на одделни прашања во врска со финансирањето на здравственото осигурување на работниците, финансиското работење на Заедницата и пресметувањето и плаќањето на придонесите на здравственото осигурување и другите општи акти на Заедницата.

Член 7

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден по објавувањето во „Службен весник на СРМ“, а ќе се применува од 1 јануари 1973 година.

Бр. 5774

28 декември 1972 година

Прилеп

Претседател,

Ристо Џајкоски, с. р.

ЗАЕДНИЦА НА ЗДРАВСТВЕНОТО
ОСИГУРУВАЊЕ НА ЗЕМЈОДЕЛЦИТЕ — ПРИЛЕП

44.

Врз основа на член 88 од Законот за здравственото осигурување и задолжителните видови на здравствената заштита на населението („Службен весник на СРМ“ бр. 21/71), Собранието на Заедницата на здравственото осигурување на земјоделците — Прилеп, на седницата одржана на 27. X. 1972 година, донесе

СТАТУТ НА ЗАЕДНИЦАТА НА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА ЗЕМЈОДЕЛЦИТЕ — ПРИЛЕП

Глава I

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Осигурениците од подрачјето на општините: Крушево, Македонски Брод и Прилеп основаа Заедница на здравственото осигурување на земјодел-

ците со изјаснување на мнозинството на собирите (член 82 од Законот) (во натамошниот текст: Заедница).

Заедницата е самоуправна организација на осигурениците-земјоделци, во која тие, врз начелата на заемност и солидарност, самостојно ги утврдуваат правата и обврските од здравственото осигурување.

Член 2

Со овој статут се регулира кругот на осигурениците лица, обемот на нивните права и обврски, начинот на обезбедување средства за остварување на осигурениците права, составот и делокругот на органите на управувањето и времето за кое тие органи се избираат, како и условите и начинот на нивното избирање односно разрешување, начинот на остварувањето на самоуправните права на осигурениците, утврдувањето на прашањата што се регулираат со општи акти, прашањата за кои се одлучува по пат на референдум и начинот на вршењето на стручните и административните работи на Заедницата.

Член 3

Осигурениците задолжително се осигуруваат себе и членовите на своите семејства на здравствена заштита и другите права од здравственото осигурување утврдени со закон и овој статут.

Член 4

Во Заедницата осигурениците ги обезбедуваат и задолжителните видови на здравствената заштита што се утврдени со закон.

Член 5

Осигурениците за себе и членовите на своите семејства самостојно ги утврдуваат во Заедницата: здравствената заштита и другите права и обврски од здравственото осигурување, обемот и нивото на правата, условите и начинот на нивното користење, како и средствата потребни за остварување на тие права според законот и овој статут.

Член 6

Во рамките на Заедницата осигурениците ги здружуваат средствата заради остварување здравствена заштита и други права од здравственото осигурување за себе и членовите на своите семејства.

Средствата за остварување на здравствената заштита и другите права од здравственото осигурување се обезбедуваат со придонесот од осигурениците, со учество на општествено-политичките заедници и со други приходи.

Член 7

Од придонесот и другите приходи се формираат средства на Заедницата.

Правата од здравственото осигурување се остваруваат на товар средствата на Заедницата доколку нивното користење е во согласност со начинот на користењето утврден со закон, овој статут и другите општи акти на Заедницата.

Осигурениците учествуваат во трошоците при користењето на здравствената заштита доколку за одделни категории осигурени лица или за одделни видови на здравствена заштита со закон и овој статут не се ослободени од такво учество.

Член 8

Во програмирањето, планирањето и унапредувањето на здравствената заштита и нејзината материјална основа, во развојот на самоуправните односи, во создавањето на што поповолни услови за користење на здравствената заштита и што по-

рационална употреба на средствата на здравствената заштита, како и во спроведувањето на превентивните мерки и акции, Заедницата соработува со други заедници на здравственото осигурување, општествено-политичките заедници, здравствените работни организации и нивните асоцијации и други организации.

Содржината и формите на соработката и обезбедувањето на финансиските средства потребни за спроведување на програмите и задачите за развој на здравствената заштита се утврдуваат преку самоуправните договори.

Член 9

За определени ризици во спроведувањето на здравственото осигурување, Заедницата се реосигурува во Сојузот на заедниците на здравственото осигурување на земјоделците на Македонија.

Член 10

Никој не може да ги намали или ограничи правата на осигурените лица што им се обезбедуваат со закон и со овој статут.

Правата од здравственото осигурување не можат да се пренесуваат од едно на друго лице.

Член 11

Заедницата ја сочинуваат односно ги опфаќа земјоделските осигуреници од подрачјата на општините: Крушево, Македонски Брод и Прилеп.

Називот на Заедницата е: Заедница на здравственото осигурување на земјоделците — Прилеп. Седиштето на Заедницата е во Прилеп.

Член 12

Заедницата има својство на правно лице.

Заедницата е регистрирана кај Окружниот стопански суд во Битола.

Член 13

Заедницата има свој печат и штембил.

На печатот кружно е испишан текстот: „Заедница на здравственото осигурување на земјоделците“, а во средината хоризонтално „Прилеп“.

Штембилот е во форма на правоаголник во кој е испишано името на Заедницата со дополнување на број, датум и година.

Член 14

Статутот и другите општи акти на Заедницата се објавуваат во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Член 15

Целокупната дејност на Заедницата како самоуправна организација треба да биде достапна на осигурениците. За таа цел Заедницата задолжително ги информира осигурениците за:

1) програмата за остварување и унапредување на здравствената заштита на осигурените лица;

2) договорните обврски на здравствените работни организации во поглед на пружањето на здравствените услуги на осигурените лица, цените и слично;

3) резултатите на финансиското работење на Заедницата;

4) другите поважни прашања кои се од поголем интерес за осигурениците (за мерките на рационална и поефикасна здравствена заштита, за воведување на нови или измена на постојните права од здравственото осигурување, за условите на остварување на тие права и слично).

Информирањето на осигурениците се врши по пат на средствата за јавно информирање (печатот, радиото, телевизијата и слично) или по пат на собири на осигурениците.

Годишниот извештај за работењето и завршената сметка на Заедницата задолжително се доставуваат на сите општински собранија.

ГЛАВА II

САМОУПРАВУВАЊЕ ВО ЗАЕДНИЦАТА

Член 16

Осигурениците во рамките на Заедницата го остваруваат самоуправувањето непосредно — по пат на референдум и собираите на осигурениците и посредно — преку Собранието на Заедницата, нејзините органи и советите на осигурениците.

Член 17

Непосредното самоуправување во Заедницата осигурениците го остваруваат:

— со непосредно одлучување за поважните прашања по пат на референдум;

— со непосредно изјаснување по предлозите за поважните акти на Заедницата преку собираите на осигуреници.

Член 18

По пат на референдум осигурениците задолжително одлучуваат:

1. кога се менува кругот на осигурените лица утврден со овој статут,

2. во случај на соединување со друга заедница од иста категорија осигуреници, односно различна категорија на осигуреници.

Член 19

Одлука за распишување референдум донесува Собранието на Заедницата по сопствена иницијатива или по предлог на осигурениците односно на органите на Заедницата утврдени со овој статут.

Член 20

Изјаснување по пат на референдум можат да предлагаат:

1) осигурениците — непосредно;

2) извршниот одбор на Собранието на Заедницата.

Предлогот за спроведување на референдум мора да биде поткрепен со образложение, а се поднесува на Собранието на Заедницата во писмена форма.

Собранието на Заедницата задолжително распишува референдум кога тоа го бараат $\frac{1}{2}$ од вкупниот број осигуреници на подрачјето на општината.

Член 21

Референдумот, по правило, се спроведува на целото подрачје на Заедницата со учество на сите осигуреници здружени во Заедницата.

Член 22

Со одлуката за распишување на референдумот се утврдуваат прашањата по кои ќе се одлучува на референдумот, како и времето за неговото спроведување.

Член 23

Референдумот се спроведува со тајно гласање со гласачки ливчиња и тоа истовремено на целото подрачје за кое е распишан референдумот.

Прашањата на гласачкото ливче мора да бидат формулирани прецизно и недвосмислено, така што учесникот на референдумот може да одговара со „за или „против“ предлогот.

Член 24

Собранието на Заедницата именува комисија за спроведување на референдумот, која има претседател и четири члена и ист број заменици.

Член 25

Референдумот се смета за полноважен ако на истиот учествуваат повеќе од 50% од вкупниот број на осигурениците запишани во гласачките списоци.

Ке се смета дека на референдумот е усвоена одлука за која гласало мнозинство од учесниците кои учествувале во гласањето.

Член 26

Референдумот се спроведува по постапката предвидена со Законот за постапката за распишување и спроведување на референдум и одредбите на овој статут.

Собир на осигурениците

Член 27

Собирот на осигурениците е една од непосредните форми на самоуправувањето на осигурениците во здравственото осигурување.

Член 28

На собирот осигурениците го разгледуваат и се изјаснуваат по предлог-статутот на Заедницата, правилникот за начинот и условите за остварување на здравствената заштита, за други поважни прашања од здравственото осигурување кога за тоа одлучува Собранието на Заедницата.

Член 29

Собирите на осигурениците се организираат по селата и населените места за едно и повеќе села, во зависност од бројот на осигурениците.

Собирите на осигурениците од ставот 1 на овој член ги утврдува Собранието на Заедницата со посебна одлука.

Собирите ги свикнува по потреба Извршниот одбор.

Член 30

Собирот на осигурениците полноважно одлучува ако на него присуствуваат повеќе од една десетина од осигурениците на подрачјето за кое собирот ги усвојува со мнозинство на гласови од присутните.

Органи на самоуправувањето на Заедницата

Член 31

Органи на управувањето на Заедницата се:

1. Собранието на Заедницата, и
2. Советите на осигурениците.

Собрание на Заедницата

Член 32

Собранието на Заедницата е највисок орган на управувањето.

Собранието на Заедницата своите одлуки ги донесува во согласност со законот и овој статут.

Собранието се состои од 35 члена.

Член 33

Собранието го сочинуваат членови избрани од осигурениците по изборна единица.

Изборните единици ги утврдува Собранието со посебна одлука.

Изборот на членовите на Собранието се врши со тајно гласање.

Собранието од редот на своите членови избира претседател и негов заменик.

Член 34

Мандатот на членовите на управувањето на Заедницата трае 4 години.

Никој не може повеќе од двапати еднопосредно да биде член на истиот орган на управувањето на Заедницата.

Член 35

За член на органот на управувањето на Заедницата може да биде избран осигуреник на кого тоа својство му е утврдено со закон и овој статут.

Член 36

На членовите на органите на управувањето на Заедницата им престанува мандатот и пред истекот на времето за кое се избрани односно именувани:

- 1) со оставка;
- 2) со отповикување односно разрешување;
- 3) со престанок на својството осигуреник на Заедницата.

Член 37

Во случај на престанок на мандатот на одделни членови на управувањето на Заедницата на еден од начините наведени во претходниот член, на нивно место се избираат други членови со дополнителни избори.

По исклучок, дополнителен избор нема да се изврши во колку до истекот на мандатот на членовите на некој орган на управувањето не преостанува повеќе од шест месеци.

Член 38

Работата на членовите на Собранието и неговите органи е почесна.

На членовите на управувањето на Заедницата им припаѓа надоместок на патни трошоци и дневници и надоместок за изгубена заработувачка (личен доход).

Условите за остварување на надоместоците и нивната височина Собранието ќе ги регулира со посебна одлука.

Член 39

Собранието на Заедницата има: Извршен одбор, Одбор за здравствено осигурување, Одбор за организација и финансирање и Комисија за жалби.

Собранието на Заедницата може, по потреба, да именува и други повремени органи и комитети за разгледување и проучување на поодделни прашања.

Член 40

Собранието работи на седници кои можат да се одржат ако на седницата присуствуваат повеќе од половината од членовите на Собранието.

Собранието своите одлуки ги донесува со мнозинство на гласови од присутните членови, освен во случаите кога со закон односно овој статут е предвидено потребно мнозинство.

Собранието на Заедницата и неговите органи работат според Деловникот за работа на органите на управувањето на Заедницата, кој го донесува Собранието.

Член 41

Начинот на избирањето и отповикувањето односно разрешувањето, како и начинот на кандидирањето и сите други прашања сврзани со изборот на органите на управувањето на Заедницата и нивните тела, доколку не е регулиран со овој статут, се регулира со Правилникот за избор и отповикување на органите на управувањето.

Член 42

Заедницата ја претставува претседателот на истата во согласност со законот, прописите донесени врз основа на закон, овој статут и други акти на Заедницата.

Претседателот врши и други работи утврдени со Деловникот на Собранието.

За својата работа претседателот е одговорен пред Собранието.

Член 43

Собранието на Заедницата во својот делокруг на работа ги врши следниве работи:

1) донесува Статут и други општи акти со кои се утврдуваат правата и обврските на осигурениците;

2) утврдува програма за дејноста на здравственото осигурување и мерки за унапредување на здравствената заштита на осигурените лица и ја определува политиката на користење на средствата на Заедницата, како и дава насоки за функционирање на Службата со цел за полесно остварување правата на осигурениците и порационално работење на фондовите на Заедницата, економично трошење и рентабилно вложување на средствата на Заедницата;

3) утврдува стапка односно тарифа на придонесот за здравственото осигурување;

4) утврдува стапка по која се издвојуваат средствата во резервниот фонд на Заедницата;

5) донесува финансиски планови и ги усвојува завршните сметки на фондовите на Заедницата;

6) одлучува за обезбедување дополнителни средства и за начинот на покривање на загубите во работењето на фондовите на Заедницата;

7) одлучува за вложување на расположивите средства на Заедницата во депозит кај банката и за давање наменски кредити од расположивите средства;

8) склучува спогодби со други интересни заедници и фондови за вршење на дел или на целокупната работа на тие заедници од страна на Службата на Заедницата;

9) спогодбено го определува со собранијата на другите заедници на здравственото осигурување начинот на управувањето на фондот на реосигурувањето, обемот на ризиците што се реосигуруваат, тарифите на премиите за реосигурувањето, надоместоците што се обезбедуваат во случај на стапување на реосигурените ризици и условите и постапката за остварување на овие ризици;

10) склучува договори со здравствените работни организации за пружање здравствени услуги на осигурените лица;

11) соработува со други органи и организации во работите од заеднички интерес, а посебно во поглед на програмирањето и спроведувањето на здравствената заштита на населението;

12) ги избира и отповикува членовите на Извршниот одбор и другите тела на Собранието и неговите органи;

13) ги разгледува прашањата, предлозите и барањата што ќе му бидат упатени на Собранието;

14) именува и отповикува членови на Сојузот на заедниците на Македонија и одлучува за други работи со членството на Сојузот;

15) Собранието на Заедницата врши и други работи што му се ставени во делокруг со закон, овој статут и другите општи акти на Заедницата.

Собранието може да го овласти Извршниот одбор или Комисијата да во име на Собранието одлучува за заклучување на договори со поедини здравствени и други работни организации.

СОВЕТИ НА ОСИГУРЕНИЦИТЕ

Член 44

Собранието на Заедницата со своја одлука формира Совет на осигурениците на подрачјето на секоја општина на територијата на Заедницата.

Со Одлуката за формирање на Совети на осигурениците поблиску се одредува составот и начинот на избор на членовите на Советот.

Член 45

Советите на осигурениците ги вршат особено следните работи:

1) расправаат за прашања од здравственото осигурување и за средствата потребни за неговото спроведување;

2) расправаат по нацртите на општите акти на Заедницата, правилниците, програмите, заклучоците и др.;

3) го разгледуваат годишниот извештај на Заедницата;

4) даваат иницијатива по прашања од интерес за Заедницата;

5) му предлагаат на Собранието распишување на референдум по поедини важни прашања.

ИЗВРШЕН ОДБОР

Член 46

Извршниот одбор на Собранието е извршен орган на Собранието кој се грижи за правилно и благовремено спроведување и извршување на одлуките и заклучоците на Собранието и утврдува предлози за решавање на сите прашања од надлежноста на Собранието.

Член 47

Извршниот одбор ги врши особено следниве работи:

1) се грижи за благовремено и правилно извршување на одлуките и заклучоците на Собранието на Заедницата;

2) се грижи за правилно остварување правата на осигурените лица;

3) се грижи за извршување на финансиските планови во поглед на остварувањето на приходите и рационално користење и вложување на средствата на фондовите на Заедницата, согласно насоките и заклучоците на Собранието на Заедницата;

4) му поднесува на Собранието предлог-програма за спроведување и унапредување на здравствената заштита на осигурените лица, како и предлози на финансиските планови и завршните сметки на фондовите на Заедницата;

5) предлага основи и насоки за склучување договори со здравствените и други организации кои учествуваат во спроведувањето и финансирањето на здравственото осигурување;

6) ги разгледува условите под кои осигурените лица ја остваруваат здравствената заштита и другите права од здравственото осигурување, за која цел презема или предлага на другите органи и организации преземање на соодветни мерки за остварување на поповолни услови;

7) ги разгледува поплаките на осигурениците во врска со работата на Службата на Заедницата (организација) и здравствените работни организации и презема односно предлага соодветни мерки во отстранувањето на неправилностите;

8) утврдува предлог-статут и други општи акти што ги донесува Собранието на Заедницата;

9) прибира и ги проучува сугестиите и предлозите на осигурениците во врска со остварувањето на правата на осигурениците и за рационалното трошење средствата на фондовите;

10) врши и други работи што ќе му бидат ставени во задача од Собранието на Заедницата.

Член 48

Извршниот одбор на Собранието се состои од 9 члена.

Членовите на Извршниот одбор се избираат од редовите на членовите на Собранието.

Изборот на членовите на Извршниот одбор се врши на првата седница на Собранието.

Мандатот на членовите на Извршниот одбор трае четири години.

Никој не може да биде избран повеќе од два пати еднопосредно за член на Извршниот одбор.

Член 49

Извршниот одбор од редот на своите членови избира претседател и негов заменик.

Извршниот одбор го свикнува и со седницата раководи претседателот, односно неговиот заменик.

Одбор за здравствено осигурување

Член 50

Одборот за здравствено осигурување се состои од претседател и четири члена кои ги бира Собранието од својата средина и работниците на Службата.

Член 51

Одборот за здравствено осигурување ги врши следните работи:

1. ги анализира појавите и проблемите во здравственото осигурување и здравствените работни организации и предлага мерки за подобрување на здравствената заштита,

2. ја регулира Програмата за дејноста на здравственото осигурување и здравствената заштита на осигурените лица и Програмата за здравствена заштита на населението од подрачјето на Заедницата, со цел за ускладување на здравствената заштита на осигурениците,

3. разгледува и предлага форми за договарање со здравствените и други работни организации,

4. го разгледува предлогот за договарање за обезбедување здравствена заштита на осигурените лица со здравствените работни организации,

5. ги разгледува видовите на услуги и цените што се договараат со здравствените и други работни организации,

6. ги разгледува нацрт-одлуките за учество на осигурените лица во дел од трошоците за здравствена заштита,

7. го разгледува и нацртот на Правилникот за спроведување на здравствената заштита,

8. ги разгледува и анализира појавите и проблемите во врска со остварувањето на задолжителните видови на здравствена заштита и предлага мерки и акции за нивно спроведување,

9. го разгледува и анализира извршувањето обемот на задолжителните видови на здравствена заштита на населението,

10. учествува во соработката со работни и други организации во врска со спроведувањето и усовршувањето на заштитата при работата,

11. врши и други работи за кои ќе го овласти Собранието односно Извршниот одбор.

Одбор за организација и финансирање

Член 52

Одборот за организација и финансирање има претседател и четири члена кои ги избира Собранието од својата средина и работниците на Службата.

Член 53

Одборот ги врши особено следните работи:

1. ги разгледува предлозите на Статутот и другите општи акти кои ги донесува Собранието,

2. го разгледува нацртот на Финансискиот план и Завршната сметка пред нивното конечно донесување-усвојување,

3. ги разгледува нацртите на актите за одредување висината на стапките на придонесот за здравствено осигурување,

4. го следи движењето на приходите и расходите на средствата за здравствено осигурување и предлага мерки за нивно рационално користење,

5. ги анализира појавите и проблемите во врска со финансирањето на здравственото осигурување, расправа за инструментите за финансирањето и му предлага на Собранието соодветни мерки,

6. соработува со работните и други организации при разрешувањето на поедини прашања во врска со финансирањето и дава соодветни предлози,

7. врши и други работи по овластување на Собранието и Извршниот одбор.

Комисија за жалби

Член 54

Комисијата за жалби се состои од претседател и два члена и ист број заменици, кои ги избира Собранието од своите редови и работниците на Службата.

Член 55

Комисијата ги врши следниве работи:

1. решава по жалби на осигурените лица, поднесени против првостепените решенија, со кои во рамките на Заедницата е одлучено за правата од здравственото осигурување,

2. ги разгледува општите примедби и приговори на осигурените лица, органите и организациите во врска со правата од здравственото осигурување и за истите го известува Собранието односно извршниот одбор и предлага соодветни мерки,

3. врши и други работи кои ќе му ги довери Собранието.

Глава III

ОСИГУРЕНИЦИ

Член 56

Како осигуреници-земјоделци се сметаат сите лица што се занимаваат со земјоделска дејност или со риболов како единствено или главно занимање, без оглед на тоа дали имаат приходи од друга дејност, ако не се осигурени по друг основ.

Како земјоделци во смисла на овој закон се сметаат и членовите на домаќинството на лицата од ставот 1 на овој член кои тие ги издржуваат.

Како домаќинство во смисла на претходниот став се смета заедницата на живеење, стопанисување и трошење на остварените приходи.

Член 57

Како членови на домаќинството на осигуреникот-земјоделец се сметаат членовите на потесното семејство, брачниот другар и децата на осигуреникот родени во брак или вон брак, посиноци и деца земени на издржување, како и издржувани: татко, мајка, очув, макеа, посвоител, дедо, баба (родители на осигуреникот).

Член 58

Според одредбите на овој статут е осигурен и разведениот брачен другар на кој со судска одлука му е определено издржување ако во моментот на разводот бил постар од 45 години (жена) односно 60 години (маж). Брачниот другар што во моментот на разводот бил помлад од 45 години односно 60 години го продолжува осигурувањето според овој закон, ако кај него постои инвалидност од I категорија во смисла на прописите од инвалидското осигурување.

Член 59

Децата на осигуреникот се осигурени до исполнување на 15 годишна возраст, а ако се на школување — до крајот на пропишаното редовно школување, но најдоцна до исполнувањето на 26 годишна возраст.

Ако децата од став 1 на овој член го прекинале редовното школување поради болест, тогаш тие се осигурени и за времето на траењето на таквата болест, а ако го продолжат редовното школување, се продолжува осигурувањето и по истекот на определените возрастни граници, но најдолго толку колку што траел прекилот на школувањето поради болест.

Ако децата од ставот 1 на овој член станат неспособни за самостоен живот и работа, во смисла на прописите за инвалидското осигурување, пред да исполнат 15 години, односно додека се на редовно школување во смисла на став 1 и 2 од овој член, тие се осигурени и за сето време додека трае таквата неспособност.

Осигурени се и децата од ставот 1 на овој член што ќе станат неспособни за самостоен живот и работа во смисла на прописите за инвалидското осигурување по истекот на периодот од став 1 до 3 на овој член додека трае таквата неспособност, ако ги издржува осигуреникот затоа што немаат сопствени приходи доволни за издржување, кои ги утврдува Заедницата со посебен акт.

Децата кои осигуреникот ги зел на издржување се осигурени, по правило, ако немаат родители. Децата кои имаат еден или двајца родители, осигурени се како деца кои осигуреникот ги зел на издржување ако родителите поради својата здравствена состојба и други околности не се способни за стопанисување, односно не се во состојба да се грижат за децата и нивното издржување, а децата и нивните родители немаат сопствени приходи за издржување на децата.

Член 60

Родителите на осигуреникот од членот 57 од овој статут се осигурени ако тој ги издржува поради тоа што не се способни за стопанисување и што немаат сопствен имот и други приходи за издржување.

Родителите од ставот 1 на овој член се неспособни за стопанисување:

- 1) ако навршиле 65 години живот (маж) односно 55 години (жена), или
- 2) ако се помлади, а не се способни за стопанисување, која неспособност е рамна на инвалид од I категорија во смисла на прописите од инвалидското осигурување.

Мерилата и критериумите во врска со имотниот цензус од ставот 1 на овој член ги утврдува Собранието на Заедницата со посебна одлука.

Глава IV

ПРАВА ОД ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ

I. Здравствена заштита

Член 61

Со здравственото осигурување во случаите и под условите определени со закон и овој статут, Заедницата на осигурениците им обезбедува:

- 1) здравствена заштита што врз основа на закон задолжително се спроведува по пат на здравственото осигурување (задолжителните видови на здравствена заштита);
- 2) здравствена заштита што се установува со овој статут.

Член 62

На осигурениците им се обезбедуваат задолжителни видови на здравствена заштита на:

- 1) откривање, спречување, сузбивање и лекување на туберкулозата, венеричните и другите заразни болести што подлежат на задолжително пријавување;
- 2) нега и лекување на оние душевни болни што, поради природата и состојбата на болеста, можат да го загрозат животот на другите луѓе или да ги оштетат материјалните блага на околината;
- 3) здравствената заштита на жените во врска со бременост, породување, мајчинство и контрацепција;
- 4) целосна здравствена заштита на новороденчињата, доенчињата и децата до 15 годишна возраст;
- 5) здравствена заштита на школската младина и редовните студенти до определена возраст, и тоа преку: систематски прегледи и имунизација, заштита и лекување на забите, спречување, сузбивање и лекување на реуматичната треска; протетички и рехабилитациони мерки кај оштетувањето на аномалиите на видот и слухот и кај ортопедските аномалии и деформации;
- 6) активност на рано откривање на малигните заболувања, шеќерната болест и мускулната дистрофија и нивно лекување;
- 7) активност на здравствено воспитување на населението;
- 8) набавка на сите видови лекарства и санитарски материјал потребен во врска со лекувањето.

Член 63

Обемот на правата од претходниот член и поблиски критериуми за нивната реализација се утврдуваат со програма на Собранието на Социјалистичка Република Македонија.

Член 64

Покрај задолжителните видови на здравствена заштита, на осигурениците им се обезбедува здравствена заштита во поширок обем која се состои од:

- 1) преглед и лекување кај лекар од општа практика и лекар-специјалист во сите видови на амбулантно-поликлиничките здравствени работни организации, како и потребни лабораториски испитувања во врска со прегледот;
- 2) стационарно лекување во сите стационарни здравствени работни организации, вклучувајќи ги и специјализираните стационари, освен стационарите со примена на природните фактори за лекување;
- 3) прегледи, лекување, пломбирање и вадење на заби во сите забоздравствени ординации, вклучувајќи ја и специјалистичката ортодонција.

Член 65

Осигурениците имаат право да користат превоз со кола за итна помош кога тоа е неопходно за пренос на болниот од станот до најблиската здравствена работна организација која може да му пружи потребна лекарска помош.

Член 66

Собранието на Заедницата може да утврди учество на осигурениците во трошоците при користење на здравствената заштита од член 64 и 65 од овој статут, со тоа што тоа учество не може да биде поголемо од 50% од договорната вредност на услугите.

Член 67

Собранието на Заедницата може да утврди листа на лекови кои можат да се препишуваат врз товар на средствата на фондот на Заедницата.

Собранието на Заедницата може да го овласти Собранието на Сојузот на заедниците на здравственото осигурување на земјоделците на Македонија да утврди листа на лекови кои ќе можат да се препишуваат врз товар на средствата на Заедницата.

Глава V

ОСТВАРУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА ПРАВАТА

Општи одредби

Член 68

Осигурените лица ги остваруваат правата од здравственото осигурување на начин и под условите пропишани со закон, овој статут и другите општи акти на Заедницата, како и договорот заклучен помеѓу Заедницата и здравствените работни организации за пружање на здравствените услуги на осигурените лица (во натамошниот текст: договор за вршење на здравствени услуги).

Член 69

Права од здравственото осигурување може да оствари лице на кое му е признаено својството на осигурено лице.

Својството на осигурено лице го утврдува Службата на Заедницата врз основа на пријавата за осигурување што ја поднесува старешината на домаќинството на осигуреното лице во рокот што ќе го утврди со општ акт Собранието на Заедницата.

Со признавање својството на осигурено лице се издава здравствена легитимација, врз основа на која се докажува својството на осигурено лице.

Образецот на здравствената легитимација го пропишува надлежен државен орган определен со закон.

Член 70

Доколку Службата на Заедницата одбие на осигуреното лице да му го признае тоа својство, должа е одбивањето да го утврди со решение, кое да го достави на заинтересираното лице.

Против решението од претходниот став старешината на домаќинството или заинтересираното лице може да поднесе жалба до Комисијата за жалби, чие решение е конечно.

Остварување на здравствена заштита

1. Заеднички одредби

Член 71

Осигурените лица ја остваруваат здравствената заштита на товар на средствата на Заедницата непосредно преку здравствените работни организации, кои се осposобени за пружање на соодветни здравствени услуги.

Член 72

Осигурените лица имаат право на слободен избор на здравствена работна организација и лекар кој ќе им пружа здравствена заштита.

Начинот и условите под кои осигурените лица ќе ги користат услугите на здравствените работни организации и здравствените работници, ги утврдува со посебен правилник Заедницата.

2. Учество на лекарските комисии во постапката

Член 73

Во пружање на здравствената заштита и во постапката за остварување на правата по овој статут учествуваат: лекар, лекарска комисија и комисија на лекари-вештачи.

Член 74

Заедницата со општ акт ги формира лекарската комисија и комисијата на лекари-вештачи, со кој го утврдува составот, надлежноста и начинот на работата на овие комисии.

Заедницата спогодбено со Заедницата на здравственото осигурување на работниците од подрачјето можат да формираат заеднички комисии од претходниот став.

Заедницата поблиску ги утврдува задачите на лекарот-поединец за спроведувањето на здравствената заштита на осигурениците.

3. Приговор на оценката на лекарот-поединец и лекарската комисија

Член 75

Ако осигуреникот не е задоволен со оценката што ја дал лекарот, може да изјави приговор до надлежната лекарска комисија.

Приговорот се поднесува усно или писмено до лекарот против чија оценка е изјавен приговорот или непосредно до лекарската комисија, во рок од 48 часа од соопштувањето на оценката.

Лекарот на кого му е изјавен приговорот усно, ако не ја преправи својата оценка, должен е да направи за тоа забелешка што ја потпишува и осигуреникот.

Лекарот на кого му е изјавен приговорот должен е веднаш да го достави предметот до надлежната лекарска комисија.

Член 76

Оценката за здравствената состојба на осигуреното лице и за начинот на лекувањето, комисијата ја дава врз непосредно извршен преглед на осигуреното лице или врз основа на постојната медицинска документација и тоа треба да биде на полно образложено и во согласност со медицинската документација што служела како основ за давање на оценката.

Оценката што ја дала лекарската комисија по повод изјавениот приговор против оценката на лекарот е конечна.

За оценката на лекарската комисија писмено ќе се известат: лекарот, Службата на Заедницата и осигуреното лице.

Член 77

Против оценката на лекарската комисија може да се поднесе приговор до комисијата на лекари-вештачи во рок од 3 (три) дена од денот на соопштувањето на оценката на лекарската комисија, во случаи и под условите утврдени со овој статут.

Приговорот се поднесува писмено до лекарската комисија против чија оценка се изјавува приговорот. Комисијата е должна приговорот, заедно со предметот, веднаш да го достави до комисијата на лекари-вештачи. Приговорот може да се поднесе писмено и непосредно до комисијата на лекари-вештачи.

Член 78

Комисијата на лекари-вештачи должна е веднаш да го земе во постапка приговорот, заради давање на своја оценка.

Комисијата ја дава својата оценка врз основа на медицинската документација, а може, ако најде дека тоа е потребно, и да го повика осигуреникот на преглед. Ако комисијата смета дека е потребно да се дополни медицинската обработка, ќе ги определи без одлагање потребните медицински испитувања.

Член 79

Оценката што ја дала комисијата на лекари-вештачи по повод изјавениот приговор против оценката на лекарската комисија е конечна.

За оценката на комисијата на лекари-вештачи писмено ќе се известат: осигуреникот, лекарската комисија против чија оценка е изјавен приговорот, лекарот-поединец и Службата на Заедницата.

Член 80

При решавањето за правата од здравственото осигурување на осигурените лица ќе се применуваат одредбите на Законот за општа управна постапка, ако со закон и овој статут не е поинаку определено.

Глава VI

СЛУЖБА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ

Член 81

Вршењето на стручните, финансиските, административните и другите работи во врска со спроведувањето на здравственото осигурување, како и поради функционирањето на Заедницата како самоуправни организација на земјоделците, Заедницата, со самоуправен договор, го доверува на Заедницата на здравственото осигурување на работниците во Прилеп, со тоа да нејзината Стручна служба за спроведување на здравственото осигурување ги врши овие работи.

Овластувањата и надлежностите кои Заедницата на здравственото осигурување на работниците — Прилеп ги дала на Стручната служба и на директорот на Заедницата со својот статут и другите општи акти аналогно можат да се применуваат и во вршењето на работите за оваа заедница.

Глава VII

ФИНАНСИРАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ

Член 82

Средствата за остварување на правата од здравственото осигурување се обезбедуваат со придонес од осигурениците, со учество на општествено-политичката заедница и со други приходи утврдени со закон и овој статут.

Член 83

Средствата од претходниот член се формираат од:

1. придонесот од личниот доход од земјоделска дејност (катастарскиот приход) и од личниот доход остварен со вршење на споредни стопански

дејности и искористување на земјишта за неземјоделски цели;

2. придонесот по осигурен член на домаќинството;

3. учеството на општествено-политичките заедници во покривање на трошоците за задолжителните видови на здравствената заштита;

4. надоместок по основ на реосигурување;

5. дел од средствата издвоени од вишокот на приходите над расходите по завршната сметка на Заедницата;

6. придонесот од личен доход утврден со посебен закон што го плаќаат организациите и приватните работници на земјоделците што од нив го остваруваат со работа вон работниот однос.

Придонесот од точка 1 и 2 од претходниот став треба да се формира така, што средствата од точката 2 (придонес по осигурен член на домаќинството) не можат да бидат поголеми од 25% од средствата од точката 1 (придонес од личниот доход од земјоделска дејност).

Домаќинствата на осигурениците кои немаат основница на придонес од личниот доход од земјоделска дејност (катастарски приход) ќе плаќаат придонес по осигурен член на домаќинството кој одговара сразмерно на просекот по осигурен член на домаќинствата на подрачјето на Заедницата кои се должат со придонесите од точките 1 и 2 на став 1 од овој член;

7. други приходи на Заедницата (надоместок на штета, камата и друго).

Член 84

Придонесот од претходниот член се распределува посебно:

1. за задолжителните видови на здравствената заштита утврдена со законот;

2. за здравствената заштита утврдена со овој статут преку со закон утврдените задолжителни видови.

Член 85

Средствата потребни за финансирање на здравственото осигурување и неговиот развој се утврдуваат врз основа на програма за спроведување и унапредување на здравствената заштита на осигурениците и за обезбедување на другите права од здравственото осигурување утврдени со закон и овој статут.

Височината на средствата од претходниот став се утврдуваат така со нив да се покријат обврските на Заедницата по основ на осигурените права, да обезбедат формирање на резерви, реосигурување на потешки ризици, средства потребни за спроведување на осигурувањето, како и дел од средствата со кои Заедницата учествува во развојот на здравствената служба.

Член 86

Придонесот од членот 83 од овој статут го утврдува Собранието на Заедницата според единствено пропорционална стапка за целото подрачје на Заедницата.

Член 87

Стапките на придонесот од претходниот член се утврдуваат пред почетокот на календарската година во која ќе се применуваат.

Ако стапките на придонесот не се утврдат во рокот од претходниот став, во наредната година ќе се применуваат придонесите утврдени за претходната година.

Член 88

При утврдувањето бројот на осигурените лица и височината за катастарскиот приход како основница за определување на обврската за плаќање на придонесите од член 83 се зема состојбата која

била на 1 јануари во годината за која се врши облогот на придонесот, а за основица на придонесот од другите споредни стопански дејности се земаат основиците на придонесот од личниот доход за тие дејности остварени во претходната година.

Член 89

Обврзници на придонесите за здравствено осигурување се осигурениците-земјоделци.

Ако повеќе осигуреници од претходниот став се членови на исто домаќинство, обврзник на придонесот е старешината на домаќинството.

Член 90

Обврската за плаќање на придонесите од член 83 од овој статут настанува кога едно лице ќе се стекне со статус осигуреник-земјоделец во смисла на член 26 од Законот за здравственото осигурување и задолжителните видови на здравствена заштита на населението. Наплатата на придонесите од претходниот став се врши во четири еднакви рати во годината, а стасува за наплата однапред со почетокот на секое тримесечје.

Обврската за плаќање на придонесот од ставот 1 на овој член престанува од првиот ден на наредниот месец во кој обврзникот престанал да врши земјоделска дејност или риболов (член 26 од Законот) или кога станал осигуреник по друг основ.

Престанокот на обврската од претходниот став се утврдува со пријава за престанок на осигурувањето.

Член 91

Пресметувањето и наплатувањето на придонесот од земјоделците го врши општинскиот орган на управата, надлежен за работите на финансиите.

Наплатата и книжењето на придонесите за здравствено осигурување на земјоделците се врши одвоено од придонесите и даноците на граѓаните.

Заедницата на здравственото осигурување на земјоделците се должни на општинскиот орган на управата, надлежен за работите на финансии, да му обезбедат потребни податоци во врска со вршењето на разредувањето и наплатувањето на придонесот на земјоделците.

Надоместокот за пресметувањето и наплатата на придонесот договорно го утврдуваат Извршниот одбор на Заедницата со управите за приходи на собранијата на општините во Крушево, Македонски Брод и Прилеп. Со договорот се утврдуваат и другите меѓусебни права и обврски на договорните страни.

Член 92

Со средствата од член 83 се формира фонд за здравствено осигурување (во натамошниот текст: Фонд) на Заедницата.

Од средствата од претходниот став Заедницата ги подмирува расходите:

- 1) за остварување правата на осигурениците што произлегуваат од задолжителните видови на здравствената заштита;
- 2) за остварување правата утврдени со овој статут, над правата утврдени со закон;
- 3) за промени на здравственото реосигурување;
- 4) за подмирување на трошоци за спроведување на здравственото осигурување;
- 5) за потребите на студиски и научно-истражувачки работи со цел за унапредување на здравствената служба и здравственото осигурување, чие финансирање ќе го одобри Собранието на Заедницата;
- 6) за учество на Заедницата во финансирањето на Сојузот на заедниците на здравственото осигурување на Македонија;
- 7) за намирување на други трошоци на Заедницата;

8) за отплата на непокриениот дел на вишокот на расходите по завршната сметка.

Член 93

Со завршната сметка конечно се утврдуваат приходите и расходите на Заедницата за секоја календарска година.

Завршната сметка се донесува во рокот и на начинот определени со посебни прописи.

Член 94

За обезбедување финансиска стабилност во работењето и ликвидност во врска со извршувањето на обврските спрема осигурениците, здравствените и други работни организации кои учествуваат во спроведувањето на здравственото осигурување, Заедницата има резервен фонд.

Задолжителното ниво на резервата од претходниот став се обезбедува во рок од 4 години.

Задолжителната резерва од ставот 2 на овој член се обезбедува најмалку од една четвртина во секоја година во која треба таа да се обезбеди.

Член 95

Резервниот фонд од претходниот член се формира со издвојување на дел од средствата на приходите остварени од придонесот во текуштата година од делот на остварениот вишок на приходите над расходите во претходната година од вложените средства на Заедницата кои се враќат на фондот и каматата на вложените средства на резервниот фонд.

За начинот и височината на издвојувањето од средствата во резервниот фонд одлучува Собранието на Заедницата при утврдувањето на финансискиот план односно при усвојувањето на завршната сметка на Заедницата.

Член 96

Средствата на резервниот фонд можат да се користат во текот на годината како обртни средства за извршување на текуштите обврски на Заедницата.

Средствата на резервниот фонд кои не се користат како обртни средства можат да се вложуваат во орочени депозити или на благајнички записи и да се даваат како наменски кредити на здравствените работни организации и нивните здруженија со рок на враќање и услови што ќе ги утврди Собранието на Заедницата.

Член 97

Вишокот на расходите над приходите што се утврдува по завршната сметка на Заедницата се покрива од средствата на резервниот фонд.

Непокриениот дел на вишокот на расходите се покрива со кредити со тоа што отплатата се врши од тековните приходи на Заедницата створени во наредните години според одлуката на Заедницата.

Средствата на резервниот фонд потрошени за покривање вишокот на расходите над приходите до височината на задолжителниот дел треба да се врши на соодветниот дел на резервниот фонд во текот на наредните години.

Член 98

Заедницата ги реосигурува здравствените ризици кои по пат на самоуправни договарање со другите заедници на здравственото осигурување на СРМ ќе бидат утврдени како ризици кои се реосигуруваат.

За формирање на фондот за реосигурување и начинот на управувањето со тој фонд, за обемот на ризиците кои се реосигуруваат, тарифата на пре-

мијата за реосигурување, надоместокот кој се обезбедува во случај на настапување на реосигурен ризик и за условите и постапката за остварување на овие надоместоци, одлучува Заедницата во споредба со другите заедници на здравственото осигурување на СРМ.

Глава VIII

СТАТУТ И ДРУГИ ОПШТИ АКТИ НА ЗАЕДНИЦАТА

Член 99

Покрај Статутот, Заедницата донесува правилници, деловници и одлуки со нормативен карактер.

Со правилниците и одлуките се регулираат прашањата за кои со закон и овој статут е предвидено да се регулираат со такви акти.

Со деловници се регулира начинот на работата на самоуправните органи на Заедницата.

Член 100

Со цел за поцелосно регулирање спроведувањето на здравственото осигурување и неговото финансирање, како и спроведувањето на самоуправувањето во Заедницата, Заедницата задолжително ги донесува овие општи акти:

1) Правилник за избор и отповикување на самоуправните органи на Заедницата;

2) Правилник за спроведување на референдум;

3) Правилник за начинот на остварување на здравствената заштита и за другите права од здравственото осигурување;

4) Деловници за работа на самоуправните и стручни органи на Заедницата;

5) Одлука за стапките на придонесот.

Покрај општите акти од претходниот став можат за одделни прашања, да се донесуваат и други општи акти, доколку за тоа се покаже потреба или ако тоа биде одредено со закон или други прописи.

Член 101

Преднацртите на Статутот и другите општи акти ги потготвува Службата.

Нацртот за измени и дополненија на Статутот и другите општи акти ги утврдува Извршниот одбор на Собранието на Заедницата.

Член 102

Измени и дополненија на Статутот може да предлагаат:

- една петтина од членовите на Собранието;
- Извршниот одбор на Собранието;
- советите на осигурениците;
- Службата на Заедницата.

Член 103

Предлогот за измени и дополненија на Статутот се смета за прифатен ако за него гласаат $\frac{2}{3}$ од сите членови на Собранието на Заедницата.

Предлогот се доставува во писмена форма со образложение.

Член 104

Постапката за донесување на општите акти може да се поведе по иницијатива на Собранието или било кој друг самоуправен орган на Заедницата, како и по иницијатива на осигурениците и органите кои во смисла на одредбите на овој статут можат да предлагаат спроведување на референдумот или измена односно донесување на општи акти на Заедницата.

Член 105

Собранието на Заедницата е должно да спроведува постапка за изјаснување на осигурениците пред да се усвојат измените и дополнувањата на Статутот односно пред донесувањето на општите акти, и тоа:

- 1) кога се установуваат нови или се укинуваат постојните права од здравственото осигурување, и
- 2) за прашања од членот 22 на овој статут.

Член 106

Изјаснувањето на осигурениците за случаите од претходниот член од овој статут се врши преку:

- 1) советите на осигурениците;
- 2) дневниот печат и други средства за информирање.

Собранието на Заедницата ги утврдува за секој конкретен случај на донесување на општ акт, начинот на изјаснувањето на осигурениците од претходниот став и рокот во кој треба изјаснувањето да се изврши.

Член 107

Собранието на Заедницата може, во зависност од значењето на општиот акт, пред неговото донесување да го достави на мислење на:

— собранијата на општините, од подрачјето на Заедницата;

— општинските конференции на ССРМ.

Собранието на Заедницата може одделни општи акти да ги достави на мислење и на други органи и организации.

Член 108

Кога Собранието прими предлог на општ акт, за кој задолжително според овој статут треба да се изјаснат осигурениците, го утврдува поднесениот предлог на општиот акт како свој предлог со евентуални измени и дополненија и го доставува на изјаснување на осигурениците.

Откако осигурениците ќе се изјаснат по предлогот на општиот акт на начинот предвиден со овој статут и деловникот за работа на самоуправните органи на Заедницата, Службата на здравственото осигурување ги средува и систематизира забелешките, предлозите и мислењата на осигурениците и ги доставува на Собранието на разгледување при донесување на конкретниот општ акт.

Кога предлогот на општиот акт, во смисла на овој статут, не треба задолжително да се достави на изјаснување на осигурениците, односно кога мислењата, забелешките и предлозите на осигурениците се разгледаат, Собранието, согласно одредбите на Деловникот за работа на Заедницата, го донесува општиот акт.

Член 109

Статутот и другите општи акти на Заедницата влегуваат во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен весник на СРМ“, доколку со општиот акт не е поинаку определено.

Член 110

Извршниот одбор дава пречистен текст на општите акти кои ги донесува Собранието.

Член 111

Задолжително толкување на одделни одредби на овој статут и другите општи акти дава Собранието на Заедницата.

Глава IX

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 112

Сите права и обврски на осигурените лица кои се регулираат со овој статут се применуваат од 1 јануари 1972 година.

Член 113

Осигурените лица, кои на денот на почетокот на примената на овој статут користат права од здравственото осигурување добиени по прописите што важеле до тој ден, ги користат од тој ден тие права по одредбите на овој статут и општите акти донесени врз основа на него, ако е тоа за нив поповолно.

Ако осигурените лица од претходниот став не ги исполнуваат условите пропишани со одредбите на овој статут и општите акти донесени врз основа на него за користење на правата што им се признаени по поранешните прописи, го продолжуваат започнатото користење на тие права според одредбите на овој статут и општите акти на Заедницата, како да ги исполнуваат условите предвидени со Статутот односно општите акти.

Правата од ставовите 1 и 2 на овој член осигурените лица можат да ги користат најмногу шест месеци од почетокот на примената на овој статут.

Член 114

Осигурените лица здравствената заштита ќе ја користат врз основа на здравствените легитимации издадени според поранешните прописи и по 1 јануари 1972 година, сè додека тие не бидат заменети со нови здравствени легитимации, усогласени според овој статут.

Член 115

Сите досега донесени привремени акти за спроведување на здравственото осигурување, доколку не се во спротивност со овој статут, ќе се применуваат и понатаму за донесување на соодветни општи акти врз основа на законот и овој статут, но најдоцна 6 месеци по влегувањето во сила на овој статут.

Член 116

Овој статут влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен весник на СРМ“, а ќе се применува од 1 јануари 1972 година.

Бр. 01-4761

27 октомври 1972 година

Прилеп

Претседател,

Јордан Јовчески, с. р.

45.

Врз основа на членот 72 став 2 од Статутот на Заедницата на здравственото осигурување на земјоделците, Собранието на Заедницата на здравственото осигурување на земјоделците — Прилеп, на седницата одржана на 27. X. 1972 година, донесе

П РА В И Л Н И К ЗА УСЛОВИТЕ И НАЧИНОТ НА ОСТВА- РУВАЊЕ ПРАВАТА ОД ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА ЗЕМЈОДЕЛЦИТЕ

Глава I

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник поблиску се утврдуваат условите и начинот на остварување здравствена заштита на осигурените лица на Заедницата на здравственото осигурување на земјоделците (во натамошниот текст: Заедница) во целост или делумно врз товар на средствата на Заедницата.

Член 2

Одредбите на овој правилник ќе се применуваат на сите осигурени лица — земјоделци или членови на нивните семејства кои живеат на подрачјето на Заедницата.

Член 3

На осигурените лица се обезбедуваат задолжителни видови на здравствена заштита предвидени во Законот за здравствено осигурување и задолжителни видови на здравствена заштита на населението (во натамошниот текст: Закон) и здравствена заштита што самостојно ја утврдуваат осигурениците за себе и за членовите на своите семејства во рамките на Заедницата.

Член 4

Осигурените лица здравствената заштита ја остваруваат во сите здравствени работни организации кои се основани и работат по прописите на Законот за здравството, а на начинот предвиден во Законот за здравственото осигурување и задолжителните видови на здравствената заштита на населението; Статутот на Заедницата на здравственото осигурување на земјоделците — Прилеп (во натамошниот текст: Статут); овој правилник; другите општи акти на Заедницата и договорот склучен помеѓу здравствените работни организации и Заедницата.

Член 5

Трошоците за задолжителните видови на здравствена заштита паѓаат во целост на товар на средствата на Заедницата.

Трошоците за здравствената заштита што самостојно ја утврдуваат осигурениците за себе и за членовите на своите семејства во рамките на Заедницата паѓаат делумно на товар на средствата на Заедницата, а делумно на самите осигуреници во висина што ја утврдува Собранието на Заедницата.

Глава II

ЗДРАВСТВЕНА РАБОТНА ОРГАНИЗАЦИЈА ВО КОЈА ОСИГУРЕНОТО ЛИЦЕ МОЖЕ ДА ОСТВАРУВА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Член 6

Осигурениците ја користат здравствената заштита, главно, кај здравствените работни организации односно здравствените пунктови што укажуваат определени видови здравствена заштита во местото на нивното живеалиште.

Ако здравствената работна организација односно здравствениот пункт во местото на живеалиштето на осигурениците не може да укаже соодветна здравствена заштита, осигурениците користат здравствена заштита во други здравствени работни организации на подрачјето на Заедницата.

Член 7

Учениците и студентите, за време на школувањето, здравствената заштита ја користат во местото на школување со оверена здравствена легитимација и потврда дека се редовни ученици односно студенти во соодветното место.

Член 8

Осигурените лица можат да користат здравствена заштита во здравствени и други специјализирани здравствени организации надвор од подрачјето на Заедницата во итни случаи кога привремено се наоѓаат надвор од местото на живеали-

штето и ако лекувањето односно медицинската рехабилитација не може да се спроведе во здравствените работни организации на подрачјето на Заедницата.

За лекување односно медицинска рехабилитација во здравствена работна организација надвор од Републиката потребна е согласност од Лекарската комисија на Заедницата.

Лекарската комисија од претходниот став со мислење на надлежната клиника при Медицинскиот факултет — Скопје утврдува потреба за лекување на осигуреното лице во здравствена работна организација надвор од Републиката односно нашата земја, ако таква здравствена заштита не може да се обезбеди во нашата Република односно во нашата земја.

Член 9

Ако осигурените лица користат здравствена заштита надвор од Заедницата спротивно од членот 8 став 2 на овој правилник, разликата во трошоците на лекувањето односно медицинската рехабилитација паѓаат на товар на самите осигуреници.

Глава III

ОСТВАРУВАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

1. Користење на амбулантна здравствена заштита

Член 10

Здравствената заштита осигурените лица ја остваруваат непосредно и без упат кај избраниот лекар од општа медицина односно лекарот во здравствениот пункт во местото на живеалиштето на осигуреното лице.

Член 11

Ако осигуреното лице користи здравствена заштита на подрачјето на Заедницата кај друг лекар од општа медицина, а не кај избраниот лекар односно лекарот во здравствениот пункт во местото на живеалиштето на осигуреното лице за кого се определило само ќе ги сноси трошоците за прегледот и услугите, освен во итните случаи.

Член 12

Осигуреното лице го докажува правото на здравствена заштита со здравствена легитимација издадена и оверена од Заедницата на здравственото осигурување на земјоделците — Прилеп.

При остварувањето на здравствената заштита осигурените лица се должни по барање на здравствената работна организација да ја поднесат на увид и личната карта.

Во итни случаи, осигуреното лице остварува здравствена заштита и без потребните документи за тоа. Истите дополнително се поднесуваат на увид.

Член 13

Здравствената заштита кај лекар-специјалист осигурените лица ја остваруваат само со упат од избраниот лекар од општа медицина односно лекарот во здравствениот пункт во местото на живеалиштето на осигуреното лице со право на избор на лекар-специјалист во избраната здравствена работна организација.

Здравствената заштита кај лекар-специјалист надвор од избраната здравствена работна организација осигурените лица ја остваруваат само со упат од лекар специјалист од соодветниот профил.

Во случаите кога таков профил во избраната здравствена организација не постои, специјалистичкиот упат го издава избраниот лекар од општа медицина односно лекарот во здравствениот пункт во местото на живеалиштето на осигуреното лице.

Во колку осигуреното лице сака да оствари специјалистичка здравствена заштита надвор од избраната здравствена организација за оние профили кои му ги обезбедува избраната здравствена организација сам ги поднесува трошоците за направените прегледи и услуги.

Специјалистичката здравствена заштита, спротивно на ставот 1 од овој член осигурените лица ја остваруваат непосредно и без упат кај избраниот лекар-специјалист педијатар, хирург, фтизиолог, гинеколог, дерматовенеролог, оториноларинголог, офталмолог, лекар-специјалист во диспанзерите за борба против ракот, дијабетисот, алкохолизмот и диспанзерите за душевно болни лица.

Лекарот-специјалист кај кого осигуреното лице е упатено на преглед односно лекување должен е да го извести лекарот што го упатил болниот за својот наод односно спроведеното испитување и да даде упатство за понатамошното лекување.

Член 14

Осигуреното лице има право да користи медицинска помош и нега во својат стан и во службата за итна помош, кога спрема мислењето на избраниот лекар односно лекарот на службата за домашна посета и итна помош постои медицинска оправданост за пружање на таква помош.

Ако осигуреното лице од ставот 1 на овој член неоправдано ја повика службата за домашна посета односно итна помош, должно е само да ги сноси трошоците за таквите услуги.

Во случај на приговор против мислењето на избраниот лекар односно лекарот на службата за домашна посета и итна помош, во смисла на претходниот став, оценка дава лекарската комисија на Заедницата во рок од 48 часа. Приговорот се поднесува усно, на записник или писмено до лекарот кој дал такво мислење, а овој е должен без одлагање заедно со поставената дијагноза да го достави до Лекарската комисија.

Член 15

Здравствените работни организации од членот 13 на овој правилник се должни да водат здравствен картон за секое осигурено лице што се определило за лекување кај нив.

Податоците што се внесуваат во здравствениот картон се пропишувани од надлежниот орган со посебен пропис.

2. Користење на стационарно лекување

Член 16

Кога поради природата на заболувањето не е можно да се спроведе со успех амбулантно и домашно лекување, избраниот лекар-поединец односно лекарот-специјалист кај кого осигуреното лице било упатено поради преглед на лекување, како и лекарот на службата за итна помош односно лекарот на стационарната здравствена организација, осигуреното лице со упат се упатува на лекување во најблиската стационарна здравствена организација.

Во итни случаи здравствената работна организација може да прими на лекување осигурено лице и без упат.

До стационарните здравствени работни организации надвор од нашата Република и земјата, осигурените лица се упатуваат на лекување на начинот и по постапката предвидени во ставот 2 и 3 на членот 8 од овој правилник.

Член 17

Кога осигуреното лице се наоѓа на лекување во стационарна здравствена организација, а во меѓувреме постои потреба од лекување во друга стационарна здравствена организација од друг профил, со исклучок на стационарните здравствени организации специјализирани за лекување — рехабилитација со примена на природни фактори, се упатува со интер болнички упат.

Член 18

Стационарната здравствена работна организација по извршениот преглед на болниот одлучува дали му е потребно стационарно лекување.

Ако при прегледот од претходниот став се констатира дека болниот нема потреба од стационарно лекување го враќа на лекарот-поединец со своето мислење за натамошен третман на амбулантно-поликлиничко лекување.

Член 19

Доколку стационарната здравствена работна организација нема слободно место за прием и сместување на болниот, а случајот не е итен, го одложува приемот на болниот на одредено време или писмено го повикува на лекување откако ќе се создадат услови за неговиот прием, кое се забележува на болничкиот упат и со истиот се прима на лекување односно не е потребен нов упат.

Член 20

Ако лекувањето не може со успех да се изврши во стационарната здравствена работна организација во која осигуреното лице било упатено на лекување, таа го упатува во друга соодветна каде лекувањето може со успех да се изврши, а за тоа го известува лекарот-поединец кој го упатил на лекување.

Член 21

Осигуреното лице упатено на лекување во стационарна здравствена работна организација должно е да се јави во рокот што ќе го одреди надлежниот лекар а најдоцна во рок од 48 часа, освен во стационарна здравствена работна организација која претходно закажува ден на приемот.

По завршеното лекување осигуреното лице е должно да се јави на својот лекар во рок од 48 часа по отпуштањето од стационарната здравствена работна организација.

Член 22

За време на стационарното лекување на дете доенче до една година, мајката го придружува детето, а за дете над една година до три години, мајката може да го придружува само во исклучително медицински оправдани случаи, за што одлучува раководителот на здравствената работна организација.

За време на престојот во стационарот за мајката придружничка се обезбедува исхрана и сместување на товар на фондот.

За време на лекувањето на мајката доилка, на детето доенче до една година старост му се обезбедува нега и сместување на товар на фондот.

Член 23

На осигурените лица стационарно лекување во специјализирани здравствени работни организации за лекување — рехабилитација со примена на природни фактори согласно членот 62 став 1 точка 2 од Статутот, Заедницата не им обезбедува.

3. Користење на лекови

Член 24

На осигурените лица ќе се препишуваат на товар на средствата на Заедницата само оние лекови кои се внесени во листата на лекови што ја утврдува Собранието на Сојузот на Заедницата на здравственото осигурување на земјоделците на Македонија.

Листата на лекови донесена од Собранието на Сојузот на заедниците на здравственото осигурување на земјоделците на Македонија може да ја проширува Собранието на Заедницата по предлог на Извршниот одбор.

Член 25

Лековите се пропишуваат на образецот на рецепт за земјоделски осигуреници во кои се внесуваат следните податоци:

— назив на Заедницата — обврзник за плаќање на издадениот лек;

— назив на здравствената работна организација и број на здравствениот картон и лекарскиот дневник;

— име и презиме на осигуреникот (член на семејството, сродство и возраст за деца до 15 години); и

— учество во трошоците за издадениот лек.

Во зависност од видот на здравствената заштита ќе се употребува соодветен рецепт за:

— задолжителен вид на здравствена заштита; и

— здравствена заштита што самостојно ја утврдуваат осигурениците во рамките на Заедницата.

Член 26

При издавањето на лекот пропишан на образецот на рецептот аптеката наплатува за секој издаден лек, износ во височина утврдена со Одлуката за учеството на осигурените лица во трошоците за користење на издадените лекови што ја донесува Заедницата.

За лековите што се препишуваат за лекување на болести од задолжителните видови на здравствена заштита осигурениците не учествуваат во трошоците при нивното издавање.

Член 27

За останатите услови за препишување и издавање на лекови ќе се применуваат одредбите на Правилникот за начинот на пропишување и издавање и наплатување на лековите што им се препишуваат на осигурените лица, донесен од Собранието на Заедницата на здравственото осигурување на работниците — Прилеп.

Член 28

Кога осигуреното лице по завршеното стационарно лекување, според мислењето на стручниот колегиум на стационарната здравствена работна организација треба да употребува одредени лекови од странско производство одобрени само за клиничка примена, тоа учествува во трошоците во висина што е утврдена со одлуката од членот 26 на овој правилник за набавка на потребната количина на таквите лекови доколку примена и на тие лекови обезбеди здравствената работна органи-

зација на начинот предвиден со договорот помеѓу здравствената работна организација и Заедницата.

Ако осигуреното лице набави лек од странство надвор од постапката предвидена со овој правилник, Заедницата не е обврзана да ги поднесува трошоците што паѓаат на нејзин товар, освен во исклучителни случаи по одобрување на лекарската комисија на Заедницата.

Член 29

Осигурениците и членовите на нивните семејства за време на привремениот престој на подрачјето на друга Заедница, лековите ги користат по прописите кои важат на подрачјето на Заедницата каде привремено престојуваат.

4. Користење на забоздравствена заштита

Член 30

Осигурените лица преку слободно избран лекар-стоматолог и здравствена работна организација остваруваат забоздравствена заштита според законот, статутот, овој правилник и другите општи акти на Заедницата.

Член 31

Членовите на семејствата на осигурените лица до навршени 15 години остваруваат целосна забоздравствена заштита на товар на средствата на Заедницата.

Школската младина и редовните студенти до навршени 26 години остваруваат заштита и лекување на забите (прегледи, лекување, пломбирање и вадење) на товар на средствата на Заедницата, а при остварувањето на останатите видови на забоздравствена заштита учествуваат во делот од трошоците според Одлуката за висината на учеството донесена од Собранието на Заедницата.

Член 32

Останатите осигурени лица остваруваат прегледи, лекување, пломбирање и вадење на заби во сите забоздравствени ординации вклучувајќи ја и специјалистичката ординација на тој начин што Заедницата учествува во трошоците во висина што ќе ја утврди Собранието со посебна одлука, а останатите трошоците паѓаат на товар на осигуреното лице.

Глава IV

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 33

Осигурените лица кои до почетокот на применувањето на овој правилник започнале да користат право од здравственото осигурување по досегашните прописи, ќе продолжат да ги користат тие права и понатаму до нивното окончување, ако за осигуреното лице се поповолни.

Член 34

Овој правилник влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен весник на СРМ“, а ќе се применува од 1 јануари 1972 година.

СОБРАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА НА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА ЗЕМЈОДЕЛЦИТЕ — ПРИЛЕП

Бр. 653

27 октомври 1972 година

Прилеп

Претседател на Собранието,
Јордан Јовчески, с. р.

46.

Врз основа на член 77 став 3, 100 и 101 од Законот за здравственото осигурување и задолжителните видови на здравствена заштита на населението („Службен весник на СРМ“ бр. 21/71) и член 43 ст. 1 точка 3 и член 84 од Статутот на Заедницата на здравственото осигурување на земјоделците, Собранието на Заедницата на здравственото осигурување на земјоделците — Прилеп, на својата седница одржана на 27 декември 1972 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ВИСОЧИНАТА НА ПРИДОНЕСИТЕ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА ЗЕМЈОДЕЛЦИТЕ ЗА 1973 ГОДИНА

Член 1

Со оваа одлука се утврдува височината на придонесите за финансирање на здравственото осигурување на земјоделците за 1973 година во рамките на Заедницата на здравственото осигурување на земјоделците — Прилеп.

Член 2

Земјоделските осигуреници го плаќаат придонесот за здравственото осигурување и тоа:

а) — за задолжителните видови на здравствената заштита:

— 7,8% од катастарскиот доход и 13 динари паушал за секој осигурен член од домаќинството — за осигуреници што имаат сопствена земја,

— 97,50 динари паушал по домаќинство и по 13 динари паушал за секој член на домаќинството — за осигуреници што немаат сопствена земја;

б) — за правата на здравствена заштита над задолжителните видови од здравственото осигурување:

— 4,2% од катастарскиот доход и 7 динари паушал за секој осигурен член од домаќинството — за осигуреници што имаат сопствена земја,

— 52,50 динари паушал по домаќинството и по 7 динари паушал за секој член на домаќинството — за осигуреници што немаат сопствена земја.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се применува од 1 I. 1973 година.

Одлуката да се објави во „Службен весник на СРМ“.

Бр. 648

27 декември 1972 година

Прилеп

Претседател,
Јордан Јовчески, с. р.

Ојласен дел

РЕГИСТАР НА ПРЕТПРИЈАТИЈАТА И ДУКАНИТЕ

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните, рег. бр. 917, страна 341, книга IV е запишано следното: На досегашниот раководител на Продавницата на големо и мало во Скопје, ул. „694“ број 3, на „Дунав“ — Текстилни комбинат куделних, пластичних и синтетичких производа — Челарево, Хаџибошков Бошко му престанува правото за потпишување бидејќи е разрешен од должноста со одлуката на работничкиот совет, од одржаната седница на 15. XII. 1970 година.

За раководител на истата е назначен Поповски Душко, кој во иднина ќе ја потпишува, задолжува и раздолжува, во границите на овластувањето, сметано од 25. XII. 1972 година.

Обврската пред банката е со еден потпис.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 1102/72 од 17. I. 1973 година. (151)

Окружниот стопански суд во Битола, објавува дека во регистарот на стопанските организации, на 18. VIII. 1972 година, рег. бр. 10/58, книга III е запишано следното: Досегашниот раководител на Продавницата во Охрид, на Претпријатието за внатрешна и надворешна трговија „Рефлекс“ — Београд Најдовска Милица се менува. За раководител на продавницата е поставен Стојановски Божин.

Од Окружниот стопански суд во Битола, Фи. бр. 214/72. (1336)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните, рег. бр. 670, страна 245, книга VII е запишано следното: На досегашниот потписник на Претпријатието за снабдување, на големо и мало и одржување на земјоделска механизација „Агромеханика“ — Скопје, Светозар Сенковски, в.д. директор, му престанува правото за потпишување.

За в.д. генерален директор на споменатото претпријатие е назначен Велевски Боге, со одлуката број 88 на работничкиот совет, од одржаната седница на 13. V. 1972 година, кој претпријатието ќе го потпишува, задолжува и раздолжува, во границите на овластувањето, со новоназначениот потписник Темовски Андреја, шеф на финансиската оператива во финансискиот сектор, сметано од 14. VI. 1972 година.

Обврската пред банката е со еден потпис.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 637 од 28. VI. 1972 година. (1043)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните, рег. бр. 670, страна 245, книга VII е запишано следното: Се брише од регистарот на претпријатијата и дуќаните Погонот за посреднички и агенциски работи „Агроагенција“ — Скопје на „Агромеханика“ — претпријатие за снабдување на земјоделската механизација — Скопје, согласно со одлуката на работничкиот совет, од одржаната седница на 12. V. 1972 година.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 594 од 28. VI. 1972 година. (1044)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните, рег. бр. 201, страна 435, книга II е запишано следното: Предметот на работа на Набавно-продажната задруга „Треска“ — Ѓорче Петров — Скопје, согласно со одлуката бр. 373 од 1. IV. 1972 година на задружниот совет се проширува и прецизира како што следува:

Промет на големо и мало со: мешовита индустриска стока; прехранбени продукти и предмети за куќни потреби; техничка стока за домаќинство; автоделови — резервни делови и гуми; стока за широка потрошувачка и стока и сточна храна; посредување во прометот, застапување и кооперирање со индивидуални производители; вршење транспортни услуги; снабдување на земјоделството со репродукциони материјали и вршење на други услуги за унапредување на земјоделството.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 357 од 29 јуни 1972 година. (1045)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните, рег. бр. 657, страна 425, книга V е запишано следното: Седиштето на Претставништвото во Скопје, ул. „Душко Поповиќ“ бр. 16, на „Кроадријинвест“ — експорт-импорт — Претпријатие за внатрешна и меѓународна трговија, инженеринг, и индустриска кооперација — Загреб се преместува во Скопје, од улица „Душко Поповиќ“ бр. 16, на улица „Рајко Жинзифов“ бр. 50, за што има уверение бр. УП 12-6322 од 24. II. 1972 година на Собранието на град Скопје — Одделение за инспекции — Скопје.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 313 од 30. VI. 1972 г. (1047)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните, рег. бр. 444, страна 270, книга VI е запишано следното: На досегашниот потписник на Тутунскиот комбинат „Благој Деспотовски-Шовељ“ — Скопје, Софроние Јанкуловски, согласно со одлуката бр. 02-1884/3 од 28. IX. 1971 година на деловниот одбор и одлуката бр. 02-2819/3 од 16. XII 1971 година на работничкиот совет му престанува правото на потпишување, поради разрешување од должноста директор на сметководен сектор.

За нов потписник на гореназначениот Тутунски комбинат согласно со горенаведената одлука на работничкиот совет се назначува Колевски Стале, директор на сметководен сектор, кој комбинатот ќе го потпишува, задолжува и раздолжува, во границите на овластувањето, заедно со старите потписници Ценевски Младен, директор на машинскиот парк и инвестиции, Кравик Гордана, шеф на сметководство, Тодоровски Перо, раководител на комерцијален сектор и Црвенковски Илија, генерален директор.

Обврската пред банката е со два потписа.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 422 од 29. VI. 1972 година. (1051)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните, рег. бр. 216, страна 1603, книга I е запишано следното: Досегашниот предмет на работа на Претпријатието за градски водовод и комунални услуги „Водовод“ — Гостивар, согласно со одлуката бр. 0201-15/1 од 27. I. 1972 година се проширува со градежна дејност од ниска и висока градба; изградба на надворешни и внатрешни водоводи; подготвување на инвестициони програми и планови за сопствени потреби и за други правни лица од дејностите што ги обавува.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 467 од 5. VII. 1972 година. (1059)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните, рег. бр. 444, страна 270, книга VI е запишано следното: На досегашните потписници на Погонот за производство на цигари, одржување и управување со станбените и деловните објекти и опрема како и вршење услуги на погоните на комбинатот и на трети лица — Скопје, при Тутунскиот комбинат „Благој Деспотовски-Шовељ“ — Скопје, Левајковиќ Трајко, в.д. директор и Јанкуловски Софроние, директор на сметководен сектор, согласно со

одлуката бр. 02-2819/2 од 16. XII. 1971 година на работничкиот совет им престанува правото на потпишување, поради разрешување од должност.

За директор на гореозначениот погон, согласно со горенаведената одлука се назначува Горчуловски Јован, кој погонот ќе го потпишува, задолжува и раздолжува, во границите на овластувањето, заедно со новиот потписник Колевски Стале, директор на стопанско-сметководен сектор и старите потписници Дервишевиќ Омер, помошник директор, Панчо Грчев, шеф на книговодство, како и генералниот директор на комбинатот Црвенковски Илија.

Обврската пред банката е со два потписа.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 443 од 29. VII. 1972 година. (1052)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните, рег. бр. 324, страна 263, книга II е запишано следното: На досегашниот потписник на Столарското претпријатие „1 Мај“ — Куманово Гашевски Видан, согласно со решението бр. 431 од 6. X. 1971 година му престанува правото за потпишување, поради разрешување од должност.

Гореназначеното претпријатие ќе го потпишуваат, задолжуваат и раздолжуваат, во границите на овластувањето, старите регистрирани потписници Тодоровски Бранко, директор и Бајрами Ѓнвер, шеф на сметководство.

Обврската пред банката е со два потписа.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 226 од 6. VII. 1972 година. (1060)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните, рег. бр. 90, страна 527, книга I е запишано следното: Фирмата на Организацијата на здружен труд, без својство на правно лице — Продавница број 8, во Кичево, улица „Амит Челопечанец“ број 15, на Индустијата за модна конфекција и чадори „Зора“ — Охрид, согласно со одлуката бр. 02-4035/3 од 31. XII. 1971 година на работничкиот совет на Индустијата за модна конфекција и чадори „Зора“ — Охрид, се менува и гласи: Продавница број 7 во Кичево, на Индустијата за чадори и конфекција „Зора“ — Охрид, Трговска самостојна организација „Матекс“ — Охрид, со својство на правно лице.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 120 од 28. VI. 1972 година. (1061)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните, рег. бр. 1384, страна 56, книга VII е запишано следното: Работната единица на Здружената индустрија за трикотажа „Личанка — беби трико“ — Срб, со седиште во Скопје, (Деловен центар, барака 13, Бутел II), согласно со одлуката бр. 3444 од 29. VI. 1972 година на работничкиот совет станува Основна организација на здружен труд, со својство на правно лице.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 696 од 10. VII. 1972 година. (1063)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните, рег. бр. 688, страна 302, книга VII е запишано следното: Самостојната организација на здружен труд, со својство на правно лице — Погон „Илинден“ — село Белимбегово, при ЗИК „Скопско Поле“ — Скопје, согласно со решението бр. 03-543 од 14. IV. 1972 година на Централниот работнички совет се става под привремена управа во траење од една година.

Привремената управа ќе ја врши одбор за временна управа и тоа: привремениот управител инженер Бранко Тодоровски како претседател на одборот, Николов Никола за член и Ѓорѓи Камчев за член.

Во иднина Погонот „Илинден“ ќе го потпишува, задолжува и раздолжува претседателот на одборот Бранко Тодоровски, заедно со Арсовски Ѓуро.

Обврската пред банката е со еден потпис.

На досегашните потписници директорот Цакончев Вангел и Ѓорѓи Камчев им престанува правото на потпишување, поради разрешување од должност.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 452 од 6. VII. 1972 година. (1064)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните, рег. бр. 231, страна 39, книга III е запишано следното: На досегашниот потписник на Свиларскиот комбинат „Нонча Каминова“ — Титов Велес, Бркиќ Ѓурагај, му престанува правото за потпишување, бидејќи е разрешен од должност, со одлуката бр. 203 од 6. IX. 1968 година на работничкиот совет на комбинатот, од одржаната седница на 3. IX. 1968 година.

За потписници на споменатиот комбинат остануваат старите регистрирани и тоа: Давчев Ангел, директор на стопанско-сметководниот сектор, Митев Петар, директор на сектор за продажба, Трајков Данчо, директор на општиот сектор, Димитрие Попов, директор на план и организација, Ѓошевски Петре, шеф на стопанско-сметководен сектор, Митко Добревски, директор, Бисиновски Димче, директор на набава и Колевски Томислав, директор на произведен сектор, сметано од 20. III. 1972 година.

Обврската пред банката е со два потписа.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 282 од 7. VI. 1972 година. (1066)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните, рег. бр. 23, страна 537, книга I е запишано следното: Досегашниот раководител Скудриџа Репеп на Продавницата — самопослуга број 1 во Дебар, на улица „Братство-единство“ број 108, на Претпријатието „8 Септември“ — Дебар, со решението број 04-374 од 30. XII. 1971 година е разрешен од должност. За нов раководител на истата е назначен Исмалаки Окипе, кој нема да биде потписник, бидејќи продавницата се потпишува, задолжува и раздолжува од матичното претпријатие.

Досегашниот раководител на продавницата во Дебар, на улица „Братство-единство“ број 97, Силаноски Милев Бранко, на Претпријатието „8 Септември“ — Дебар, со решението број 04-376 од 30. XII. 1971 година е разрешен од должност и за нов раководител на истата продавница е назначен Пешат Карлузи, кој нема да биде потписник, бидејќи истата се потпишува, задолжува и раздолжува од матичното претпријатие.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 97 д 7. VII. 1972 година. (1106)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните, рег. бр. 49, страна 308, книга II е запишано следното: Се брише од регистарот на претпријатијата и дуќаните „Угостител“ — угостителско претпријатие — Куманово, бидејќи се присоединува кон Угостителското претпријатие „Бисерка“ — Куманово, согласно со одлуката бр. 03/45 од 23. III. 1972 година на работничкиот совет, од одржаната седница на 17. III. 1972 година на „Угостител“ — угостителско претпријатие — Куманово и одлуката број 0204-12 од 15. III. 1972 година на работничкиот совет на Угостителското претпријатие „Бисерка“ — Куманово, сметано од 1. I. 1972 година со целокупната актива и пасива.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 477 од 10. VII. 1972 година. (1107)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните, рег. бр. 82, страна 213, книга I е запишано следното: Кон Угостителското претпријатие „Бисерка“ — Куманово, согласно со одлуката број 03/45 од 23. III. 1972 година на работничкиот совет, од одржаната седница на 17. III. 1972 година на Угостителското претпријатие „Угостител“ — Куманово и одлуката бр. 0204-12 од 15. III. 1972 година, се присоединува „Угостител“ — угостителско претпријатие — Куманово, сметано од 1. I. 1972 година со целокупната актива и пасива.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 478 од 10. VII. 1972 година. (1103)

Окружниот стопански суд во Скопје објавува дека во регистарот на претпријатијата и дуќаните, рег. бр. 306, страна 913, книга I е запишано следното: Досегашниот предмет на работа на Трговското претпријатие на големо и мало „Универзал промет“ — Кавадарци, согласно со одлуката бр. 287 од 25. III. 1972 година на советот на работната заедница се проширува со вршење превознички услуги со свои превозни средства за свои потреби и потребите на трети лица од општествениот и приватниот сектор.

Од Окружниот стопански суд во Скопје, Фи. бр. 634 од 13. VII. 1972 година. (1113)

ЗАГУБЕНИ ПЕЧАТИ

Загубениот штембил под назив: „Машинско-браварска радионица и ливница Петар Г. Поповиќ, ул. „124“ бр. 20, Скопје, се огласува за неважен. (978)

Загубениот штембил под назив: „Феријален сојуз на Југославија — Извршен одбор на Универзитетот бр. —, — 19 — год. — Скопје“, се огласува за неважен. (1156)

Годишното свидетелство на Јусуфи Цемил Ахмет од Тетово, издадено од Трговското училиште на трговската младина во Тетово, бр. 96 од 12 јуни 1939 година за завршено четврто одделение. во учебната 1938/39 година, се огласува за неважно.

Од Општинскиот суд во Тетово, Р. бр. 22/73.

МАЛИ ОГЛАСИ

Се огласуваат за неважни следните загубени документи:

Поморска книшка бр. 1236, серија „А“ бр. 295, издадена од Лучката капетанија во Бар на име Гино Крсто Панговски, ул. „Ленинова“ бр. 72, Скопје. (956)

Свидетелство за завршена II година гимназија, издадено од Гимназијата „Гоце Делчев“ — Куманово на име Дестан Бафтијари, ул. 1 бр. 12, Куманово. (1101)

Лична карта издадена од ОВР — Прилеп на име Душан Ѓорѓиоски, ул. „Тризла“ бр. 557, Прилеп. (1080)

Воена книшка на име Заим Јусуфи, с. Ново Село II, Тетово. (1088)

Лична карта издадена од ОВР — Тетово на име Михрије Љоки, ул. „115“ бр. 22, Тетово. (1093)

Ученичка книшка за II година, издадена од Градежно-машинскиот центар — Скопје на име Блаже Филиповски, Скопје. (1139)

Воена книшка издадена од Куманово на име Абаз Ј. Мустафовски, ул. „Средорек“ бр. 114, Куманово. (1181)

Возачка дозвола бр. 1009, издадена од ОВР — Тетово на име Селим Исени, ул. „Благоја Тоска“ бр. 183, Тетово. (946)

Свидетелства за I и II клас гимназија, издадени од Гимназијата „Гоце Делчев“ — Куманово на

име Абдулхамит Љатиџи, ул. „Шар Планина“ бр. 21, Куманово. (1182)

Свидетелства за I и II клас гимназија, издадени од Гимназијата „Гоце Делчев“ — Куманово на име Нехас Сопај, с. Опаје, Куманово. (1183)

Воен картон за стално неспособен, издаден од Воениот отсек — Куманово на име Трајан Рустемовски, Скопје, ул. 513 бр. 23. (1184)

Свидетелство за III клас гимназија, издадено од Гимназијата „Гоце Делчев“ — Куманово на име Лазар Николовски, ул. „Невена Георгиева“ бр. 1, Скопје. (1185)

Воена книшка издадена од Ниш на име Крсто Петре Анастасовски, с. Ранковци, Кр. Паланка. (1186)

Свидетелство за положен полуматурски испит, издадено од Гимназијата „Гоце Делчев“ — Куманово на име Даринка Смилевска, ул. „III ударна бригада“ згр. III/7 — Куманово. (1187)

Здравствена легитимација на име Виолета Карапејова, ул. „М. Пијаде“ бр. 267, Прилеп. (2564)

Свидетелство за VIII одделение на име Цветанка Јанкоска, ул. „Јан Хус“ бр. 35, Скопје. (2565)

Диплома издадена од ВПП — Скопје на име Миле Јорданоски, ул. „Д. Наредникот“ бр. 69, Прилеп. (2566)

Здравствена легитимација на име Сашо Јорданоски, ул. „Д. Наредникот“ бр. 69, Прилеп. (2567)

Свидетелство бр. 530 за VIII одделение, издадено од Училиштето „Единство“ — М. Брод на име Душан Апостолоски, с. Грешница, М. Брод. (2568)

Свидетелство од III клас гимназија на име Ангел Димов, ур. „Плоштад Којник“ бр. 21, Т. Велес. (2569)

Свидетелство за VIII одделение на име Љиљана Стојанова, с. Дрен, Неготино. (2570)

Здравствена легитимација на име Дрита Ризаи, ул. „Бр. Миладинови“ бр. 71, Тетово. (2571)

Здравствена легитимација бр. 133033 на име Алберто Белазелкоски, ул. „Н. Тесла“ бр. 99, Битола. (2572)

Здравствена легитимација на име Тодорче Илиевски, ул. „4 ноември“ бр. 84, Битола. (2573)

Свидетелство за завршена II година, издадено од ХТТУ „Б. Кидрич“ — Т. Велес на име Јагода Жибак, ул. „11 октомври“ бр. 82/8, Куманово. (2574)

Свидетелство за завршен испит, издадено од Гимназијата „К. Рацин“ — Т. Велес на име Ѓорѓи Милошевски, нас. Чашка, Т. Велес. (2575)

Свидетелство од III клас, издадено од Гимназијата „К. Рацин“ — Т. Велес на име Ѓорѓи Милошевски, нас. Чашка, Т. Велес. (2576)

Свидетелство за завршен II клас на име Петре Стојанов, ул. „К. Пејчинов“ бр. 12, Т. Велес. (2577)

Свидетелство за VIII одделение на име Геле Тосев, ул. „В. Циривири“ бр. 4, Т. Велес. (2578)

Здравствена легитимација на име Илјаз Илјази, с. Лисец, Тетово. (2579)

Свидетелства за II и III клас гимназија на име Филка М. Дончевска, с. Панчарево, Берово. (2581)

Свидетелство за завршен испит, издадено од Гимназијата „Ванчо Прке“ Винаца на име Живко Јанев, ул. „14 бригада“ бр. 27, Винаца. (2582)

Свидетелство за завршена I година, издадено од Стопанското училиште во Битола на име Кире Стојчевски, ул. „Босна“ бр. 62а, Битола. (2583)

Здравствена легитимација на име Николина Маринкоска, ул. „Орце Кобаџот“ бр. 10, Прилеп. (2584)

Свидетелство од I клас, издадено од Економското училиште „К. Ј. Питу“ — Прилеп на име Олга Ивановска, ул. „Б. Кидрич“, бр. 125, Прилеп. (2585)

Свидетелство од II клас, издадено од Економското училиште „К. Ј. Питу“ — Прилеп на име Весела Ѓореска, ул. „М. Тито“ бр. 80, Прилеп. (2586)

Свидетелство од I клас, издадено од Економското училиште „К. Ј. Питу“ Прилеп на име Весела Ѓореска, ул. „М. Тито“ бр. 80, Прилеп. (2587)

Свидетелство од IV година, издадено од Нижата вечерна школа во Кр. Паланка на име Добрила Ванчева, ул. „54“ бр. 13, Скопје. (2588)

Свидетелство за I година, издадено од Гимназијата „К. Рацин“ — Т. Велес на име Димче Новаков, ул. „Вл. Назор“ бр. 37, Т. Велес. (2589)

Свидетелство за III година, издадено од ХТТУ „Б. Кидрич“ — Т. Велес на име Слободанка Давчева, ул. „К. Јосифов“ бр. 12, Т. Велес. (2590)

Свидетелство за III година, издадено од ХТТУ „Б. Кидрич“ — Т. Велес на име Нада Димова, ул. „Костурска“ бр. 21, Т. Велес. (2591)

Свидетелство на име Костадин Ристов, ул. „Хр. Ботев“ бр. 1, Т. Велес. (2592)

Свидетелство за III година, издадено од ХТТУ „Б. Кидрич“ — Т. Велес на име Вера Димова, ул. „Костурска“ бр. 21, Т. Велес. (2593)

Свидетелство за III година, издадено од Индустриското училиште „К. Неделковски“ — Т. Велес на име Стоиле Перовски, с. Бистрица, Т. Велес. (2594)

Свидетелство на име Љупчо Аврамоски, ул. „Т. Ц. Мерџан“ бр. 75, Тетово. (2595)

Свидетелство на име Нафи Идризи ул. „Г. Стојчевски“ бр. 104, Тетово. (2596)

Диплома на име Љупчо Аврамоски, ул. „Т. Ц. Мерџан“ бр. 75, Тетово. (2597)

Свидетелство на име Митре Арсоски, ул. „ЈНА“ бр. 65, Гостивар. (2598)

Ученичка книшка на име Борче Павлоски, ул. „Стр. Симоноски“ бр. 15, Гостивар. (2599)

Уверение на име Махир Мустафа с. Речане, Гостивар. (2600)

Индекс бр. 3046/А, на име Васко Николоски, ул. „Вр. Гиноски“ бр. 24, Гостивар. (2601)

Свидетелство од VIII одделение на име Александар Горѓески, ул. „Р. Оцаклиески“ бр. 5, Гостивар. (2602)

Свидетелство од I година, издадено од ЕМУЦ „Злате Малакоски“ — Гостивар на име Лаха Буџер, ул. „18 ноември“ бр. 21, Гостивар. (2603)

Свидетелство за машин бравар на име Тодор С. Јованоски, с. Томино Село, М. Брод. (2604)

Свидетелства за I и II година, издадени од Индустриското училиште „Злате Малакоски“ — Гостивар на име Драгољуб Смиљоски, ул. „Железничка“ бр. 1, Гостивар. (2605)

Уверение на име Шаип Нуредини, с. Пирок, Тетово. (2606)

Свидетелство од III клас гимназија на име Исени Кани, с. Чеграње, Гостивар. (2607)

Диплома на име Мехмеди Мухарем, с. Чеграње, Гостивар. (2608)

Свидетелство од IV клас на име Мухарем Мехмеди, с. Чеграње, Гостивар. (2609)

Свидетелство на име Кани Усеини, с. Чеграње, Гостивар. (2610)

Свидетелство од IV година и диплома на име Мухарем Мехмеди, с. Чеграње, Гостивар. (2611)

Сообраќајна дозвола издадена од ОВР — Тетово на име Илија Н. Брновиќ, ул. „Илинденска“ бр. 93/6, Тетово. (2612)

Свидетелство за VII одделение, издадено од Основното училиште с. Буково на име Љубица Мусовска, с. Буково, Битола. (2613)

Свидетелство за VIII одделение на име Благоја Костадиноски, ул. „Ленин“ бр. 32, Прилеп. (2614)

Здравствена легитимација на име Јоне Шатчески, ул. „М. Пијаде“ бр. 3, Прилеп. (2615)

Свидетелство за VIII одделение на име Стојан Јорданов, ул. „Јован Алабаков“ бр. 12, Т. Велес. (2616)

Свидетелство за I година, издадено од Гимназијата „К. Рацин“ — Т. Велес на име Славица Мартинова, ул. „Љ. Весов“ бр. 48, Т. Велес. (2617)

Земјоделска здравствена легитимација на име Фаредин Мифтари, с. Боговиње, Тетово. (2618)

Свидетелство за завршено индустриско училиште, издадено од ЕМУЦ „Злате Малакоски“ — Гостивар на име Сервет Јусуфи, ул. „Г. Делчев“ бр. 56, Гостивар. (2619)

Свидетелство за I клас на име Деспот Јанкоски, ул. „Сретко Крстески“ бр. 103, Гостивар. (2620)

Свидетелство од III година, издадено од Техничкото училиште „Злате Малакоски“ — Гостивар на име Павле Страшески, ул. „Тоде Богданоски“ бр. 35, Гостивар. (2621)

Свидетелство бр. 06-201/60, издадено од ЦОУ „Славчо Стојменов“ — Веница на име Киро Смијонов Тасковски, с. Јакимово, Веница. (2622)

Свидетелство од II клас на име Светислав Младеновиќ, ул. „М. Козар“ бр. 131, Прилеп. (2624)

Свидетелство од VIII одделение на име Крсте Ацески, с. Кривогаштани, Прилеп. (2625)

Свидетелство бр. 302 на име Надежда Спасеска, ул. „Ј. Орданоски“ бр. 24, Прилеп. (2626)

Свидетелство од II клас, издадено од Гимназијата „М. Ацев“ — Прилеп на име Златко Ефтимоски ул. „Ил. Василески“ бр. 16, Прилеп. (2628)

Свидетелство за IV година, издадено од Гимназијата „М. Ацев“ — Прилеп на име Борко Медароски, ул. „М. Пијаде“ бр. 22, Прилеп. (2629)

Свидетелство за VIII одделение, издадено од Училиштето „В. Главиниов“ — Т. Велес на име Јосиф Димов, ул. „Керамидна“ бр. 9, Т. Велес. (2630)

Здравствена легитимација на име Амет Рукије, ул. „113“ бр. 13, Тетово. (2631)

Свидетелство за IV клас гимназија на име Зекир Исеини, с. Чеграње, Гостивар. (2633)

Диплома издадена од Гимназијата „П. Попоски“ — Гостивар на име Зекир Исеини, с. Чеграње, Гостивар. (2634)

Свидетелства од I и II година, издадени од Гимназијата „П. Попоски“ Гостивар на име Рајко Грозданоски, Гостивар. (2635)

Воена книшка издадена од Рума на име Санде Спасовски, Скопје. (2636)

Воена книшка издадена од Сарајево на име Ренат Мухаремовиќ, Скопје. (2637)

Работна книшка издадена од Скопје на име Зекија Јашарова, Скопје. (2638)

Свидетелства за I и II година, издадени од Средно фискултурно училиште во Скопје на име Наце Стојковски, Скопје. (2639)

Ученичка книшка за II година, издадена од ЕМУЦ — Скопје на име Лефтер Дангев, Скопје. (2640)

Диплома за завршен испит, издадена од Гимназијата „Јосиф Јосифоски“ — Гевгелија на име Тодор Тодоров, с. Пирава, Гевгелија. (2641)

Воена книшка сер. АК — 14196, издадена од Воен отсек — Скопје на име Асим Црновршанин, Скопје. (2642)

Свидетелства за I, II, III и IV клас, издадени од Гимназијата „Ацо Русковски“ — Берово на име Невена Шоповска, с. Будинарци, Берово. (2643)

Индекс бр. 11955, издаден од Правниот факултет — Скопје на име Лазар Ковалевски, Скопје. (2644)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Улвија Ахметагиќ, Скопје. (2645)

Индекс и студентска легитимација бр. 1039, издадени од Педагошката академија — Битола на име Трајан Здравевски, Скопје. (2646)

Ученичка книшка за II година, издадена од Железничко училишниот центар во Скопје на име Гојко Терзиевски, Скопје. (2647)

Свидетелство за I клас, издадено од Гимназијата „Јосип Броз Тито“ — Скопје на име Златан Радосављевиќ, Скопје. (2648)

Здравствени легитимации издадени од ЗСО — Скопје на име Зоран и Светозар Здравковски, Скопје. (2649)

Земјоделска здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Славе Јовановски, Скопје. (2650)

Свидетелство за завршен VII клас, издадено од Гимназијата „Јосип Броз Тито“ — Скопје на име Лилјана Симоновска, Скопје. (2651)

Работна книшка издадена од Скопје на име Војо Кемненовски, Скопје. (2652)

Свидетелство за VIII одделение, издадено од Основното училиште „Кирил и Методи“ с. Кучевиште, Скопје на име Војо Комненовски, Скопје. (2653)

Оружен лист бр. 550, издадено од УВР — Скопје на име Цветан Атанасовски, Скопје. (2654)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Виолета Блажевска, Скопје. (2655)

Воена книшка издадена од Куприја на име Ѓорѓи Арсовски, Скопје. (2656)

Свидетелство за I, II, III и IV клас и диплома за завршен испит, издадени од Училишката албанска школа „Зеф Љуш Марку“ — Скопје на име Хулки Груби, Скопје. (2657)

Индекс бр. 12835, издаден од Економскиот факултет — Скопје на име Спасенија Христова, Скопје. (2658)

Свидетелство за VIII одделение на име Гордана Анева, Скопје. (2659)

Свидетелство за III клас, издадено од СУЦ — Скопје на име Бранко Поповски, Скопје. (2660)

Свидетелство за II клас, издадено од Гимназијата со економски паралелки „Кочо Рацин“ — Г. Петров на име Петар Јосифовски, Скопје. (2661)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Марија Стоилкова, Скопје. (2662)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Владо Јосимовски, Скопје. (2663)

Здравствена легитимација издадена од Скопје на име Стојан Глигоров, Скопје. (2664)

Диплома за завршен испит, издадена од Градска училишна центар — „Здравко Цветановски“ — Скопје на име Божин Блажевски, Скопје. (2665)

Свидетелство за I година, издадено од Економското училиште „М. Пијаде“ — Скопје на име Оливера Ангуева, Скопје. (2666)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Јола Поповска, Скопје. (2667)

Свидетелство за II година, издадено од Трговското училиште во Скопје на име Марија Таневска, Скопје. (2668)

Работна книшка издадена од Скопје на име Димитар Мојсов, Скопје. (2669)

Свидетелство за II година, издадено од Гимназијата „Кочо Рацин“ — Скопје на име Илија Георгиевски, Скопје. (2670)

Свидетелство за I година, издадено од Гимназијата „Ј. Б. Тито“ — Скопје на име Илија Георгиевски, Скопје. (2671)

Свидетелство за I година, издадено од Гимназијата „К. Рацин“ — Скопје на име Илија Ицковски, Скопје. (2672)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — на име Михајло Михајловски, Скопје. (2673)

Оружен лист бр. 5725, издаден од СВР — Скопје на име Хетем Љоки, Скопје. (2674)

Работна книшка издадена од Скопје на име Ваит Нуредин, Скопје. (2676)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Никола Петров, Скопје. (2677)

Свидетелство за положен завршен испит, издадено од Гимназијата „Орце Николов“ — Скопје на име Симеон Митевски, Скопје. (2678)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Камка Ивчева, Скопје. (2679)

Здравствени легитимации издадени од ЗСО — Скопје на име Ајкума и Михрие Цаколи, Скопје. (2680)

Свидетелство за завршено VIII одделение, издадено од Осмолетката „Даме Груев“ — Скопје на име Душанка Митева Скопје. (2681)

Работна книшка од Битола на име Бошко Ѓорѓиевски, Скопје. (2682)

Диплома за ракувач на градежни машини, издадена од Градежно училишниот центар „Здравко Цветковски“ — Скопје на име Диме Русков, Скопје. (2683)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Стојан Михајловски, Скопје. (2684)

Ученичка книшка за IV година, издадена од Гимназијата „Стив Наумов“ — Ресен на име Вера Гроева, ул. „С. Наумов“ бр. 8, Ресен. (2685)

Диплома за положен матурски испит издадена од Гимназијата „Стив Наумов“ — Ресен на име Вера Просва, Ресен. (2686)

Свидетелство за VIII одделение, издадено од Основното училиште „Братство Единство“ — с. Челопек на име Љупчо Дамјановски, Скопје. (2687)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Никола Мишевски, Скопје. (2688)

Индекс бр. 724/67, издаден од ВЕШ — Прилеп на име Тејана Манова, Скопје. (2689)

Свидетелство за квалификуван работник-шамотер, издадено од Школата „Ибрахим Первис“ — Зеница на име Ѓорѓи Златанов, Скопје. (2690)

Работна книшка издадена од Скопје на име Лилјана Савиќ, Скопје. (2691)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Македонка Митрева, Скопје. (2692)

Воена книшка издадена од Воениот отсек — Скопје на име Идриз Аљилевски, Скопје. (2693)

Индекс бр. 12469, издаден од Економскиот факултет — Скопје на име Јордан Стефанов, Скопје. (2694)

Свидетелство за II година, издадено од Педагошката Гимназија „Никола Карев“ — Скопје на име Лилјана Станковска, Скопје. (2695)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Снежка Димитриевска, Скопје. (2696)

Свидетелство за I година, издадено од Педагошката Гимназија „Никола Карев“ — Скопје на име Стефка Николовска, Скопје. (2697)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Фоте Каранфиловски, Скопје. (2698)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Слобода Арсова, Скопје. (2699)

Диплома за завршен испит, издадена од Училишката школа „Никола Карев“ — Скопје на име Живко Боцевски, Скопје. (2700)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Никола Цветановски, Скопје. (2701)

Бесплатна автобуска карта, издадена од Градски сообраќај — Скопје на име Ѓорѓи Софијанов, Скопје. (2702)

Свидетелство за завршено VIII одделение, издадено од Осмолетката „Гоце Делчев“ — с. Љубанци — Скопје на име Цветко Трајановски, Скопје. (2703)

Ученичка книшка за VI одделение, издадена од Основното училиште „Даме Груев“ — Скопје на име Никола Атанасовски, Скопје. (2704)

Диплома за завршен испит за земјоделски механичар — за земјоделски машини и трактори, издадена од Земјоделското училиште во Куманово на име Илија Миновски, Скопје. (2705)

Индекс бр. 4865, издаден од Медицинскиот факултет во Скопје на име Вахидин Хаџијаха, Скопје. (2706)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Љупчо Мирчевски, Скопје. (2707)

Свидетелство за квалификуван работник машиниста, издадено од Градското собрание — Скопје на име Стаменко Јандриевски, Скопје. (2708)

Свидетелство за завршена III година трговско училиште во Скопје на име Славица Трајковска, Скопје. (2709)

Свидетелство за IV клас гимназија на име Милка Данова, Скопје. (2710)

Ученичка книшка од VIII одделение на име Радије Зејнели, ул. „Ленин“ бр. 41, Тетово. (2632)

Свидетелство за II година на име Зорица Целовска, ул. „Бл. Тосков“ бр. 8, Тетово. (2713)

Студентска легитимација бр. 1819, издадена од ПА — Битола на име Томе Кочовски, ул. „Бр. Миладинови“ бр. 28, Струга. (2714)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Цвета Кјучкова, Скопје. (1911)

Свидетелство за завршена III година, издадено од Гимназијата „Горги Димитров“ — Скопје на име Ацо Деспотовски, Скопје. (1912)

Воена книшка издадена од Љубљана на име Вељко Црничиќ, Скопје. (1913)

Диплома издадена од Работничкиот универзитет „Кочо Рацин“ — Скопје на име Иванка Данилова, Скопје. (1914)

Свидетелство за завршена II година, издадено од Гимназијата „Ј. Б. Тито“ — Скопје на име Ристо Прошев, Скопје. (1915)

Ученичка книшка за VI одделение, издадена од Осмолетката „Цветан Димов“ — Скопје на име Хилмија Ујкановиќ, Скопје. (1916)

Свидетелство за I година, издадено од стопанското училиште УЗУС „Димитар Влахов“ — Скопје на име Иванка Влахова, Скопје. (1917)

Диплома за завршен економски факултет — Скопје на име Александар Ивезиќ, Скопје. (1918)

Свидетелство за завршено VIII одделение, издадено од Осмолетката „М. Пијаде“ — Г. Петров на име Виолета Јордановска, Скопје. (1919)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Снежана П. Софрониевска, Скопје. (1920)

Свидетелство за завршена II година, издадено од УЗУС „Димитар Влахов“ — Скопје на име Димче Рафајловски, Скопје. (1921)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Скопје на име Радослав Кезуновски, Скопје. (1922)

Свидетелство за VIII одделение, издадено од Основното училиште „29 ноември“ — Скопје на име Дино Митревски, Скопје. (1923)

Свидетелство за завршено VIII одделение на име Владо Ангелевски, Скопје. (1924)

Свидетелство за II одделение, на име Зоран Илиевски, Скопје. (1925)

Свидетелство за IV одделение на име Стојан Илиевски, Скопје. (1926)

Ученичка книшка за завршено V одделение на име Лилјана Стојановска, Скопје. (1927)

Свидетелство од II клас, издадено од Училиштето „Т. Б. Тарцан“ — Прилеп на име Милан Радески, с. Велица, М. Брод. (1928)

Свидетелство од III клас, издадено од Економското училиште „К. Ј. Питу“ — Прилеп на име Цветанка Ристеска, ул. „Кирил и Методи“ бр. 11, Прилеп. (1929)

Ученичка книшка на име Тихомир Н. Факов, ул. „Питу Гули“ бр. 20а, Прилеп. (1930)

Работна книшка бр. 5097 на име Цветко К. Тошески, Рудници „Партизан“, Прилеп. (1931)

Свидетелство од I клас, издадено од Економското училиште „К. Ј. Питу“ — Прилеп на име Цена Белаоска, ул. „Д. Нареднико“ бр. 20, Прилеп. (1932)

Свидетелство од I клас, издадено од Индустриското училиште „Р. Р. Ричко“ — Прилеп, на име Живко Атанасоски, ул. „М. Цепенко“ бр. 10, Прилеп. (1933)

Свидетелства од I и II година, издадени од ХТТУ „Б. Кидрич“ — Т. Велес на име Павлина Антова, ул. „Браќа Поп Јорданови“ бр. 67, Т. Велес. (1935)

Свидетелство за I година, издадено од Гимназијата „К. Рацин“ — Т. Велес на име Јагода Атанасова, ул. „Мирка Гинова“ бр. 21, Т. Велес. (1936)

Свидетелство од I година индустриско училиште на име Љубомир Стојанов, ул. „Петре Алчев“ бр. 8, Т. Велес. (1937)

Свидетелство за завршен III клас гимназија на име Асим Адеми, ул. „Иво Рибар Лола“ б.б., Тетово. (1938)

Свидетелство од VIII одделение на име Шемшедин Р. Салиу, с. Гајре, Тетово. (1939)

Ученичка книшка од VI одделение на име Невзат Тофески, ул. „Браќа Станојевиќ“, бр. 5, Гостивар. (1940)

Свидетелство за завршено I клас, издадено од Гимназијата „Методи Митевски — Брицо“ — Делчево на име Кирил Стојан Крамарски, ул. „Вера Јоциќ“ бр. 24, Делчево. (1941)

Сообраќајна дозвола бр. 3278, издадена од ОВР — Тетово на име Шемп Алили, с. Порој, Тетово. (1942)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Битола на име Пере Кузманов, с. Новаци, Битола. (1943)

Свидетелство од II клас, издадено од Индустриското училиште „Т.Б. Тарцан“ — Прилеп на име Дончо Прасароски, с. Боротино, Прилеп. (1944)

Свидетелство од VIII одделение на име Ордан Стојкоски, ул. „Т. Тарцан“ бр. 15, Прилеп. (1945)

Свидетелство бр. 03-275/2601, за завршен II клас, издадено од Гимназијата „М. Пијаде“ — Кр. Паланка на име Ангел Киров — Серафимовски, Кр. Паланка. (1946)

Свидетелство од I година, издадено од Индустриското училиште „К. Неделков“ — Т. Велес на име Јордан Василев, ул. „М. Тито“ бр. 82, Т. Велес. (1947)

Свидетелство од II клас гимназија на име Ванѓа Сотировска, ул. „Стр. Пинџур“ бр. 11, Т. Велес. (1948)

Свидетелство од VIII одделение, издадено од Училиштето во с. Д. Дивјаџи, на име Антика Ангелеска, с. Пуста Река, Битола. (1949)

Свидетелство бр. 134 за положен испит за квалификувана ткаачка на име Василка Топанџиева, ул. „Д. Груев“ бр. 112, Битола. (1950)

Свидетелство за завршена II година, издадено од индустриското училиште во Прилеп на име Бранко Маркоски, с. Веселчани, Прилеп. (1951)

Свидетелство за завршен II клас, издадено од Гимназијата „Стив Наумов“ Ресен на име Виолета Иванова, ул. „11 Октомври“ бр. 116, Ресен. (1952)

Свидетелство за завршен I клас, издадено од Гимназијата „Стив Наумов“ — Ресен на име Сашо Митревски, с. Јанковец, Ресен. (1953)

Свидетелство за II клас, издадено од ХТТУ „Б. Кидрич“ — Т. Велес на име Елена Песва, Т. Велес. (1954)

Свидетелства од I и II година гимназија на име Елена Бујуклиева, ул. „Индустриска“ бр. 27, Т. Велес. (1955)

Здравствена легитимација издадена од ЗСО — Гостивар на име Шефкија Велију, с. Скудриње, Гостивар. (1956)

Здравствена легитимација бр. 50146, издадена од ЗСО — Гостивар на име Сефер Мехмеџи, с. Скудриње, Гостивар. (1957)

Свидетелство бр. 6/71, издадено од ЕМУЗУС „К. Металец“ — Скопје на име Славољуб Дејановиќ, Колонија Рудник „Радуш“, Г. Петров. (1958)

Свидетелство од I година, издадено од ЕМУЦ „Г. Салај“ — Битола на име Иванчо Манчевски, с. Рибарци, Битола. (1959)

Свидетелство од I година, издадено од ЕМУЦ „Г. Салај“ — Битола на име Душан Алампиоски, М. Брод. (1960)

Свидетелство за VIII одделение на име Дола Соколовска, ул. „Хр. Узунов“ бр. 40, Битола. (1961)

Свидетелство од I година гимназија на име Елена Бујуклиева, ул. „Индустриска“ бр. 27, Т. Велес. (1962)

Ученичка книшка бр. 0603/13 од II одделение на име Сунџе Ѓоргиевска, ул. „Балиндолска“ бр. 55, Гостивар. (1963)

СОДРЖИНА

Страна

159. Одлука за програма за развој на социјалната заштита во 1973 година — — — — 433
160. Уредба за критериумите за евакуација на луѓето и за категориите на лицата што подлежат на евакуација — — — — 435
161. Решение за определување здравствени и други работни организации за вршење испитување на здравствената исправност на прехранбените продукти — — — — 435

Општи акти на самоуправните интересни заедници

39. Статут на Заедницата на здравственото осигурување на работниците — Прилеп 436
40. Правилник за условите и начинот на остварување на здравствената заштита и правата од здравственото осигурување 465
41. Одлука за основање, организацијата и надлежностите на Стручната служба за спроведување на здравственото осигурување 472
42. Одлука за престанок на Комуналниот завод за социјално осигурување — Прилеп 475
43. Одлука за стапките и тарифата на придонесите за здравственото осигурување и стапката на посебниот придонес за користење на здравствената заштита во странство за 1973 година — — — — 475
44. Статут на Заедницата на здравственото осигурување на земјоделците — Прилеп 476
45. Правилник за условите и начинот на остварување правата од здравственото осигурување на земјоделците — — — — 486
46. Одлука за височината на придонесите за финансирање на здравственото осигурување на земјоделците за 1973 година 489